URSULA K.
LE GUIN

SFÂȘIEREA CERULUI

Premiul Locus, nominalizată la premiile Hugo și Nebula.

TREI

SCIENCE FICTION

EPSILON
SCIENCE
FICTION

COLECŢIE COORDONATĂ DE:
MIHAI-DAN PAVELESCU

URSULA K.

LE GUIN

SFÂŞIEREA CERULUI

EPSILON SCIENCE FICTION

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
ROXANA BRÎNCEANU

TREI

Editori: Silviu Dragomir, Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial: Magdalena Mărculescu

Design: Faber Studio
Ilustrații copertă: Guliver/Getty Images/ © Anthony Bradshaw
Guliver/Getty Images/ © Piotr Powietrzynski

Director producție: Cristian Claudiu Coban

Redactor: Luciana Vlad

Dtp: Corina Rezai

Corectură: Elena Biţu, Cătălina Ioancea

Titlul original: The Lathe of Heaven
Autor: Ursula K. Le Guin

Copyright © 1971 by Ursula K. Le Guin
Copyright © Editura Trei, 2013, pentru prezenta ediție

C. P. 27-0490, București
Tel. /Fax: +4 021 300 60 90
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN ePub: 978-973-707-857-5
ISBN PDF: 978-973-707-858-2
ISBN Print: 978-973-707-723-3

Această carte în format digital (e-book) intră sub incidenţa drepturilor de autor şi a fost creată exclusiv pentru a fi citită utilizând dispozitivul personal pe care a fost descărcată. Oricare alte metode de utilizare, dintre care fac parte împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială a textului, punerea acestuia la dispoziţia publicului, inclusiv prin intermediul Internetului sau a reţelelor de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme – altele decât cele pe care a fost descărcată – care permit recuperarea informaţiilor, revânzarea sau comercializarea sub orice formă a acestui text, precum şi alte fapte similare, săvârşite fără acordul scris al persoanei care deţine drepturile de autor, sunt o încălcare a legislaţiei referitoare la proprietatea intelectuală şi vor fi pedepsite penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

CAPITOLUL 1

Confucius şi cu tine sunteţi amândoi vise, iar eu, cel care spun că voi sunteţi vise, sunt eu însumi un vis. Acesta este un paradox. Poate că mâine un om înţelept îl va explica; acel mâine s-ar putea să nu fie decât peste zece mii de generaţii.

– Chuang Tse: II

Purtată de curenţi, aruncată de valuri, împinsă cu imensă putere de întreaga masă a oceanului, meduza alunecă în abis. Lumina străluceşte prin ea şi întunericul o pătrunde. Purtată, aruncată, împinsă de oriunde spre oriunde, căci în adâncurile mării nu există alte repere decât mai aproape şi mai departe, mai sus şi mai jos, meduza atârnă şi se leagănă; pulsaţiile o străbat uşor şi rapid, aşa cum vasta pulsaţie diurnă bate în marea dirijată de lună. Atârnând, legănându-se, pulsând, creatura cea mai vulnerabilă şi mai insubstanţială, ea are în apărarea ei violenţa şi forţa întregului ocean, căruia i-a încredinţat fiinţa sa, evoluţia şi voinţa.

Dar iată că se înalţă continentele încăpăţânate. Pragurile de nisip şi stâncile ţâşnesc din apă în aer, acel spaţiu oribil, uscat, de sclipire şi instabilitate, unde nu există niciun sprijin pentru viaţă. Iar acum, acum curenţii înşală şi valurile trădează, întrerupându-şi ciclul nesfârşit, ca să se ridice înspumate pe stânci în aer, spărgându-se…

Ce va face creatura aparţinând cu totul mării pe nisipul uscat în lumina zilei. Ce va face mintea în fiecare dimineaţă când se va trezi?

Pleoapele îi fuseseră arse, aşa că nu putea închide ochii, iar lumina îi pătrundea în creier, pârjolindu-l. Nu putea întoarce capul fiindcă bucăţile de beton prăbuşit îl ţintuiau şi vergelele de oţel ieşite din miezurile lor îi ţineau capul ca într-o menghină. Când acestea dispărură, se putu mişca din nou; se ridică. Se afla pe treptele de ciment; o păpădie înflorea lângă mâna lui, ieşind dintr-o crăpătură în treaptă. După un timp se ridică în picioare, dar imediat i se făcu teribil de rău şi ştiu că e din cauza radiaţiilor. Uşa se afla la numai doi metri de el, căci patul gonflabil ocupa

jumătate de cameră. Ajunse la uşă, o deschise şi ieşi. Dincolo de ea se întindea un nesfârşit coridor cu linoleum pe jos, unduind uşor în sus şi în jos pe kilometri întregi, şi la capătul lui, foarte departe, toaleta bărbaţilor. Porni spre ea, încercând să se sprijine de pereţi, dar nu era nimic de care să se ţină, şi peretele se transformă în podea.

— Uşurel. Hai, uşor.

Faţa liftierului spânzura deasupra lui ca un felinar de hârtie, palidă, înconjurată de păr cărunt.

— Sunt radiaţiile, zise, dar Mannie nu păru să înţeleagă şi nu spuse decât:

— Ia-o încet.

Era întins pe spate în patul lui.

— Eşti beat?

— Nu.

— Ai luat vreun drog?

— Mi-e rău.

— Ce-ai luat?

— N-am găsit-o pe cea potrivită, rosti, vrând să spună că încercase să încuie uşa prin care veneau visele, dar niciuna dintre chei nu se potrivea cu lacătul.

— Vine un medic de la etajul cincisprezece, se auzi Mannie slab prin vuietul valurilor spărgându-se.

Se zbătea să se menţină la suprafaţă şi încerca să respire. Un străin stătea lângă patul lui, ţinând în mână o seringă hipodermică şi privindu-l.

— Gata, zise străinul. Îşi revine. Te simţi ca naiba? Ia-o încet! Chiar ar trebui să te simţi ca naiba. Ai luat toate astea deodată? Arătă şapte ambalaje plastifiate din trusa de la autodispensar: Un amestec nenorocit, barbituricele şi dexedrina. Ce încercai să-ţi faci?

Îi era greu să respire, dar greaţa dispăruse, lăsându-i numai o slăbiciune groaznică.

— Toate au data de săptămâna asta, continuă medicul, un tânăr şaten cu coadă de cal şi dinţi stricaţi. Ceea ce înseamnă că nu toate provin de pe cardul tău farmaceutic, aşa că trebuie să-ţi fac raport pentru că le-ai împrumutat. Nu-mi place asta, dar, vezi tu, am fost chemat aici şi n-am încotro. Însă nu-ţi face griji, cu medicamentele astea nu-i o crimă, n-o să primeşti decât o înştiinţare că trebuie să te prezinţi la Şcoala Medicală sau la Clinica Zonală pentru examinare, şi o să fii trimis la un doctor sau la un psiholog pentru TTV — tratament terapeutic voluntar. Am completat deja fişa ta, ţi-am folosit ID-ul; tot ce mai trebuie să ştiu e de când foloseşti medicamentele astea peste limitele care îţi sunt alocate?

— De câteva luni.

Medicul mâzgăli ceva pe o hârtie pe genunchi.

— Şi de la cine ai împrumutat carduri farmaceutice?

— De la prieteni.

— Îmi trebuie numele.

După un timp, medicul vorbi:

— Un nume, oricum. E doar o formalitate. N-o să-i bage în necazuri. Uite, ei n-o să primească decât o mustrare din partea Poliţiei, iar Controlul SEB o să le ţină sub observaţie cardurile farmaceutice timp de un an. E doar o formalitate. Un singur nume.

— Nu pot. Încercau doar să mă ajute.

— Uite, dacă nu-mi dai tu numele, înseamnă că opui rezistenţă, şi fie ajungi la închisoare, fie te bagă la Terapie Obligatorie, într-o instituţie. Oricum pot lua urma cardurilor prin înregistrările autodispensarului dacă vor asta, n-am face decât să le scutim timpul. Hai, spune-mi măcar un nume.

Îşi acoperi faţa cu braţele ca să se ferească de lumina imposibil de îndurat şi zise:

— Nu pot. Nu pot să fac asta. Am nevoie de ajutor.

— A împrumutat cardul meu, spuse liftierul.

— Mda. Mannie Ahrens, 247-602-6023.

Pixul medicului începu să scrie.

— N-am folosit niciodată cardul tău.

— Zăpăceşte-i puţin! N-o să verifice. Oamenii folosesc cardurile farmaceutice ale altora tot timpul, nu pot verifica. Eu mereu îl împrumut pe al meu şi îl folosesc pe al altcuiva. Am o colecţie întreagă de mustrări de-alea. Ei nu ştiu. Am făcut rost de lucruri despre care SEB nu a auzit vreodată. Tu n-ai mai avut niciodată probleme. Ia-o uşor, George!

— Nu pot, zise, prin asta înţelegând că nu putea să-l lase pe Mannie să mintă pentru el, că nu-l putea opri să mintă pentru el, că n-o putea lua uşor, că nu putea continua aşa.

— O să te simţi mai bine în două-trei ore, spuse medicul. Dar stai în casă azi. Oricum în oraş e totul blocat, şoferii GPRT sunt din nou în grevă şi Garda Naţională încearcă să repună în mers metrourile, iar la ştiri se spune că e o harababură groaznică. Stai liniştit. Eu trebuie să plec, mă duc pe jos la lucru, fir-ar să fie, e la zece minute de aici, în State Housing Complex de pe Macadam.

Patul săltă când se ridică el.

— Ştii că numai în complexul ăla sunt două sute şaizeci de copii care suferă de kwashiorkor? Toţi provin din familii cu venituri reduse sau care trăiesc din ajutor social, şi nu consumă proteine. Şi eu ce dracu’ ar trebui să fac? Am înaintat de cinci ori petiţii privind Raţia Minimă de Proteine pentru copiii ăia şi raţiile nu vin, n-am parte decât de birocraţie şi scuze. Oamenii care trăiesc din ajutor social îşi permit să cumpere hrană suficientă, aşa îmi tot spun. Sigur, dar dacă nu se găseşte hrană de cumpărat? Ah, la naiba. Mă duc să le fac injecţii cu vitamina C şi să încerc să mă prefac că foametea nu e decât scorbut…

Uşa se închise. Patul se clătină când Mannie se aşeză pe el acolo unde stătuse medicul. Se simţea o aromă slabă, dulceagă, ca de iarbă proaspăt cosită. Din bezna ochilor închişi, din ceaţa care se ridica în jur, glasul lui Mannie se auzi îndepărtat:

— Nu-i aşa că-i minunat să trăieşti?

CAPITOLUL 2

Portalul către Dumnezeu este non-existenţa.

– Chuang Tse: XXIII

Biroul doctorului William Haber nu avea vedere spre Muntele Hood. Era un apartament eficient de interior la etajul şaizeci şi trei al Willamette East Tower şi nu avea vedere spre nicăieri. Însă pe unul dintre pereţii lipsiţi de ferestre se găsea un imens poster cu Muntele Hood, la care dr. Haber se uita când vorbea prin intercomunicator cu secretara.

— Cine e acest Orr care urmează, Penny? Istericul cu simptome de lepră?

Ea se afla la numai trei metri dincolo de zid, dar un comunicator între birouri, ca şi o diplomă agăţată pe perete, inspiră încredere pacientului, la fel ca doctorului. Şi nici nu e prea potrivit ca un psihiatru să deschidă uşa şi să strige: „Următorul!“

— Nu, domnule doctor, acela e domnul Greene de la zece. Acesta este trimis de doctorul Walters de la Şcoala Medicală Universitară, un caz de TTV.

— Abuz de medicamente. Corect. Am dosarul aici. OK, trimite-l înăuntru când soseşte.

Chiar în timp ce vorbea, auzi scârţâitul ascensorului urcând şi apoi oprindu-se, uşile desfăcându-se; paşii, ezitarea, uşa de la intrare deschizându-se. Acum că asculta, mai putea auzi şi alte uşi, maşini de scris, voci, apa trasă în toalete, în toate birourile de la etajul lui, de deasupra şi de dedesubt. Adevărata şmecherie era să înveţi să nu le auzi. Singurul spaţiu sigur rămas era cel din interiorul capului.

Acum Penny parcurgea rutina primei vizite împreună cu pacientul şi, în timp ce aştepta, dr. Haber privi din nou peretele şi se întrebă când fusese făcută o asemenea fotografie. Cer albastru, zăpezi de la poale până în vârf. Fără îndoială, cu mult timp în urmă, în anii şaizeci sau şaptezeci. Efectul de seră acţionase treptat, iar dr. Haber, născut în 1962, îşi putea aminti limpede cerul senin din copilărie. În prezent, zăpezile eterne dispăruseră de pe toţi munţii din lume, inclusiv de pe Everest, chiar şi de pe Erebus, cel de pe ţărmurile Antarcticii. Dar desigur că putea fi o fotografie actuală colorată, cu cerul albastru şi piscul alb falsificate; n-aveai cum să-ţi dai seama.

— Bună ziua, domnule Orr! rosti ridicându-se şi zâmbind, dar fără să întindă mâna, căci mulţi dintre pacienţii din ultima vreme aveau repulsie de contactul fizic.

Pacientul îşi retrase nesigur mâna abia mişcată, jucându-se nervos cu lănţişorul de la gât, şi spuse:

— Bună ziua.

Lănţişorul era cel obişnuit, lung şi din oţel argintat. Era îmbrăcat normal, ca orice funcţionar obişnuit; părul tuns conservator la nivelul umerilor, barba scurtă. Avea părul şi ochii deschişi la culoare, un bărbat scund, slab, simplu, întru câtva prost hrănit, dar sănătos, între 28 şi 32 de ani. Neagresiv, calm, molâu, reţinut, convenţional. După cum spunea adesea dr. Haber, cea mai valoroasă perioadă din relaţia cu un pacient erau primele zece secunde.

— Luaţi loc, domnule Orr. Aşa! Fumaţi? Cele cu filtru cafeniu sunt calmante, cele albe sunt energizante.

Domnul Orr nu fuma.

— Hai să vedem dacă ne punem de acord în privinţa situaţiei dumneavoastră. Controlul SEB vrea să ştie de ce împrumutaţi cardurile farmaceutice ale prietenilor ca să faceţi rost din autodispensare de stimulente şi somnifere peste ceea ce vă este alocat. Corect? Aşa că v-au trimis la băieţii de pe colină, v-au recomandat TTV şi v-au trimis la mine pentru terapie. E totul corect?

Îşi auzea propriul glas plăcut, relaxat, bine calculat, astfel încât cealaltă persoană să se simtă în largul său; dar cel de faţă nu era nici pe departe în largul său. Clipea des, postura îi era încordată, poziţia mâinilor excesiv de oficia-lă: portretul clasic al anxietăţii reprimate. Aprobă din cap de parcă ar fi înghiţit în sec.

— OK, bun, până aici nimic ieşit din comun. Dacă aţi fi făcut stoc de pilule ca să le vindeţi dependenţilor sau ca să comiteţi o crimă cu ajutorul lor, atunci aţi fi fost în mare încurcătură. Dar cum dumneavoastră le-aţi folosit pur şi simplu, pedeapsa nu constă decât în câteva şedinţe cu mine! Acum, desigur, o să vreau să ştiu de ce le-aţi folosit, pentru ca împreună să găsim un stil de viaţă mai bun pentru dumneavoastră, care să vă păstreze în limitele dozei de pe card într-o primă fază şi, poate ulterior, să vă elibereze de orice dependenţă de medicamente. Aşadar, obiceiul dumneavoastră — ochii îi fugiră pentru o clipă peste fişa descărcată de la Şcoala Medicală — era să luaţi barbiturice câteva săptămâni la rând, să treceţi câteva nopţi pe dextroamfetamină, apoi din nou pe barbiturice. Cum a început? Insomnie?

— Dorm bine.

— Dar aveţi coşmaruri.

Bărbatul ridică ochii speriat: un fulger de teroare pură. Avea să fie un caz simplu. Nu avea nicio apărare.

— Un fel de coşmaruri, zise el răguşit.

— Mi-a fost uşor să ghicesc, domnule Orr. În general mi-i trimit pe cei care visează. Îi zâmbi tânărului: Sunt un specialist în vise. Literal. Un onirolog. Somnul şi visele sunt domeniul meu. OK, acum să trecem la următoarea presupunere, şi anume că aţi folosit fenobarbital ca să nu mai visaţi, dar aţi descoperit că, pe măsură ce vă obişnuiaţi cu medicamentul, efectul de suprimare a viselor era tot mai slab, până a devenit nul. La fel şi dexedrina. Aşa că le alternaţi. Corect?

Pacientul aprobă ţeapăn din cap.

— De ce perioada cu dexedrină era tot mai scurtă?

— Mă făcea iritabil.

— Bineînţeles. Iar ultima doză combinată pe care aţi luat-o a fost o tâmpenie. Însă nu periculoasă în sine. Oricum, domnule Orr, aţi făcut ceva periculos. Luă o pauză pentru sporirea efectului: V-aţi privat de vise.

Din nou pacientul dădu din cap.

— Încercaţi să vă privaţi de hrană şi apă, domnule Orr? Aţi încercat în ultima vreme să vă descurcaţi fără aer?

Îşi păstra un ton jovial şi pacientul reuşi să schiţeze un scurt zâmbet nefericit.

— Ştiţi că aveţi nevoie de somn. Aşa cum aveţi nevoie de hrană, apă şi aer. Dar vă daţi seama că somnul nu e suficient, că trupul tânjeşte după o porţie de somn cu vise? Dacă e privat sistematic de vise, creierul dumneavoastră o să vă facă nişte lucruri tare ciudate. O să deveniţi iritabil, flămând, incapabil să vă concentraţi — sună familiar? Nu e vorba doar de dexedrină! — susceptibil la visare cu ochii deschişi, cu viteză de reacţie instabilă, uituc, iresponsabil, victimă a fanteziilor paranoice. În cele din urmă, o să vă silească să visaţi… indiferent ce. Nu există niciun medicament care să vă împiedice să visaţi, fără să vă ucidă. De exemplu, alcoolismul extrem duce la o boală numită mielinoliza pontină centrală, care este fatală; cauza ei e o leziu-ne a creierului mic ca rezultat al lipsei viselor. Nu a lipsei somnului! A lipsei unei anumite stări foarte specifice care apare în timpul somnului, starea de vis, somnul REM, faza theta. Dumneavoastră nu sunteţi alcoolic, şi nici mort, aşa că ştiu că orice aţi fi luat ca să vă suprimaţi visele a avut succes doar parţial. În consecinţă, (a) starea dumneavoastră fizică este proastă din cauza privării parţiale de vise, şi (b) aţi încercat să urmaţi o fundătură. Aşadar: cum a început această fundătură? Teama de vise, de coşmaruri, bănuiesc eu, sau de ceea ce consideraţi a fi coşmaruri. Îmi puteţi spune ceva despre visele astea?

Orr ezită.

Haber deschise gura şi o închise din nou. Deseori ştia ce aveau să spună pacienţii şi putea s-o spună în locul lor mai bine decât ei. Dar ei erau cei care trebuiau să facă pasul care conta. Nu-l putea face el pentru ei. Şi la urma urmelor, discuţia aceasta nu era decât ceva preliminar, un vestigiu al zilelor înfloritoare ale psihanalizei; singura sa funcţie era de a-l ajuta pe el să decidă cum să-l ajute pe pacient, dacă era indicată o condiţionare pozitivă sau una negativă, ce ar trebui să facă.

— Nu am coşmaruri mai mult decât alţi oameni, cred, spunea Orr, privindu-şi mâinile. Nimic special. Mie… mi-e frică de vise.

— Sau de visele urâte.

— De orice vis.

— Înţeleg. Aveţi idee cum a început frica asta? Sau de ce anume vă temeţi, ce doriţi să evitaţi?

Cum Orr nu răspunse imediat, ci tăcea privind în jos la mâinile lui, mâini pătrate, înroşite, stând prea nemişcate pe genunchi, Haber îl impulsionă puţin:

— E vorba de iraţionalul, de lipsa de legi, uneori de imoralitatea viselor, ceva de genul ăsta vă face să nu vă simţiţi bine?

— Da, într-un fel. Dar dintr-un motiv anume. Vedeţi, eu… eu…

Iată punctul culminant, cheia, se gândi Haber, privind şi el mâinile acelea încordate. Sărmanul. Are vise ude şi un complex de vinovăţie din cauza lor. Incontinenţă urinară în copilărie, o mamă excesiv de severă…

— De aici încolo n-o să mă mai credeţi.

Bietul de el era mai bolnav decât arăta.

— Un om care are de-a face cu visele şi atunci când doarme şi atunci când e treaz nu-şi face prea multe probleme ce să creadă şi ce să nu creadă, domnule Orr. Nu poate fi încadrat într-o anume categorie. Nu-şi găseşte locul. Aşa că nu ţineţi seama de asta şi continuaţi. Mă interesează.

Părea să-l ia de sus? Se uită la Orr să vadă dacă declaraţia nu fusese greşit interpretată şi întâlni pentru o clipă ochii bărbatului. Nişte ochi extraordinar de frumoşi, gândi Haber, iar cuvântul îl surprinse, căci nici frumuseţea nu era o categorie în care îşi încadra pacienţii. Avea irisul albastru sau cenuşiu, foarte limpede, parcă transparent. Pentru un moment, Haber uită de el şi se pierdu în ochii aceia limpezi, amăgitori; dar numai pentru un moment, astfel că stranietatea experienţei abia dacă fu înregistrată de mintea sa conştientă.

— Ei bine, zise Orr, vorbind cu o oarecare hotărâre, eu am vise care… care afectează… lumea din afara visului. Lumea reală.

— Toţi avem din astea, domnule Orr.

Orr se holbă la el. Un om foarte sincer.

— Efectul viselor din faza theta imediat înainte de trezire asupra nivelului emoţional general al psihicului poate fi…

Omul cel sincer îl întrerupse.

— Nu, nu la asta mă refer. Şi bâlbâindu-se puţin: Vreau să spun că visez ceva şi se adevereşte.

— Nici asta nu e greu de crezut, domnule Orr. Vorbesc foarte serios. Abia de când cu dezvoltarea gândirii ştiinţifice oamenii au început să tindă să studieze astfel de declaraţii, nici vorbă să nu creadă în ele. Profeţiile…

— Nu sunt vise profetice. Nu pot să prevăd nimic. Eu pur şi simplu schimb lucrurile.

Ţinea mâinile strâns încleştate. Nu era de mirare că tipii de la Şcoala Medicală îl trimiseseră aici. Ei întotdeauna îi trimiteau nucile greu de spart lui Haber.

— Îmi puteţi da un exemplu? Cum ar fi, să vă amintiţi de prima dată când aţi avut un astfel de vis. Câţi ani aveaţi?

Pacientul ezită îndelung şi în cele din urmă spuse:

— Aveam şaisprezece ani, cred.

Atitudinea lui era încă docilă; se temea considerabil de mult de subiect, dar nu era în defensivă sau ostil faţă de Haber.

— Nu sunt sigur.

— Povestiţi-mi de prima dată de care sunteţi sigur.

— Aveam şaptesprezece ani. Locuiam încă în casa părintească, iar sora mamei mele locuia şi ea cu noi. Divorţase şi nu avea de lucru, primea doar ajutorul social. Ne cam stătea în drum. Apartamentul era unul obişnuit cu trei camere, iar ea era mereu prezentă. O făcea pe mama să se urce pe pereţi. Nu prea avea tact, la mătuşa Ethel mă refer. Murdărea baia — aveam încă baie particulară în apartament. Şi, of, făcea mereu tot felul de glume proaste cu mine. Pe jumătate glume. Venea în dormitorul meu îmbrăcată doar cu pantaloni de pijama, lucruri de genul ăsta. Avea doar vreo treizeci de ani. Mă cam agita. Nu aveam încă o prietenă şi… ştiţi dumneavoastră. Adolescenţii. Sunt uşor de excitat. Mie nu-mi plăcea. Vreau să spun, era mătuşa mea.

Aruncă o privire spre Haber ca să se asigure că doctorul înţelegea ce nu-i plăcea şi că nu-i dezaproba resentimentul. Toleranţa insistentă a secolului al XX-lea produsese la fel de multă vinovăţie sexuală şi teamă de sex la urmaşii săi cum o făcuse represivitatea trecutului secol XIX. Orr se temea că Haber ar putea fi şocat că el nu voia să se culce cu mătuşa lui. Haber îşi păstră expresia obiectivă, dar interesată, şi Orr continuă.

— Mă rog, am avut o mulţime de vise neliniştite, iar mătuşa asta era mereu prezentă în ele. De obicei deghizată, aşa cum apar oamenii uneori în vise; odată era o pisică albă, dar eu ştiam că era Ethel. Oricum, în cele din urmă, într-o seară când m-a convins s-o duc la film şi a încercat să mă provoace s-o pipăi, apoi când am ajuns acasă, s-a tot învârtit în jurul patului meu, sugerându-mi că părinţii mei dorm şi lucruri de genul ăsta, ei bine, după ce în final am scos-o din camera mea şi am adormit, am avut un vis. Unul foarte viu. Mi l-am putut aminti perfect când m-am trezit. Am visat că Ethel murise într-un accident de maşină în Los Angeles şi că venise telegrama. Mama plângea în timp ce încerca să gătească pentru cină, şi mie îmi părea rău pentru ea, tot îmi doream s-o pot ajuta cumva, numai că nu ştiam ce-aş putea face. Asta a fost tot… Numai că, după ce m-am trezit, m-am dus în salon. Ethel nu era pe canapea. Nu mai era nimeni în apartament, doar părinţii mei şi cu mine. Ea nu era acolo. Ea nu fusese niciodată acolo. Nu a fost nevoie să întreb. Îmi aminteam. Ştiam că mătuşa Ethel murise într-un accident pe autostradă către Los Angeles cu şase săptămâni în urmă, în drum spre casă, după ce vizitase un avocat în legătură cu divorţul. Primisem vestea printr-o telegramă. Întregul vis a fost într-un fel ca şi cum aş fi retrăit ceva ce se întâmplase în realitate. Numai că nu se întâmplase. Înainte de vis. Vreau să spun, ştiam şi că ea

locuise cu noi, dormind pe canapeaua din salon, până noaptea trecută.

— Dar nu exista nimic care să arate asta, s-o dovedească?

— Nu. Nimic. Ea nu fusese acolo. Nimeni nu-şi amintea că fusese, cu excepţia mea. Iar eu mă înşelam. Asta e.

Haber dădu gânditor din cap şi îşi mângâie barba. Ceea ce păruse să fie un caz banal de dependenţă de medicamente apărea acum ca o aberaţie gravă, dar niciodată un sistem iluzoriu nu-i mai fusese prezentat cu atâta sinceritate. Orr putea fi un schizofren inteligent, aruncându-i nada, incitându-l, cu o inventivitate şi o prefăcătorie schizoide; doar că lui îi lipsea acea vagă aroganţă interioară pe care o aveau astfel de oameni şi la care Haber era extrem de sensibil.

— De ce credeţi că mama dumneavoastră nu a observat că realitatea se schimbase în cursul ultimei nopţi?

— Păi, nu ea a visat. De fapt, visul a schimbat realitatea. A creat o realitate diferită, retroactivă, din care mama făcuse totdeauna parte. Fiind în ea, nu avea nicio amintire a alteia. Eu da, mi le aminteam pe amândouă, fiindcă fusesem… acolo… în momentul schimbării. Numai aşa pot să-mi explic, ştiu că nu are sens. Dar sunt obligat să-mi găsesc o explicaţie, altfel ar trebui să accept faptul că sunt nebun.

Nu, tipul ăsta nu era deloc molâu.

— Eu nu judec, domnule Orr. Eu caut fapte. Iar evenimentele din mintea cuiva, credeţi-mă, pentru mine sunt fapte. Când vezi înregistrându-se în alb-negru pe electroencefalograf visul unui alt om în timp ce visează, aşa cum am făcut eu de mii de ori, nu mai vorbeşti despre vise ca fiind „ireale“. Ele există; sunt evenimente; lasă un semn în urma lor. OK. Înţeleg că aţi mai avut şi alte vise care par să fi avut un efect asemănător?

— Câteva. Nu pentru mult timp. Numai când eram stresat. Dar părea să… să se întâmple tot mai des. Am început să mă sperii.

Haber se aplecă înainte.

— De ce?

Orr părea nedumerit.

— De ce să vă speriaţi?

— Pentru că nu vreau să schimb lucrurile! zise Orr, ca şi cum ar fi subliniat ceva extrem de evident. Cine sunt eu să mă amestec în mersul evenimentelor? Şi mintea mea inconştientă e cea care schimbă lucrurile, fără vreun control voit. Am încercat cu autohipnoză, dar n-a fost de niciun folos. Visele sunt incoerente, egoiste, iraţionale — imorale, cum aţi spus acum câteva minute. Ele vin din latura noastră asocială, nu-i aşa, cel puţin în parte? N-am vrut s-o ucid pe biata Ethel. Voiam doar să n-o mai am prin preajmă. Ei bine, într-un vis e foarte probabil ca asta să devină ceva drastic. Visele o iau pe scurtătură. Am omorât-o. Într-un accident de maşină la o mie de kilometri distanţă şi cu şase săptămâni în urmă. Sunt responsabil de moartea ei.

Haber îşi mângâie din nou barba.

— De aici, zise rar, medicamentele care suprimă visele. Ca să evitaţi viitoare responsabilităţi.

— Da. Medicamentele împiedicau visele să se construiască şi să capete putere. Numai unele dintre ele, cele foarte intense, sunt… Căută cuvântul: … eficiente.

— Bun. OK. Hai să vedem. Sunteţi necăsătorit; lucraţi ca proiectant la Bonneville-Umatilla Power District. Vă place munca acolo?

— E bine.

— Cum staţi cu viaţa sexuală?

— Am avut o căsătorie de probă. Ne-am despărţit anul trecut, după câţiva ani.

— Dumneavoastră v-aţi retras sau ea?

— Amândoi. Ea nu voia copii. Nu era făcută pentru căsătorie.

— Şi de atunci?

— Ei, câteva fete de la birou. Nu sunt… de fapt nu prea sunt mare armăsar.

— Dar relaţiile interpersonale în general? Simţiţi că interacţionaţi satisfăcător cu ceilalţi oameni, că aveţi o nişă în ecologia emoţională a mediului dumneavoastră?

— Presupun că da.

— Deci puteţi spune că practic nu e nimic în neregulă cu viaţa dumneavoastră reală. Corect? OK. Acum spuneţi-mi: vreţi, vreţi cu toată seriozitatea, să scăpaţi de această dependenţă de medicamente?

— Da.

— OK, bine. Aţi luat medicamente pentru că doreaţi să vă împiedice să visaţi. Dar nu toate visele sunt periculoase; numai unele din cele vii. Aţi visat-o pe mătuşa Ethel sub forma unei pisici albe, dar a doua zi dimineaţă nu se transformase în pisică albă — corect? Unele vise sunt în regulă — sunt sigure.

Aşteptă aprobarea lui Orr.

— Acum, gândiţi-vă la asta. Ce părere aveţi să testăm toate astea, poate o să aflăm cum să facem ca să visaţi în siguranţă, fără frică? Să vă explic. Subiectul viselor are o încărcătură emoţională destul de mare. Vă e de-a dreptul frică să visaţi pentru că simţiţi că anumite vise ale dumneavoastră au capacitatea de a afecta viaţa reală într-un mod pe care nu îl puteţi controla. S-ar putea ca aceasta să fie o metaforă complicată şi plină de tâlcuri prin care subconştientul dumneavoastră încearcă să-i spună minţii conştiente ceva despre realitate — realitatea dumneavoastră, viaţa dumneavoastră — ceva ce nu sunteţi pregătit, în mod raţional, să acceptaţi. Dar putem considera metafora şi mai literal; nu e nevoie s-o traducem, în acest punct, în termeni raţionali. În momentul de faţă problema stă aşa: vă e frică să visaţi şi totuşi aveţi nevoie să visaţi. Aţi încercat suprimarea viselor prin medicamente; nu a funcţionat. OK, hai să încercăm invers. Haideţi să vă facem să visaţi intenţionat. Să visaţi, intens şi viu, chiar aici. Sub supravegherea mea, în condiţii controlate. Ca să aveţi controlul asupra a ceea ce pare să vă fi scăpat din mână.

— Cum să visez la ordin? întrebă Orr extrem de jenat.

— În Palatul Viselor Doctorului Haber se poate! Aţi fost vreodată hipnotizat?

— Pentru lucrări dentare.

— Bun. OK. Uitaţi care e procedeul. Vă aduc în transă hipnotică şi vă sugerez să dormiţi, să visaţi şi ceea ce o să visaţi. O să purtaţi o transcască pentru a fi siguri că dormiţi cu adevărat, că nu e doar un somn hipnotic. În timp ce visaţi, eu o să vă supraveghez, fizic şi pe EEG, tot timpul. Vă trezesc şi vorbim despre experienţa visului. Dacă se petrece totul în siguranţă, poate că n-o să vă mai simţiţi atât de încordat atunci când o să vă confruntaţi cu viitorul vis.

— Dar aici n-o să visez eficient; se întâmplă într-un vis din zece sau dintr-o sută.

Raţionamentul defensiv al lui Orr era destul de consistent.

— Aici o să puteţi visa orice fel de vis. Conţinutul şi sentimentele din vis pot fi controlate aproape în totalitate în cazul unui subiect motivat şi a unui hipnotizator bine pregătit. Fac asta de zeci de ani. Şi veţi fi acolo cu mine, pentru că o să purtaţi transcasca. Aţi mai purtat vreodată una?

Orr scutură din cap.

— Dar ştiţi ce sunt.

— Trimit un semnal prin nişte electrozi care stimulează… creierul să funcţioneze în acord cu ea.

— În mare, cam aşa. Ruşii o folosesc de cincizeci de ani, israelienii au perfecţionat-o, în cele din urmă noi am produs-o masiv pentru utilizarea profesională în calmarea pacienţilor psihopaţi şi acasă pentru inducerea somnului sau a transei alfa. Eu lucram de câţiva ani cu o pacientă cu depresii severe la TTO în Linnton. Ca mulţi alţi depresivi nu dormea prea mult şi îi lipsea în mod special somnul în stare theta; ori de câte ori intra în faza theta, avea tendinţa să se trezească. Un cerc vicios: depresie mai adâncă — vise mai puţine; vise mai puţine — depresie şi mai adâncă.

Trebuia întrerupt. Cum? Niciun medicament existent nu sporeşte prea mult somnul theta. SEC — stimularea electronică a creierului? Asta implica implantarea de electrozi, adânc, până în centrii somnului; era mai bine să evităm operaţia. Am folosit o transcască pentru încurajarea somnului. Dar dacă am face semnalul difuz, de frecvenţă joasă, mai specific, direcţionat asupra unei zone anume din creier; da, desigur, doctore Haber, ai dat lovitura! De fapt, imediat ce am avut pe mână componentele electronice cerute, a durat doar câteva luni ca să pun la punct maşinăria de bază. Atunci am încercat stimularea creierului subiectului cu o înregistrare a undelor cerebrale ale unui subiect sănătos în stări apropiate, diverse etape ale somnului şi visării. N-am avut prea mult noroc. Un semnal de la un alt creier poate sau nu să genereze o reacţie a subiectului; trebuia să învăţ să generalizez, să fac un fel de medie, din sutele de înregistrări ale creierelor normale. Apoi, pe măsură ce lucram cu pacientul, s-o îngustez din nou, s-o ajustez; când creierul subiectului reacţiona din ce în ce mai mult la ceea ce-i ceream eu să facă, înregistram acel moment, îl creşteam, îl lărgeam şi îl prelungeam, îl reluam şi stimulam creierul să urmeze propriile impulsuri sănătoase, dacă mă pot exprima aşa. Toate astea au implicat o cantitate imensă de analize a reacţiilor, astfel că o simplă alăturare EEG plus transcască a devenit aşa ceva.

Arătă cu un gest pădurea de echipamente electronice din spatele lui Orr. Cea mai mare parte din ea era ascunsă de panouri de plastic — pentru că majoritatea pacienţilor fie se temeau de maşinării, fie se supraidentificau cu ele — dar tot ocupau un sfert din birou.

— Aceasta este Maşina de Vise, rosti cu un surâs larg, sau, mai prozaic spus, Augmentorul; în ceea ce vă priveşte se va asigura că adormiţi şi că visaţi — scurt şi uşor sau îndelung şi profund, după cum dorim. O, de fapt pacienta depresivă a fost externată de la Linnton vara trecută, complet vindecată. Se aplecă în faţă: Vreţi să încercaţi?

— Acum?

— Ce să mai aşteptaţi?

— Dar nu pot să adorm la patru jumătate după-amiaza…

Se simţi ridicol. Haber cotrobăi în sertarul aglomerat de la biroul lui şi scoase o hârtie, formularul de Consimţământ la Hipnoză cerut de SEB. Orr luă pixul întins de Haber, semnă formularul şi îl aşeză cuminte pe birou.

— În regulă. Bun. Acum spune-mi ceva, George. Dentistul tău a folosit o înregistrare pentru hipnoză sau a făcut-o personal?

— Înregistrare. Sunt de nivelul 3 pe scala susceptibilităţii.

— Chiar în mijlocul graficului, hm? Ei bine, pentru ca sugerarea conţinutului visului să meargă bine avem nevoie de o transă destul de profundă. Nu vrem un vis în transă, ci un vis autentic în timpul somnului; Augmentorul o să ni-l ofere; numai că vrem să fim siguri că sugestia ajunge în profunzime. Aşadar, ca să evităm să pierdem ore pregătindu-te pentru o transă adâncă, o să folosim inducerea V-C, nerv vag-carotidă. Ai mai văzut cum se face?

Orr scutură din cap. Părea neliniştit, dar nu ridică nicio obiecţie. Avea în el ceva pasiv, acceptant, care părea feminin, chiar copilăresc. Haber recunoscu în sine însuşi o reacţie protectoare faţă de acel bărbat vlăguit şi obedient. Era atât de uşor pentru el să-l domine, să-l stăpânească, încât era de-a dreptul irezistibil.

— Asta folosesc la majoritatea pacienţilor. E rapid, eficient şi sigur — pe departe cea mai bună metodă de a induce hipnoza şi una care provoacă cele mai puţine probleme atât hipnotizatorului, cât şi subiectului.

Orr cu siguranţă auzise poveştile de groază despre subiecţi care se aleseseră cu leziuni pe creier sau muriseră din cauza inducţiei V-C prelungite sau incorecte, dar asemenea temeri nu-şi aveau locul aici, Haber trebuia să intervină şi să-l calmeze, ca nu cumva Orr să opună rezistenţă întregului proces. Continuă cu sporovăiala, descriind istoria de cincizeci de ani a metodei inducţiei V-C, apoi trecând la tema generală a hipnozei, înapoi la somn şi vise, cu scopul de a

îndepărta atenţia lui Orr de la procesul inducţiei şi a-l canaliza mai mult asupra scopului său.

— Prăpastia pe care trebuie s-o traversăm, înţelegi, este golful care există între starea de veghe sau de transă hipnotică şi starea de visare. Acest golf are un nume banal: somn. Somn normal, faza delta, somnul non-REM, ce denumire preferi. În mare vorbind, există patru stări mentale din punctul nostru de vedere: veghea, transa, somnul delta şi starea theta. Din punct de vedere al proceselor de gândire, faza delta, faza theta şi starea de hipnoză au toate ceva în comun: somnul, visul şi transa îşi încredinţează activitatea subconştientului; tind să folosească procesele primare, în timp ce gândirea în stare de veghe este un proces secundar — raţional. Dar să ne uităm la înregistrările EEG ale celor patru stări. Acum starea theta, transa şi starea de veghe par să aibă ceva în comun, în timp ce starea delta — somnul — este cu totul diferită. Nu poţi trece direct din transă într-o stare adevărată de visare. Trebuie să intervină faza delta. În mod normal intri în stare theta de patru sau cinci ori pe noapte, la fiecare o oră sau două, şi numai pentru câte un sfert de oră de fiecare dată. În restul timpului te afli într-un grad sau altul de somn normal. Iar când visezi, de obicei nu e ceva viu; gândirea în faza delta este ca o maşină în ralanti, un fel de amestec nedesluşit de imagini şi idei. Ceea ce căutăm noi sunt visele vii, încărcate emoţional, memorabile, din faza theta. Hipnoza plus Augmentorul ni le vor asigura, vom trece peste golful neurofiziologic şi temporal al somnului direct în vis. Aşadar, trebuie să te întinzi pe canapeaua asta. Pionierii domeniului meu au fost Dement, Aserinsky, Berger, Oswald, Hartmann şi ceilalţi, dar canapeaua vine direct de la Tata Freud… Doar că noi o folosim ca să dormim pe ea, lucru la care el obiecta. Pentru început aş vrea să stai jos aici pe marginea canapelei. Da, aşa. Stai aici un timp, să te simţi confortabil. Ai spus că ai încercat autohipnoza, nu-i aşa? Bine. Dă-i drumul şi foloseşte tehnicile pe care le-ai mai utilizat. Ce spui de respiraţia profundă? Numără până la zece în timp ce inhalezi, reţine cinci secunde; da, corect, excelent. Te rog să priveşti în tavan, chiar deasupra capului. OK, bine.

Când Orr îşi aplecă ascultător capul pe spate, Haber, aproape de el, întinse repede mâna stângă şi o aşeză pe ceafa bărbatului, apăsând ferm cu degetul mare şi cu un alt deget în spatele fiecărei urechi; în acelaşi timp cu degetele mâinii drepte apăsă cu putere pe gâtul expus, imediat sub barba blondă şi moale, pe unde treceau nervul vag şi carotida. Simţea pielea fină şi palidă sub degete; percepu tresărirea iniţială de protest, apoi văzu ochii limpezi închizându-se. Avu un fior de încântare faţă de propria sa îndemânare, de stăpânirea instantanee a pacientului, chiar în timp ce murmura blând şi rapid:

— Acum o să adormi; închide ochii, dormi, relaxează-te, lasă-ţi mintea să se golească; eşti pe cale să adormi, eşti relaxat, te înmoi; relaxează-te, cedează…

Şi Orr căzu pe spate pe canapea ca împuşcat, cu mâna dreaptă atârnând moale în lateral.

Haber îngenunche imediat lângă el, continuând să apese uşor cu dreapta în punctele potrivite şi fără să înceteze fluxul liniştit şi rapid de sugestii.

— Acum eşti în transă, nu adormit, dar într-o transă hipnotică profundă, şi nu vei ieşi din ea şi nu te vei trezi decât atunci când îţi voi spune eu. Acum eşti în transă şi te afunzi tot mai mult în transă, dar tot îmi poţi auzi vocea şi îmi poţi urma instrucţiunile. După aceea, ori de câte ori o să te ating pe gât aşa cum fac acum, o să intri imediat în transă hipnotică.

Repetă instrucţiunile, apoi continuă:

— Când o să-ţi spun să deschizi ochii aşa o să faci, şi o să vezi un glob de cristal plutind în faţa ta. Vreau să-ţi fixezi atenţia asupra lui, şi astfel să te cufunzi tot mai adânc în transă. Acum ridică pleoapele, da, bine, şi spune-mi când vezi globul de cristal.

Ochii deschişi la culoare, acum cu o stranie expresie de interiorizare, trecură peste Haber fără să-l vadă.

— Acum, şopti foarte încet omul hipnotizat.

— Bine. Continuă să te uiţi la el şi să respiri regulat; în curând vei fi într-o transă foarte

adâncă…

Haber ridică ochii la ceas. Întreaga treabă nu-i luase decât vreo două minute. Bun; nu-i plăcea să piardă timpul cu lucruri intermediare, important era să ajungă la finalul dorit. În timp ce Orr stătea întins privind la globul său de cristal imaginar, Haber se ridică şi începu să-l echipeze cu transcasca modificată, scoţând-o şi reamplasând-o mereu ca să ajusteze electrozii fini şi poziţia lor pe scalp sub părul des şaten-deschis. Vorbea des şi blând, repetând sugestiile şi, din când în când, punând întrebări liniştitoare pentru ca Orr să nu alunece încă în somn şi să poată relaţiona cu el. Imediat ce casca fu la locul ei, porni EEG-ul şi o vreme îl urmări, ca să observe cum arăta acel creier.

Opt dintre electrozii căştii mergeau la EEG; în interiorul maşinii, opt markere realizau o înregistrare permanentă a activităţii electrice a creierului. Pe ecranul la care privea Haber impulsurile erau reproduse direct, fluctuând alb pe fond gri-închis. Putea să izoleze şi să mărească câte unul, sau să le suprapună după dorinţă. Era o imagine care nu-l plictisea niciodată, Filmul Întregii Nopţi, spectacolul de pe Canalul Unu.

Nu apărea niciunul dintre zimţii sigmoizi pe care îi căuta, simptomatici pentru anumite tipuri de personalităţi schizoide. Nu era nimic neobişnuit în tiparul general, cu excepţia diversităţii lui. Un creier banal produce un set de tipare simple zimţate şi se mulţumeşte să le repete; acesta nu era un creier banal. Mişcările lui erau subtile şi complexe, iar repetiţiile nu erau nici frecvente, nici constante. Computerul Augmentorului avea să le analizeze, dar până să vadă analiza, Haber nu putea să discearnă niciun factor specific cu excepţia complexităţii în sine.

Comandându-i pacientului să nu mai privească globul de cristal şi să închidă ochii, obţinu aproape imediat o undă alfa puternică şi clară de 12 cicli. Se mai jucă puţin cu creierul, obţinând înregistrări necesare computerului şi testând profunzimea hipnozei, apoi zise:

— Acum, John… — nu, care naiba era numele subiectului? — George. Într-un minut o să adormi. O să dormi adânc şi o să visezi; dar nu o să adormi până când eu n-o să pronunţ cuvântul „Antwerp“; când spun asta, tu o să dormi, şi o să dormi până când o să-ţi auzi numele de trei ori. În timp ce dormi, o să ai un vis, un vis frumos. Unul limpede, agreabil. Nici pe departe un coşmar, un vis plăcut, dar foarte clar şi viu. Sigur o să ţi-l aminteşti când te vei trezi. O să fie despre… Ezită un moment; nu planificase nimic, bazându-se pe inspiraţie. Despre un cal. Un cal mare murg galopând pe câmp. Un vis — ce cuvânt folosise pacientul? — eficient despre un cal. După aceea n-o să mai visezi nimic altceva; iar când eu o să-ţi rostesc numele de trei ori, o să te trezeşti simţindu-te calm şi odihnit. Acum, o să te fac să dormi spunând… Antwerp.

Ascultătoare, liniuţele dansatoare de pe ecran începură să-şi modifice forma. Se ridicau mai puternic şi mai rar; curând fusurile somnului de stadiu 2 începură să apară, apoi şi un început de ritm lent şi profund delta corespunzător stadiului 4. Pe măsură ce ritmurile creierului se schimbau, se modifica şi materia greoaie locuită de acea energie dansatoare: mâinile zăceau moi pe pieptul mişcându-se uşor, faţa era îndepărtată şi nemişcată.

Augmentorul obţinuse o înregistrare completă a activităţii creierului treaz; acum înregistra şi analiza tiparele somnului delta; în curând avea să culeagă începuturile somnului theta al pacientului şi va fi capabil chiar de la primul vis să le furnizeze înapoi creierului adormit, amplificându-i propriile emisiuni. De fapt, poate că o făcea chiar acum. Haber prevăzuse o perioadă de aşteptare, dar sugestia hipnotică alături de îndelungata semiprivare de vise a pacientului îl aduseră rapid în faza theta: imediat ce atinse stadiul 2, începu reascensiunea. Liniile ondulându-se uşor pe ecran fluctuară ici-colo; oscilară din nou; începură să-şi sporească viteza şi să danseze abordând un ritm rapid, nesincronizat. Acum puntea era activă şi semnalul de la hipocampus arăta un ciclu de 5 secunde, ritmul theta, care nu fusese prezent în mod clar la acest subiect. Degetele i se deplasară puţin; ochii i se mişcară sub pleoape, privind; buzele se deschiseră pentru o respiraţie adâncă. Adormitul visa.

Era 5:06.

La 5:11 Haber apăsă butonul negru „Oprit“ al Augmentorului. La 5:12, observând zimţii ascuţiţi şi fusurile somnului delta reapărând, se aplecă peste pacient şi îi pronunţă numele, distinct, de trei ori.

Orr oftă, îşi mişcă braţele într-un gest larg, relaxat, deschise ochii şi se trezi. Haber îi desfăcu electrozii de pe scalp din câteva mişcări îndemânatice.

— Te simţi bine? întrebă, amabil şi liniştit.

— Da.

— Şi ai visat. Asta pot să ţi-o spun. Îmi poţi povesti visul?

— Un cal, zise Orr răguşit, încă ameţit de somn. Se sculă. Era despre un cal. Acela.

Făcu semn cu mâna spre posterul mural care decora biroul lui Haber, o fotografie a minunatului armăsar de curse Tammany Hall jucându-se pe o pajişte cu iarbă.

— Ce ai visat despre el? întrebă Haber, mulţumit. Nu fusese sigur că hipnosugestia va afecta conţinutul unui vis de la prima încercare.

— Era… Eu mergeam pe câmpul acela, iar pe el l-am văzut pentru un timp la distanţă. Apoi a venit galopând spre mine şi destul de repede mi-am dat seama că avea să mă doboare. Nu-mi era frică deloc totuşi. Mi-am închipuit că aş putea să-l prind de frâu sau să sar şi să-l călăresc. Ştiam că, de fapt, nu-mi poate face niciun rău pentru că era calul din fotografia dumneavoastră, nu unul adevărat. Totul era un fel de joc… Doctore Haber, nu vi se pare ceva la fotografia aceea… ceva foarte neobişnuit?

— Mă rog, unii oameni o găsesc excesiv de melodramatică pentru biroul unui psihiatru, puţin prea copleşitoare. Un simbol sexual în mărime naturală chiar în faţa canapelei! râse.

— Era acolo cu o oră în urmă? Adică nu era o vedere cu Muntele Hood când am intrat eu — înainte de a visa despre cal?

O, Dumnezeule, fusese Muntele Hood, omul avea dreptate…

Nu fusese Muntele Hood — nu se poate să fi fost Muntele Hood — fusese un cal — fusese un cal…

Fusese un munte.

Un cal, fusese un cal, fusese…

Îl privea fix George Orr, se holba la el cu ochii goi, probabil trecuseră câteva secunde de la întrebarea lui Orr, nu trebuia să fie surprins, trebuia să inspire încredere, el cunoştea răspunsurile.

— George, îţi aminteşti de posterul de aici ca fiind o fotografie a Muntelui Hood?

— Da, zise Orr neclintit, dar oarecum tulburat. Aşa îmi amintesc. Aşa era. Avea zăpadă pe el.

— Hm, făcu Haber dând înţelept din cap, gândindu-se. Fiorul îngrozitor din capul pieptului trecuse.

— Nu vă amintiţi aşa?

Ochii bărbatului, nehotărâţi în culoare, dar limpezi şi cu privirea directă, erau ochii unui bolnav psihic.

— Nu, mă tem că nu. E Tammany Hall, triplu câştigător în 1989. Îmi lipsesc cursele, e o ruşine cum speciile inferioare au fost limitate din cauza problemelor noastre de hrană. Evident că un cal este un anacronism perfect, dar mie îmi place posterul; are vigoare, forţă — realizarea completă în termeni animali. E un fel de ideal pe care un psihiatru se străduieşte să-l atingă în termeni psihologici umani, un simbol. A fost sursa sugestiei mele pentru visul tău, desigur, s-a întâmplat să mă uit la el…

Haber privi pieziş peretele. Bineînţeles că era un cal.

— Dar uite, dacă vrei o a treia părere, o s-o întrebăm pe domnişoara Crouch; lucrează aici de doi ani.

— Va spune că a fost dintotdeauna un cal, zise Orr calm, dar mâhnit. Întotdeauna a fost. De

când cu visul meu. Aşa a fost întotdeauna. M-am gândit că, întrucât dumneavoastră îmi sugeraţi visul, ar fi posibil să aveţi memorie dublă, ca şi mine. Dar se pare că nu.

Dar ochii lui, care nu mai erau trişti, îl priviră din nou pe Haber cu acea limpezime, acea reţinere, acea implorare tăcută şi disperată pentru ajutor.

Omul acela era bolnav. Trebuia vindecat.

— Aş vrea să mai vii, George, mâine dacă e posibil.

— Păi, lucrez…

— Pleacă cu o oră mai devreme şi vino aici la patru. Eşti sub TTV. Spune-i şefului, şi să nu ai vreo falsă pudoare în legătură cu asta. Cam 82 de procente din populaţie au avut parte în viaţa lor de TTV, ca să nu mai menţionăm cele 31 de procente care primesc TTO. Aşa că să fii aici la patru şi să trecem la treabă. Să ştii că o s-o scoatem la capăt. Acum uite o reţetă pentru meprobamat; o să-ţi ţină visele sub control fără să suprime în întregime faza theta. Îl poţi obţine de la autodispensar o dată la trei zile. Dacă ai un vis, sau orice altă experienţă care te sperie, sună-mă, la orice oră. Dar dacă foloseşti asta, mă îndoiesc că o să fie cazul; iar dacă eşti dispus să lucrezi serios împreună cu mine n-o să mai ai nevoie deloc de medicamente. O să rezolvi întreaga problemă a viselor şi totul o să fie clar. Corect?

Orr luă cardul reţetă IBM.

— Ar fi o uşurare, zise. Zâmbi, un zâmbet abia schiţat, nefericit, totuşi nu lipsit de umor. Şi încă ceva despre cal.

Haber, cu un cap mai înalt, privi în jos la el.

— Seamănă cu dumneavoastră.

Doctorul ridică ochii rapid la poster. Era adevărat. Mare, sănătos, păros, castaniu-roşcat, coborând în galop…

— Poate calul din visul dumneavoastră semăna cu mine? întrebă, cu amabilitate vicleană.

— Da, semăna, zise pacientul.

După ce plecă, Haber se aşeză şi privi neliniştit la fotografia murală cu Tammany Hall. Era într-adevăr prea mare pentru birou. La naiba, cât ar fi vrut să-şi poată permite un birou cu fereastră!

CAPITOLUL 3

Pe cei pe care cerurile îi ajută noi îi numim fiii cerurilor. Ei nu învaţă prin experienţă. Ei nu realizează ceva prin muncă. Nu gândesc folosind raţionamentul. Ca să laşi înţelegerea să se oprească la ceea ce nu poate fi înţeles este o mare realizare. Cei care nu pot s-o facă vor fi distruşi în sfâşierea cerului.

– Chuang Tse: XXIII

George Orr plecă de la serviciu la 3:30 şi se îndreptă spre staţia de metrou; nu avea maşină. Cu puţină economie şi-ar fi putut permite un VW Steamer şi taxa de drum pentru el, dar la ce bun? Centrul oraşului era închis pentru automobile, iar el locuia în centru. Învăţase să conducă, prin anii optzeci, dar nu avusese niciodată maşină. Luă metroul de Vancouver până în Portland. Vagoanele erau deja supraaglomerate; stătu departe de barele de sprijin, susţinut numai de presiunea egalizatoare a trupurilor din toate părţile, ocazional săltat de pe picioare când forţa (c) a înghesuielii depăşea forţa gravitaţiei (g). Bărbatul de lângă el care ţinea un ziar nu reuşi deloc să-şi coboare braţele şi stătea cu faţa înfundată în pagina de sport. Titlul, „O MARE GREVĂ PE A1 LÂNGĂ FRONTIERA AFGANĂ“, şi subtitlul „Afganistanul ameninţă cu intervenţia“, rămaseră în ochii lui Orr timp de şase staţii. Posesorul ziarului reuşi să coboare şi fu înlocuit de un cuplu de tomate pe o farfurie de plastic verde dedesubtul căreia se afla o bătrână într-o haină de plastic verde care stătu pe piciorul stâng al lui Orr încă trei staţii.

Se chinui să coboare la staţia East Broadway şi parcurse încă patru cvartale prin mulţimea tot mai deasă de la ora de vârf, până la Willamette East Tower, o ţeapă de beton şi sticlă semeaţă, bătătoare la ochi şi de proastă calitate luptându-se cu o încăpăţânare vegetală pentru lumină şi aer în jungla construcţiilor similare din jur. Jos, la nivelul străzii, ajungeau foarte puţină lumină şi aer; cel de acolo era călduţ şi umed. Ploaia era o veche tradiţie în Portland, dar căldura — 210 C în a doua zi din martie — era ceva modern, rezultatul poluării aerului. Emisiile urbane şi industriale

nu fuseseră puse sub control destul de repede ca să inverseze tendinţele deja începute la mijlocul secolului XX; era nevoie de câteva secole pentru ca aerul să se cureţe de bioxidul de carbon, dacă avea s-o facă vreodată. New York era destinat să fie una dintre cele mai mari victime ale efectului de seră, pe măsură de gheaţa polară continua să se topească şi nivelul oceanelor să crească; în realitate, întregul Boswash era în pericol. Existau şi unele compensaţii. Nivelul golfului San Francisco creştea deja şi avea să acopere sutele de kilometri pătraţi de teren plin de gunoaie aruncate acolo încă din 1848. Cât despre Portland, având o sută douăzeci de kilometri şi Coast Range între el şi ocean, nu era ameninţat de ridicarea apelor: numai de apele care cădeau de sus.

Dintotdeauna plouase în partea vestică a Oregonului, dar acum ploua neîncetat, constant, călduţ. Era ca şi cum ai trăi veşnic într-un duş de supă caldă.

Noile Oraşe — Umatilla, John Day, French Glen — se aflau la est de cascade, în ceea ce cu treizeci de ani în urmă fusese un deşert. Acolo era cumplit de cald, dar ploua numai 114 centimetri pe an, comparativ cu cei 285 din Portland. Agricultura intensivă era posibilă: deşertul înflorea. French Glen avea acum o populaţie de şapte milioane de locuitori. Portland, cu numai trei milioane şi potenţial de creştere nul, fusese lăsat mult în urmă în Marşul Progresului. Asta nu era ceva nou pentru Portland. Care era diferenţa? Subnutriţia, supraaglomerarea şi deteriorarea mediului înconjurător reprezentau norma. Exista mai mult scorbut, tifos şi hepatită în Vechile Oraşe, mai multe bande violente, delicte şi crime în Noile Oraşe. Şobolanii le conduceau pe unele şi Mafia pe celelalte. George Orr rămânea în Portland numai pentru că locuise acolo dintotdeauna şi nu avea niciun motiv să creadă că viaţa în altă parte ar fi fost mai bună sau diferită.

Domnişoara Crouch, zâmbind indiferentă, îl conduse imediat înăuntru. Orr crezuse întotdeauna despre cabinetele psihiatrilor că aveau, ca vizuinile iepurilor, o intrare în faţă şi una în dos. Acesta nu avea, dar se îndoia că pacienţii se înghesuiau venind şi plecând de aici. La Şcoala Medicală îi spuseseră că dr. Haber practica foarte puţin, fiind în principal un cercetător. Ceea ce-l făcu să-l considere un om de succes şi exclusivist, iar manierele joviale şi încrezătoare ale doctorului o confirmaseră. Dar astăzi, fiind mai puţin agitat, văzu mai multe. Cabinetul nu avea platina şi pielea care confirmau succesul financiar, nici ziarele şi sticlele care garantau dezinteresul ştiinţific. Scaunele şi canapeaua erau din vinilin, biroul de la recepţie din metal plastifiat, imitaţie de lemn. Nimic nu era autentic. Dr. Haber, cu dinţi albi, plete castanii, înalt, se făcu auzit:

— Bună ziua!

Amabilitatea nu era prefăcută, ci doar exagerată. Omul avea o căldură, o expansivitate reale; însă le îmbrăca în manierisme profesionale, erau distorsionate de comportamentul lipsit de spontaneitate al doctorului. Orr simţi în el dorinţa de a se face plăcut şi util; doctorul nu era, gândi el, foarte sigur că ceilalţi existau şi voia să-şi demonstreze asta ajutându-i. Rostise „Bună ziua“ atât de tare pentru că nu era convins că va primi un răspuns. Orr vru să spună ceva prietenos, dar ceva personal nu părea potrivit; zise:

— Se pare că Afganistanul ar putea intra în război.

— Hm, asta se presupune încă din august.

Ar fi trebuit să ştie că doctorul era mai bine informat în privinţa afacerilor externe decât el însuşi; el în general afla lucrurile pe jumătate şi cu trei săptămâni mai târziu.

— Nu cred că asta o să scuture Aliaţii, continuă Haber, decât dacă Pakistanul trece de partea Iranului. Atunci India va fi nevoită să ofere mai mult decât un sprijin simbolic isragiptenilor.

Acesta era jargonul televiziunilor pentru alianţa dintre Noua Republică Arabă şi Israel.

— Cred că discursul lui Gupta de la Delhi demonstrează că se pregăteşte pentru o asemenea eventualitate.

— Se tot întinde, zise Orr simţindu-se nelalocul lui şi deprimat. Războiul, adică.

— Te îngrijorează?

— Pe dumneavoastră nu vă îngrijorează?

— E irelevant, zise doctorul afişând zâmbetul lui larg, păros, de urs, ca un zeu-urs; dar de la cele petrecute ieri devenise prudent.

— Da, pe mine mă îngrijorează.

Dar Haber nu câştigase acest răspuns; intervievatorul nu se poate retrage pe sine din întrebare, asumându-şi obiectivitatea — ca şi cum răspunsurile ar fi fost obiecte. Cu toate acestea, Orr nu dădu glas acestor gânduri; era în mâinile doctorului şi, cu siguranţă, doctorul ştia ce face.

Orr avea tendinţa să presupună că oamenii ştiau ce făceau, poate pentru că în general presupunea că el nu ştie.

— Ai dormit bine? se interesă Haber, aşezându-se sub copita din spate stânga a lui Tammany Hall.

— Bine, mulţumesc.

— Ce-ai zice de o nouă incursiune în Palatul Viselor?

Îl privea pătrunzător.

— Sigur, doar pentru asta sunt aici, cred.

Îl văzu pe Haber ridicându-se şi ocolind biroul, văzu mâna mare întinzându-se spre gâtul lui şi apoi nu se întâmplă nimic.

— … George…

Numele lui. Cine îl striga? Nu era o voce cunoscută. Pământ uscat, aer uscat, scârţâitul unui glas ciudat în urechea lui. Lumina zilei şi nicio direcţie. Niciun drum înapoi. Se trezi.

Încăperea oarecum familiară; bărbatul masiv oarecum familiar, cu temperamentul lui voluminos şi roşcovan, cu barba castaniu-roşcată, zâmbet alb strălucitor şi ochi întunecaţi opaci.

— După EEG pare să fi fost un vis scurt, dar viu, spuse o voce profundă. Să auzim. Cu cât e mai proaspătă amintirea, cu atât e mai completă.

Orr se ridică, simţindu-se destul de ameţit. Se afla pe canapea, oare cum ajunsese acolo?

— Păi, să vedem. N-a fost prea mare lucru. Calul, din nou. Mi-ai spus să visez iarăşi calul, când m-ai hipnotizat?

Haber mişcă din cap fără ca mişcarea să însemne da sau nu, şi îl ascultă.

— Era un grajd. Camera asta. Paie, iesle şi o furcă într-un colţ şi aşa mai departe. Calul era înăuntru. El…

Tăcerea atentă a lui Haber nu lăsa loc la diversiuni.

— Făcuse o baligă enorm de mare. Maronie, aburindă. Baligă de cal. Semăna puţin cu Muntele Hood, cu ridicătura aia de pe versantul nordic şi toate celelalte. Era întinsă peste tot pe covor şi într-un fel năvălea peste mine, aşa că mi-am zis: „Nu e decât imaginea unui munte“. După aia bănuiesc că am început să mă trezesc.

Orr înălţă capul, privind la posterul din spatele lui Haber, fotografia de dimensiunile unui perete cu Muntele Hood.

Era o imagine calmă în tonuri mai degrabă atenuate, artistice: cerul cenuşiu, muntele de un cafeniu-deschis sau brun-roşcat, cu pete de alb spre vârf, pe fundalul ceţos al copacilor în amurg.

Doctorul nu se uita la poster. Se uita la Orr cu ochii aceia atenţi, opaci. Râse când Orr încheie, nu tare şi îndelung, dar poate puţin emoţionat.

— Ajungem undeva, George!

— Unde?

Orr avea sentimentul că arăta ridicol stând aşa ciufulit pe canapea, încă năucit de somn, după ce fusese adormit acolo probabil cu gura căscată şi sforăind, neajutorat, în timp ce Haber urmărea tresăririle şi ţopăiturile creierului său şi îi spunea ce să viseze. Se simţea expus, folosit. Şi în ce scop?

Evident, doctorul nu-şi amintea deloc de posterul cu calul, nici de conversaţia pe care o avuseseră despre el; se afla cu totul în noul prezent şi toate amintirile lui duceau în acest punct.

Deci nu-i putea fi de niciun folos. Însă el se plimba acum prin cabinet, vorbind chiar mai tare decât de obicei.

— Ei bine! (a) poţi să visezi la ordin, urmezi hipnosugestiile; (b) reacţionezi splendid la Augmentor. În consecinţă putem lucra împreună, rapid şi eficient, fără narcotice. Prefer să lucrez fără medicamente. Ceea ce face creierul de unul singur este infinit mai fascinant şi mai complex decât orice reacţie ar putea avea la un stimul chimic; din cauza asta am dezvoltat Augmentorul, ca să ofer creierului un mijloc de auto-stimulare. Resursele creative şi terapeutice ale creierului — fie el treaz, dormind sau visând — sunt practic infinite. De-am putea găsi noi chei-le la toate lacătele. Numai forţa visului în sine e ceva la care nu s-a visat vreodată!

Slobozi râsul lui puternic, făcuse această glumiţă de prea multe ori. Orr surâse jenat, se apropia puţin prea mult de punctul sensibil.

— Acum sunt sigur că tratamentul tău va merge în direcţia asta, o să folosim visele, nu o să evadăm sau o să le evităm. O să-ţi înfrunţi teama şi, cu ajutorul meu, o să vezi dincolo de ea. Ţi-e frică de propria ta minte, George. Asta e o frică cu care niciun om nu poate trăi. Dar nici nu trebuie. Nu ai descoperit ce ajutor îţi poate da propria ta minte, modurile în care poţi să te foloseşti de ea, s-o utilizezi în mod creativ. Tot ce trebuie să faci e să nu te ascunzi de propriile tale puteri mentale, să nu le suprimi, ci să le eliberezi. Putem face asta împreună. Nu ţi se pare ceva corect, ceea ce trebuie făcut?

— Nu ştiu, zise Orr.

Când Haber vorbise de folosirea puterilor sale mentale, el se gândise pentru o clipă că doctorul trebuia să se fi referit la puterea de a schimba realitatea visând; dar, cu siguranţă, dacă s-ar fi referit la aşa ceva ar fi spus-o pe şleau. Ştiind că Orr avea nevoie disperată de o confirmare, nu ar fi ascuns fără un motiv ceva ce i-ar fi putut oferi.

Orr îşi pierdu curajul. Uzul de narcotice şi pastile stimulente îl dezechilibraseră emoţional; ştia asta şi, prin urmare, se străduia să se lupte şi să-şi controleze sentimentele. Dar dezamăgirea era prea mare ca să poată fi controlată. Acum îşi dădea seama că îşi permisese puţină speranţă. Fusese sigur, ieri, că doctorul era conştient de schimbarea de la munte la cal. Nu-l surprinsese şi nu se alarmase că Haber încercase să i-o ascundă în urma şocului iniţial; fără îndoială nu fusese capabil să admită asta nici faţă de sine însuşi, să asimileze ideea. Lui Orr îi trebuise mult timp ca să accepte realitatea faptului că făcea ceva imposibil. Şi totuşi îşi permisese să spere că Haber, cunoscând visul, şi fiind prezent ca şi cum ar fi visat, în poziţie centrală, ar putea observa schimbarea, şi-ar putea aminti şi confirma.

N-avea rost. Nu exista nicio ieşire. Orr se afla tot acolo unde se aflase luni în şir — singur: ştiind că era nebun şi ştiind că nu era nebun, simultan şi intens. Suficient cât să-l aducă în pragul nebuniei.

— Ar fi posibil, rosti neîncrezător, să primesc o sugestie posthipnotică să nu mai visez eficient? Dacă îmi poţi sugera s-o fac… În felul ăsta aş putea scăpa de medicamente, cel puţin pentru un timp.

Haber se aşeză în spatele biroului, cocoşat ca un urs.

— Mă îndoiesc foarte mult că ar funcţiona, chiar şi pentru o noapte, spuse aproape normal. Apoi dintr-odată reîncepu să peroreze: Nu e aceeaşi direcţie fără rezultat pe care ai mai încercat-o, George? Medicamente sau hipnoză, tot suprimare este. Nu poţi fugi de propria ta minte. Înţelegi asta, dar încă nu eşti dornic s-o înfrunţi. E în regulă. Priveşte lucrurile aşa: deja ai visat de două ori, chiar aici, pe canapeaua aia. A fost atât de neplăcut? Ţi-a făcut vreun rău?

Orr clătină din cap, prea demoralizat ca să răspundă. Haber continuă să pălăvrăgească, iar Orr se străduia să-i acorde atenţie. Acum vorbea despre visele din timpul zilei, despre relaţia lor cu ciclurile de o oră şi jumătate din timpul nopţii, despre utilitatea şi valoarea lor. Îl întrebă pe Orr dacă avea vreo afinitate specială cu vreun vis anume.

— De exemplu, explică, eu visez adesea cu ochii deschişi fapte eroice. Eu sunt eroul. Salvez fata, sau un coleg astronaut, sau un oraş asediat, sau o întreagă planetă. Vise de Mesia, vise despre triumful binelui. Haber salvează lumea! Sunt al naibii de distractive — atâta timp cât le păstrez acolo unde le e locul. Avem cu toţii nevoie de acel impuls intim pe care ni-l dau visele cu ochii deschişi, dar când începem să ne bazăm pe el, când parametrii realităţii noastre devin puţin neclari… Mai sunt şi visele de tip Insulele Mărilor Sudice — o mulţime de manageri la vârsta a doua le cad pradă. Sau tipul martirului nobil, sau diversele fantezii romantice ale adolescenţei, sau tipul de vis sado-masochist şi aşa mai departe. Majoritatea oamenilor recunosc cea mai mare parte a acestor tipuri. Toţi am fost în arenă înfruntând leii, cel puţin o dată, sau am aruncat o bombă şi ne-am distrus inamicii, sau am salvat fecioara pneumatică de pe nava care se scufundă, sau am scris a Zecea Simfonie a lui Beethoven în locul lui. Care stil e favoritul tău?

— Mmm… evadarea, spuse Orr. Trebuia să lupte să se adune şi să-i poată răspunde acelui om care încerca să-l ajute. Să scap. Să fug de sub presiune.

— De sub presiunea slujbei, a stresului cotidian?

Haber părea să refuze să creadă că el era mulţumit de serviciul lui. Fără îndoială, Haber avea multe ambiţii şi i se părea dificil de înţeles că un om putea trăi fără aşa ceva.

— Păi, e mai mult vorba de oraş, de aglomeraţie adică. Prea mulţi oameni. Titlurile din ziare. Totul.

— Insulele din Sud? întrebă Haber cu surâsul său larg.

— Nu. Aici. N-am prea multă imaginaţie. Visez să am o cabană undeva în afara oraşelor, poate undeva pe Coast Range unde încă mai sunt rămăşiţe ale codrilor bătrâni.

— Te-ai gândit vreodată să cumperi una?

— Terenurile recreaţionale costă aproape treizeci şi opt de mii de dolari acrul în cele mai ieftine zone, în South Oregon Wilderness. Ajung până la patru sute de mii pentru un lot cu vedere la plajă.

Haber fluieră.

— Văd că te-ai gândit… şi te-ai întors la visele cu ochii deschişi. Ei, slavă Domnului că astea sunt gratis! Eşti gata pentru încă o tură? Ne-a mai rămas aproape jumătate de oră.

— Ai putea…

— Ce, George?

— Să mă laşi să-mi amintesc.

Haber începu unul dintre refuzurile lui elaborate.

— După cum ştii, ceea ce experimentezi sub hipnoză, inclusiv toate instrucţiunile primite, sunt în mod normal blocate când te trezeşti printr-un un mecanism similar cu cel care blochează amintirea a 99% din visele noastre. Dacă aş coborî acest blocaj ar însemna să-ţi dau prea multe instrucţiuni conflictuale privind o problemă delicată, conţinutul unui vis pe care încă nu l-ai visat. Pe el — visul — te pot face să ţi-l aminteşti. Dar nu vreau ca amintirea sugestiilor mele să se amestece cu visul pe care îl visezi de fapt. Vreau să le ţin separate, ca să obţin un raport clar a ceea ce ai visat tu, nu a ceea ce crezi că ar fi trebuit să visezi. Corect? Să ştii că poţi avea încredere în mine. Sunt aici ca să te ajut. N-o să-ţi cer prea mult. O să te forţez, dar nu prea tare sau prea rapid. N-o să-ţi comand coşmaruri! Crede-mă, vreau să rezolv treaba asta, şi s-o înţeleg, la fel de mult cum vrei şi tu. Eşti un subiect inteligent şi cooperant şi un om curajos dacă ai suportat de unul singur atâta anxietate atât de mult timp. O să rezolvăm asta, George. Crede-mă.

Orr nu îl credea pe de-a-ntregul, dar doctorul era la fel de greu de contrazis ca un predicator; în plus, îşi dorea să-l creadă.

Nu spuse nimic, ci se întinse pe spate pe canapea şi se supuse atingerii mâinii mari pe gâtul său.

— OK! Iată-te! Ce ai visat, George? Să auzim, la cald, direct din tavă.

Se simţea ridicol şi-i era rău.

— Ceva despre Mările din Sud… cocotieri… nu-mi amintesc. Îşi frecă fruntea, se scărpină sub barba scurtă, inspiră adânc. Tânjea după o înghiţitură de apă rece. Apoi am… am visat că tu te plimbai cu John Kennedy, preşedintele, cred că pe Alder Street. Eu vă urmam într-un fel din spate, cred că duceam ceva pentru unul dintre voi. Kennedy ţinea umbrela deschisă — îl vedeam din profil, ca pe vechile monede de cincizeci de cenţi — şi tu ai zis „Nu mai aveţi nevoie de asta, domnule preşedinte“ şi eu i-am luat-o din mână. El a părut deranjat, a zis ceva ce nu am înţeles. Dar nu mai ploua, ieşise soarele, aşa că a spus: „Păi, presupun că ai dreptate“. … Chiar s-a oprit ploaia.

— De unde ştii?

Orr oftă.

— O să vezi când o să ieşi afară. Asta-i tot pentru azi?

— Eu sunt gata să continuăm. Factura o plăteşte Guvernul, să ştii!

— Sunt foarte obosit.

— Ei, bine, încheiem atunci. Auzi, ce-ar fi să ţinem şedinţele noaptea? Să adormi normal şi să folosesc hipnoza numai ca să-ţi sugerez conţinutul visului. Ţi-ar lăsa zilele de lucru libere, iar pentru mine ziua de lucru este noaptea, de cele mai multe ori; ceea ce caută cel mai adesea cercetătorii în domeniul somnului este somnul! Ne-ar creşte mult viteza şi te-ar şi scuti de folosirea medicamentelor pentru suprimarea viselor. Vrei să încercăm? Ce-ai zice de noaptea de vineri?

— Am o întâlnire, zise Orr şi tresări la auzul propriei minciuni.

— Atunci, sâmbătă.

— Bine.

Plecă, ducându-şi pe braţ haina umezită de ploaie. Nu mai avea nevoie s-o poarte. Visul cu Kennedy fusese foarte eficient. Acum putea fi sigur de ele, când avea asemenea vise. Indiferent cât de inofensiv era conţinutul lor, se trezea amintindu-şi-le cu o claritate intensă şi se simţea doborât şi stors de puteri, ca şi cum ar fi făcut un enorm efort fizic ca să se opună unei forţe copleşitoare. Lăsat liber, nu avea un astfel de vis mai des de o dată la o lună sau în şase săptămâni; teama de a avea unul îl obseda. Acum, cu Augmentorul făcându-l să viseze şi sugestiile hipnotice insistând să viseze eficient, avusese trei vise eficiente din patru în două zile; sau, neţinând cont de cel cu cocotierii care fusese mai degrabă ceea ce Haber numea un amestec confuz de imagini, trei din trei. Era extenuat.

Nu ploua. Când ieşi pe porţile Willamette East Tower, cerul de martie era senin deasupra canionului străzii. Vântul se răsucise şi bătea dinspre est, un vânt uscat din deşert care, din când în când, înviora clima umedă, fierbinte, cenuşie şi mohorâtă din Valea Willamette.

Aerul curat îl făcu puţin mai optimist. Îşi îndreptă umerii şi porni la drum, încercând să ignore slaba ameţeală care era probabil rezultatul oboselii, neliniştii, în urma a două somnuri scurte la ore nepotrivite şi a coborârii de şaizeci şi două de etaje cu liftul.

Oare doctorul îi implantase visul despre oprirea ploii? Sau sugestia fusese să-l viseze pe Kennedy (care, acum că se gândea din nou, avea barba lui Abraham Lincoln)? Sau pe Haber însuşi? N-avea cum să ştie. Partea eficientă a visului fusese oprirea ploii, schimbarea vremii; dar asta nu dovedea nimic. Adesea nu elementul principal, izbitor al unui vis era cel eficient. El bănuia că preşedintele Kennedy, din motive cunoscute numai subconştientului său, fusese propria sa contribuţie, dar nu putea fi sigur.

Coborî în staţia de metrou East Broadway împreună cu şirul nesfârşit al celorlalţi. Puse moneda de cinci dolari în automatul de bilete, îşi luă biletul, se urcă în tren, pătrunse în întunericul de sub râu.

Ameţeala crescu în trupul şi în mintea sa. Să mergi pe sub un râu: un lucru ciudat, o idee de-a dreptul stranie.

Să traversezi un râu, să treci printr-un vad, pe jos sau să înoţi, să foloseşti o barcă, un feribot, un pod, un avion, să mergi în amonte şi în aval purtat de neîncetata mişcare şi reînnoire a curentului: toate astea aveau un sens. Dar să treci pe sub un râu — era ceva pervers la mijloc. Sunt căi în minte şi în afara ei a căror complexitate demonstrează tocmai asta, că pentru a se ajunge acolo trebuia să se fi luat într-o direcţie greşită cu mult timp în urmă.

Existau nouă trenuri şi tunele pentru camioane sub Willamette, şaisprezece poduri peste el şi cheiuri de beton de-a lungul lui pe distanţa a patruzeci de kilometri. Controlul revărsărilor în el şi în afluentul său principal, Columbia, situat la câţiva kilometri depărtare de centrul Portlandului, era atât de bine dezvoltat încât niciunul dintre râuri nu se putea ridica cu mai mult de treisprezece centimetri chiar şi după cele mai prelungite ploi torenţiale. Willamette era un element principal al mediului, ca un imens animal de povară înhămat în frânghii, lanţuri, prăjini, şei, zăbale, chingi, pripoane. Dacă nu ar fi fost util, desigur nu ar fi fost betonat, ca sutele de pârâiaşe care curgeau în întuneric din colinele oraşului pe sub străzi şi clădiri. Dar fără el, Portland nu ar fi fost un port; navele, lungile şiruri de barje, marile plute de buşteni încă veneau în sus şi în jos pe el. Astfel că trenurile, camioanele şi puţinele automobile particulare trebuiau să meargă pe deasupra râului sau pe sub el. Deasupra capetelor celor care luau metroul GPRT din Broadway Tunnel se găseau tone de rocă şi pietriş, tone de apă curgătoare, mulţimea de debarcadere şi chilele navelor oceanice, uriaşii suporţi de beton ai podurilor şi bretelelor autostrăzilor, un convoi de camioane cu abur încărcat cu carcase congelate de pui, un avion cu reacţie la unsprezece mii de metri altitudine, stelele la o distanţă de peste 4,3 ani-lumină. George Orr, palid la lumina fluorescentă a vagonului în bezna infra-fluvială, se clătina ţinându-se de o bară alături de o mie de alte suflete. Simţea greutatea deasupra lui, apăsând la nesfârşit în jos. Se gândi: „Trăiesc într-un coşmar din care din când în când mă trezesc în somn“.

Aglomeraţia şi înghiontirile oamenilor care coborau la Union Station îi alungară aceste gânduri sentenţioase din minte; se concentră cu totul asupra păstrării mâinii pe bara de sprijin. Simţindu-se încă năuc, se temea că dacă i-ar da drumul şi ar fi nevoit să se supună cu totul forţei (c), i s-ar face rău.

Trenul porni din nou cu un zgomot compus în mod egal din mugete profunde abrazive şi ţiuituri acute pătrunzătoare.

Întregul sistem GPRT era vechi de numai cincisprezece ani, dar fusese construit târziu şi în grabă, cu materiale de calitate inferioară, în timpul şi nu înaintea prăbuşirii economiei bazate pe automobile private. De fapt,vagoanele fuseseră construite în Detroit; durau şi sunau în mod corespunzător. Ca orăşean şi călător cu metroul, Orr nici măcar nu auzea zgomotul înfiorător. Terminaţiile nervilor lui acustici amorţiseră considerabil, cu toate că nu avea decât treizeci de ani, şi în orice caz zgomotul constituia doar fundalul uzual al coşmarului. Reuşi să gândească din nou, încleştându-şi mâna pe bara de sprijin.

Încă de când devenise interesat vrând-nevrând de subiect, incapacitatea minţii de a-şi aminti majoritatea viselor îl nedumerise. Gândirea inconştientă, fie a copiilor mici, fie în timpul visului, aparent nu era accesibilă amintirii conştiente. Dar oare fusese inconştient sub hipnoză? Nu complet: fusese extrem de treaz până i se spusese să adoarmă. Atunci de ce nu-şi putea aminti? Asta îl îngrijora. Voia să ştie ce făcea Haber. Primul lui vis din această după-amiază, de exemplu: oare doctorul îi spusese numai să viseze din nou calul? Şi el însuşi adăugase baliga, ceea ce era jenant. Sau, dacă doctorul specificase baliga, era jenant într-un mod diferit. Poate că Haber fusese norocos că nu se alesese cu o grămadă mare de rahat aburind pe covorul din cabinet. Într-un fel, desigur, o obţinuse: posterul cu muntele.

Orr stătea în picioare ca presat cu fierul de călcat când metroul opri scrâşnind în staţia Alder

Street. Muntele, se gândi el pe când şaizeci şi opt de oameni îl împingeau şi se frecau de el în drum spre uşi. Muntele. Mi-a spus să pun la loc muntele în visul meu. Aşa că eu am făcut calul să aducă înapoi muntele. Dar dacă mi-a spus să pun la loc muntele atunci înseamnă că ştia că fusese acolo înainte de cal. Ştia. A văzut cum primul vis a schimbat realitatea. A văzut modificarea. Mă crede. Nu sunt nebun!

Orr fu năpădit de o asemenea bucurie, încât dintre cele patruzeci şi două de persoane care umpleau vagonul în timp ce el răsucea acele gânduri în minte, cei şapte sau opt presaţi cel mai aproape de el simţiră un vag, dar identificabil val de uşurare. Femeia care nu reuşise să se apuce de bara lui simţi o binecuvântată încetare a durerii acute din coaste; bărbatul strivit în stânga lui se gândi dintr-odată la lumina soarelui; bătrânul care stătea aşezat chircit chiar în faţa lui uită, pentru scurt timp, că îi era foame.

Orr nu era rapid în raţionamente. De fapt, nu se pricepea deloc. Ajungea la anumite idei în mod lent, niciodată patinând pe gheaţa limpede şi rezistentă a logicii, nici avântându-se pe torentele imaginaţiei, ci înaintând cu greu pe terenul accidentat al existenţei. Nu vedea conexiunile, ceea ce se spune că ar fi pecetea inteligenţei. El simţea conexiunile — ca un instalator. În realitate nu era prost, dar nu îşi folosea creierul nici pe jumătate cât ar fi putut să o facă, nici la viteza posibilă. Abia când ieşise din metrou la Ross Island Bridge West, urcase dealul şi luase liftul optsprezece etaje până la garsoniera lui cu numărul 8 1/2X11 din clădirea autonomă de douăzeci de etaje din metal şi beton uşor Corbett Condominium (Viaţă cu Buget Limitat în stil Central!), pusese în cuptorul cu infraroşii o felie de soia, luase o bere din frigider şi privise un timp pe fereastră — plătise dublu pentru o cameră cu vedere în exterior — cercetând spre dealurile din vestul Portlandului acoperite cu imense turnuri sclipitoare, îngreunate de lumini şi viaţă, abia atunci se întrebă în sfârşit: de ce dr. Haber nu mi-a spus că ştie că eu visez eficient?

Rumegă ideea un timp. Se învârti în jurul ei, încercă s-o ridice, descoperi că era foarte mare.

Se gândi: Haber ştie, acum, că posterul s-a modificat de două ori. De ce nu a spus nimic? Trebuia să ştie că mă tem să nu fiu nebun. Spune că mă ajută. M-ar fi ajutat mult dacă mi-ar fi spus că şi el vede ceea ce văd eu, dacă mi-ar fi spus că nu e doar o iluzie.

Acum ştie, se gândi Orr după o înghiţitură lungă de bere, că ploaia s-a oprit. Totuşi atunci când i-am spus eu nu s-a dus să verifice. Poate că se temea. Probabil că ăsta-i motivul. Întreaga afacere îl sperie şi vrea să afle mai multe înainte să-mi spună ce crede el. Mă rog, nu pot să-l condamn. Dacă nu l-ar sperria, ar fi ceva ciudat.

Dar mă întreb, odată ce se obişnuieşte cu ideea, ce va face… Mă întreb cum îmi va opri visele, cum o să mă împiedice să schimb lucrurile. Trebuie să mă opresc; am mers prea departe, prea departe…

Clătină din cap şi îşi îndepărtă ochii de la dealurile luminoase încărcate de viaţă.

CAPITOLUL 4

Nimic nu dăinuie, nimic nu e precis şi sigur (cu excepţia minţii unui om pedant), perfecţiunea nu este decât repudierea acelei inevitabile incertitudini marginale care reprezintă calitatea intimă şi enigmatică a Existenţei.

– H.G. Wells, „O utopie modernă“

Biroul avocaţilor Forman, Esserbeck, Goodhue şi Rutti era o parcare construită în 1973 şi transformată pentru folosinţa umană. Multe dintre clădirile vechi din centrul Portlandului erau de acelaşi tip. De fapt, într-o anumită epocă, cea mai mare parte din centru constase în locuri pentru parcarea automobilelor. La început fuseseră simple întinderi de asfalt punctate de aparate de taxat, dar pe măsură ce populaţia crescuse, se înmulţiseră şi ele. De fapt, structura de parcare cu elevatoare automate fusese inventată în Portland, cu mult timp în urmă; şi înainte ca maşinile private să le înăbuşe fatal, construcţiile cu rampe de parcare ajunseseră la cincisprezece-douăzeci de etaje. Nu toate fuseseră demolate începând cu anii 1980 ca să facă loc blocurilor înalte pentru apartamente şi birouri; unele fuseseră transformate. Aceasta, de la numărul 209 S.W. Burnside, încă mai mirosea a fantomatice gaze de eşapament. Podelele sale de ciment erau pătate de excrementele nenumăratelor motoare, amprentele roţilor dinozauriene fuseseră fosilizate în praful coridoarelor sale răsunătoare. Toate etajele aveau o înclinaţie curioasă, o oblicitate datorată structurii iniţiale pe bază de rampă elicoidală; în birourile de la Foreman, Esserbeck, Goodhue şi Rutti nu puteai fi pe de-a-ntregul convins că stăteai în poziţie verticală.

Domnişoara Lelache stătea în spatele paravanului din rafturi şi fişete care separa jumătatea ei de birou de jumătatea de birou a domnului Pearl şi se gândea la ea însăşi ca la Văduva Neagră.

Stătea acolo, veninoasă; dură, strălucitoare şi otrăvitoare; aşteptând, aşteptând.

Şi victima sosi.

O victimă înnăscută. Păr ca al unei fetiţe, şaten şi moale, o barbă mică blondă; pielea fină şi albă ca burta de peşte; sfios, blajin, bâlbâindu-se. La dracu’! Dacă ar călca pe el nici măcar n-ar

trosni.

— Păi, cred că e… că e o problemă de… într-un fel de dreptul la intimitate, spunea el. Încălcarea intimităţii adică. Dar nu sunt sigur. Din cauza asta am nevoie de un sfat.

— Ei bine, daţi-i drumul, zise domnişoara Lelache.

Victima nu putu să-i dea drumul. Ţeava lui bâlbâită secase.

— Sunteţi sub Tratament Terapeutic Voluntar, recită domnişoara Lelache referindu-se la nota pe care domnul Esserbeck o transmisese anterior, pentru încălcarea regulilor federale care controlează obţinerea de medicamente de la autodispensare.

— Da. Dacă accept tratament psihiatric, nu voi fi condamnat.

— Acesta este scopul, da, zise sec avocata. Omul i se părea nu tocmai slab de minte, ci revoltător de simplu. Îşi drese glasul.

Îşi drese şi el glasul. Maimuţa vede, maimuţa imită. Treptat, cu mult sprijin şi o mulţime de completări, el îi explică faptul că terapia urmată consta în esenţă în somn şi vis indus hipnotic. Avea senzaţia că psihiatrul, comandându-i să viseze anumite vise, îi încălca dreptul la intimitate aşa cum era definit în Noua Constituţie Federală din 1984.

— Bun. Ceva asemănător a apărut anul trecut în Arizona, zise domnişoara Lelache. Un bărbat aflat sub TTV a încercat să-şi dea în judecată psihiatrul pentru că îi sugera tendinţe homosexuale. Bineînţeles că doctorul nu utiliza decât tehnicile standard de condiţionare, iar reclamantul era un homo teribil de reprimat; a fost arestat pentru că a încercat să sodomizeze un băiat de doisprezece ani în plină zi, în mijlocul parcului Phoenix, chiar înainte să-i ajungă cazul în instanţă. A fost trimis la Terapie Obligatorie în Tehachapi. Mă rog. Ceea ce vreau să spun este că trebuie să fiţi foarte precaut când faceţi astfel de acuzaţii. Majoritatea psihiatrilor care primesc pacienţi trimişi de guvern sunt ei înşişi oameni foarte precauţi şi practicieni respectabili. Dacă puteţi să-mi furnizaţi vreun eveniment, vreo întâmplare care să poată servi drept probă reală; dar numai suspiciunile nu ajung. De fapt, ele v-ar putea trimite la Obligatorie, adică la Spitalul de Boli Mentale din Linnton, sau la închisoare.

— Ar putea… este posibil să mi se schimbe psihiatrul?

— Nu fără un motiv real. Şcoala Medicală v-a trimis la acest Haber; şi ei se pricep, să ştiţi. Dacă faceţi o plângere împotriva lui Haber, cei care o vor analiza ca specialişti este foarte posibil să fie oamenii Şcolii Medicale, probabil aceiaşi care v-au interogat. Nu vor lua în considerare cuvântul unui pacient contra cuvântului unui medic fără o dovadă. Nu în genul ăsta de cazuri.

— Un caz de boală mentală, zise clientul întristat.

— Exact.

Un timp nu mai spuse nimic. În cele din urmă, ridică ochii spre ea, nişte ochi limpezi, luminoşi, o privire lipsită de furie şi fără speranţă; zâmbi şi zise:

— Mulţumesc foarte mult, domnişoară Lelache. Îmi pare rău că v-am făcut să vă pierdeţi timpul.

— Stai aşa, făcu ea.

Poate că era simplu, dar cu siguranţă nu părea nebun; nici măcar nu arăta nevrotic. Părea doar disperat.

— Nu trebuie să renunţaţi aşa uşor. Nu am spus că nu puteţi obţine un caz. Aţi spus că doreaţi să vă lăsaţi de consumul de medicamente, iar acest dr. Haber vă prescrie o doză mare de fenobarbital, ceea ce luaţi şi dumneavoastră; asta ar putea garanta o investigaţie. Cu toate că mă cam îndoiesc. Dar apărarea dreptului la intimitate este specialitatea mea şi vreau să ştiu dacă a existat o încălcare a intimităţii. V-am spus doar că nu mi-aţi expus cazul dumneavoastră — dacă aveţi unul. Ce anume a făcut acest doctor?

— Dacă vă spun, rosti clientul cu seriozitate morocănoasă, o să mă credeţi nebun.

— De unde ştiţi?

Domnişoara Lelache era contrainfluenţabilă, o calitate excelentă la un avocat, dar îşi dădu seama că mersese puţin prea departe.

— Dacă v-aş spune, continuă clientul pe acelaşi ton, că unele dintre visele mele exercită influenţă asupra realităţii, iar acel dr. Haber a descoperit asta şi se foloseşte de… de talentul meu, în propriile lui scopuri, fără consimţământul meu… m-aţi crede nebun. Nu-i aşa?

Domnişoara Lelache îl studie un timp, cu bărbia sprijinită în mâini.

— Bun. Continuaţi, rosti în cele din urmă, tăios. Avea dreptate în privinţa gândurilor ei, dar s-o ia naiba dacă avea să admită. Oricum, ce dacă era nebun? Ce persoană normală putea trăi în această lume fără s-o ia razna?

El îşi privi îndelung mâinile, evident încercând să-şi adune gândurile.

— Vedeţi, el are maşinăria aia. Un aparat ca un EEG, dar care oferă un fel de analiză şi feedback asupra undelor cerebrale.

— Vreţi să spuneţi că e un savant nebun cu o maşină infernală?

Clientul zâmbi uşor.

— Aşa a sunat. Nu, eu cred că are o reputaţie foarte bună ca om de ştiinţă şi cercetător şi că e sincer dedicat ajutorării oamenilor. Sunt convins că nu a intenţionat să-mi facă vreun rău mie sau altcuiva. Scopurile lui sunt foarte nobile. Întâlni privirea Văduvei Negre care îl readuse la realitate şi se bâlbâi: Păi… aparatul. Nu prea pot spune cum funcţionează, dar oricum el îl foloseşte ca să-mi ţină creierul în stare theta, cum o numeşte el — e un termen pentru starea specială de somn în care visăm. E diferită de somnul obişnuit. Mă adoarme prin hipnoză, apoi porneşte aparatul astfel încât eu încep să visez imediat — în mod normal nu se întâmplă aşa. Sau cel puţin aşa înţeleg eu lucrurile. Aparatul asigură visul, şi cred că şi intensifică starea de vis. Apoi eu visez ceea ce îmi spune el să visez, prin hipnoză.

— Bun, pare o metodă inofensivă prin care un psihanalist de modă veche obţine vise pe care să le analizeze. Numai că în loc de asta el vă spune ce anume să visaţi, prin sugestie hipnotică? Deci presupun că vă condiţionează prin intermediul viselor, dintr-un motiv oarecare. Este bine cunoscut că sub hipnoză un om poate face aproape orice, indiferent dacă în stare normală conştiinţa ar consimţi sau nu acel lucru. S-a ştiut asta încă de la mijlocul secolului trecut, şi legal stabilit odată cu Somerville contra Projansky în ’88. Bun. Aveţi vreun motiv să credeţi că acest doctor a folosit hipnoza pentru a vă sugera să faceţi ceva periculos, ceva ce în mod normal aţi considera respingător din punct de vedere moral?

Clientul ezită.

— Periculos, da. Dacă acceptaţi că un vis poate fi periculos. Dar nu mi-a indicat să fac ceva. Numai să visez anumite lucruri.

— Dar aceste vise pe care vi le sugerează vă repugnă?

— El nu… nu e un om rău. Are intenţii bune. Mă deranjează că se foloseşte de mine ca de un instrument — chiar dacă scopurile lui sunt bune. Nu-l pot judeca — propriile mele vise au avut efecte imorale, din cauza asta am încercat să le suprim cu medicamente şi am intrat în încurcătura asta. Şi vreau să scap, să nu mai iau medicamente, să mă vindec. Dar el nu mă vindecă. El mă încurajează.

După o pauză, domnişoara Lelache întrebă:

— Să faceţi ce?

— Să schimb realitatea visând-o în mod diferit, zise clientul, perseverent şi fără speranţă.

Domnişoara Lelache îşi ascunse din nou bărbia între mâini şi fixă un timp cutia albastră cu agrafe de pe birou situată chiar la nadirul razei sale vizuale. Arunca priviri furişe către client. Acesta stătea blând ca întotdeauna, dar acum ea se gândea că nu s-ar strivi dacă ar călca pe el, nici nu ar trosni, nici măcar nu ar crăpa. Era straniu de solid.

Oamenii care vin la un avocat tind să fie în defensivă, nu în ofensivă; în mod firesc ei sunt în

căutarea a ceva — o moştenire, o proprietate, o hotărâre judecătorească, un divorţ, un arest, orice. Nu-şi dădea seama ce căuta tipul ăla, atât de inofensiv şi lipsit de apărare. Nu avea niciun sens şi totuşi ceea ce spunea el nu suna ca şi cum nu ar avea sens.

— Bun, zise ea precaută. Ce nu e în regulă cu sugestiile lui asupra viselor?

— Nu am dreptul să schimb lucrurile. Nici el să mă determine să fac asta.

Dumnezeule, el chiar credea asta, era complet căzut în abis. Şi totuşi certitudinea lui morală o prindea, ca pe un peşte înotând în cercuri în acelaşi abis.

— Cum să schimbaţi lucrurile? Care lucruri? Daţi-mi un exemplu!

Nu simţea milă faţă de el, aşa cum ar fi simţit faţă de un om bolnav, un schizofren sau paranoic cu iluzii de manipulare a realităţii. Era „o altă victimă a timpurilor noastre care pun la încercare sufletele oamenilor“, după cum spusese preşedintele Merdle în mesajul către Statele Uniunii, în stilul său vesel de a răstălmăci un citat; şi iată că ea se purta urât cu o biată victimă amărâtă sângerând prin găurile din creier. Dar nu avea chef să fie amabilă cu el. Iar el putea să îndure.

— Cabana, zise el după ce cugetase puţin. La a doua mea vizită la el m-a întrebat despre visele cu ochii deschişi, şi eu i-am spus că uneori visez să am un loc în Wilderness Areas, ştiţi dumneavoastră, un loc la ţară ca în vechile romane, unde să pot evada. Bineînţeles că nu am unul. Cine are? Dar săptămâna trecută probabil mi-a ordonat să visez că am. Pentru că acum am. O cabană închiriată pe treizeci şi trei de ani pe terenul guvernului, în Siuslaw National Forest, lângă Neskowin. Am închiriat un miniautomobil pe baterii şi m-am dus duminică să o văd. E foarte drăguţă. Dar…

— De ce să nu aveţi o cabană? E ceva imoral? Mulţi oameni s-au băgat în loteriile pentru astfel de chirii încă de când s-au deschis pentru Wilderness Areas, anul trecut. Sunteţi doar al dracului de norocos.

— Dar nu am avut-o. Nimeni nu a avut. Parcurile şi pădurile au fost rezervate strict ca zone naturale, ce-a mai rămas din ele, cu zone de camping în jurul lor. Nu au existat cabane închiriate de guvern. Până vinerea trecută. Când am visat eu că există.

— Dar vedeţi, domnule Orr, eu ştiu.

— Ştiu că ştiţi, zise el amabil. Ştiu şi eu. Totul despre cum s-a decis să se dea spre închiriere bucăţi din National Forests, primăvara trecută. Şi eu m-am înscris, am tras un număr câştigător la loterie şi aşa mai departe. Numai că, de asemenea, mai ştiu şi că toate astea nu erau adevărate până vinerea trecută. Iar dr. Haber ştie şi el.

— Deci visul dumneavoastră de vinerea trecută, spuse ea batjocoritor, a schimbat realitatea retrospectiv pentru întregul stat Oregon, a afectat o decizie de la Washington de anul trecut şi a şters memoria tuturor în afară de a dumneavoastră şi a doctorului? Ăsta da vis! Vi-l puteţi reaminti?

— Da, replică el morocănos, dar ferm. Era cabana şi pârâul din faţa ei. Nu mă aştept să credeţi toate astea, domnişoară Lelache. Cred că nici măcar dr. Haber nu s-a prins încă; dar el nu va aştepta şi va profita. Dacă a făcut-o, s-ar putea să fie mai precaut. Treaba funcţionează în felul următor. Dacă el îmi spune sub hipnoză că în cameră se află un câine roz, eu îl fac să apară; dar câinele nu poate fi acolo atâta timp cât câinii roz nu sunt ceva în firea lucrurilor, nu fac parte din realitate. Ceea ce s-ar întâmpla ar fi să obţin un pudel alb vopsit în roz şi un motiv plauzibil pentru ca el să se afle acolo, sau, dacă insistă să fie un câine roz autentic, visul meu va trebui să schimbe ordinea lucrurilor astfel încât să includă câinii roz. Pretutindeni. Încă din Pleistocen sau când au apărut câinii prima dată. Ar fi existat întotdeauna negri, cafenii, galbeni, albi şi roz. Iar unul dintre cei roz ar fi intrat de pe hol, sau ar fi un collie de-ai lui, sau pekinezul recepţionerei sau ceva. Nimic miraculos. Nimic nenatural. Fiecare vis îşi acoperă complet urmele. Când m-aş trezi eu în cabinet ar exista un banal câine roz, având un motiv serios să se afle acolo. Şi nimeni n-ar fi conştient de apariţia a ceva nou în afară de mine — şi de el. Eu păstrez cele două amintiri,

cele două realităţi. La fel şi dr. Haber. El e de faţă la momentul schimbării şi ştie despre ce e visul. Nu recunoaşte că ştie, dar eu ştiu că ştie. Pentru oricine altcineva câinii roz au existat dintotdeauna. Pentru mine şi pentru el au existat — şi în acelaşi timp nu au existat.

— Traiectorii temporale duale, universuri alternative, zise domnişoara Lelache. Vă uitaţi mult la emisiunile nocturne?

— Nu, replică clientul aproape la fel de sec ca şi ea. Nu vă cer să credeţi asta. Cu siguranţă, nu fără o dovadă.

— Slavă Domnului!

El zâmbi, aproape râzând. Avea un chip prietenos; părea, dintr-un motiv oarecare, că ar fi plăcut-o.

— Însă, domnule Orr, cum naiba pot să obţin vreo dovadă a viselor dumneavoastră? În special dacă distrugeţi toate dovezile de fiecare dată când visaţi, schimbând totul până în Pleistocen?

— Aţi putea, zise el dintr-odată animat, ca şi cum ar fi descoperit o speranţă, aţi putea, în calitate de avocat al meu, să cereţi să fiţi prezentă la una dintre şedinţele mele cu dr. Haber — dacă vreţi?

— Mda, posibil. Se poate aranja dacă avem un motiv bun. Însă aducerea unui avocat ca martor în eventualitatea unei posibile încălcări a intimităţii o să vă distrugă definitiv relaţia pacient-terapeut. Nu că acum aţi avea una foarte bună, dar e greu de judecat din exterior. Ideea e că trebuie să aveţi încredere în el şi, de asemenea, ştiţi, şi el trebuie să aibă într-un fel încredere în dumneavoastră. Dacă asmuţiţi un avocat asupra lui pentru că vreţi să vi-l scoateţi din cap, ei bine, el ce-ar putea face? E de presupus că vrea să vă ajute.

— Da. Dar se foloseşte de mine pentru experienţe…

Orr nu mai continuă. Domnişoara Lelache înţepenise, păianjenul îşi văzuse, în sfârşit, prada.

— Experienţe? Asta face? Ce anume? Maşinăria despre care aţi vorbit — e un experiment? Are aprobare SEB? Ce aţi semnat, era vreun accept, altceva decât formularele TTV şi consimţământul pentru hipnoză? Nimic? Se pare că aveţi un fundament pentru plângere, domnule Orr.

— Aţi putea veni să urmăriţi o şedinţă?

— Poate. Direcţia de urmat va fi cea a drepturilor civile, desigur, nu a intimităţii.

— Înţelegeţi că eu nu vreau să-l bag pe dr. Haber în necazuri? întrebă el, părând îngrijorat. Nu asta vreau. Ştiu că el îmi vrea binele. Doar că vreau să fiu vindecat, nu folosit.

— Dacă intenţiile lui sunt bune şi utilizează un aparat experimental asupra unui subiect uman, atunci ar trebui s-o ia ca un element de procedură, fără resentimente; dacă totul e corect, nu va avea nicio problemă. Am făcut de două ori aşa ceva. M-a angajat SEB s-o fac. Am urmărit un inductor de hipnoză nou în probe la Şcoala Medicală şi care nu a funcţionat, şi am mai urmărit o demonstraţie de inducere a agorafobiei prin sugestie, pentru ca oamenii să fie fericiţi în aglomeraţie, asta la Institutul din Forest Grove. Asta a funcţionat, dar nu a primit aprobare, intra sub incidenţa legilor privind spălarea creierelor, am decis noi. Acum, probabil că pot obţine un ordin al SEB ca să investighez lucruşorul utilizat de doctorul dumneavoastră. Asta vă scoate din peisaj. Nu apar deloc ca avocat al dumneavoastră. De fapt poate chiar nu vă cunosc. Sunt oficial acreditată de ACLU ca observator pentru SEB. Apoi, dacă nu ajungem nicăieri cu asta, voi rămâneţi în aceeaşi relaţie ca înainte. Problema e că trebuie să fiu invitată la una dintre şedinţele voastre.

— Eu sunt singurul pacient de la psihiatrie cu care foloseşte Augmentorul, aşa mi-a spus. A spus că încă mai lucrează la el — îl perfecţionează.

— Atunci este într-adevăr experimental, indiferent ce vă face cu el. Bine. O să văd ce pot face. O să dureze o săptămână sau poate mai mult să definitivăm formalităţile.

El păru deznădăjduit.

— Să nu visaţi că m-aţi eliminat din realitate în săptămâna asta, domnule Orr, zise ea, auzindu-şi vocea chitinoasă printre mandibule.

— Nu în mod voit, spuse el recunoscător — ba nu, pentru Dumnezeu, nu era recunoştinţă, era bucurie. O plăcea. Era un biet nebun psihopat drogat, trebuia s-o placă. Ei îi plăcea de el. Îşi întinse mâna cafenie, şi el o întâmpină cu o mână albă, exact ca în nenorocita aia de insignă pe care mama ei o păstra mereu în fundul cutiei ei cu mătănii, SCNN sau SNCC sau ceva asemănător căruia îi aparţinuse pe la mijlocul secolului trecut, Mâna Neagră şi Mâna Albă unite. Iisuse!

CAPITOLUL 5

Când Marea Cale se pierde, noi
primim bunăvoinţă şi dreptate.

– Lao Tse: XVIII

Zâmbind, William Haber urcă treptele Institutului Onirologic Oregon şi intră prin uşile înalte de sticlă polarizată în răcoarea uscată a aerului condiţionat. Era numai 24 martie şi afară te simţeai deja ca într-o saună; dar înăuntru era răcoare, curat, senin. Pardoseală de marmură, mobilier discret, birou de recepţie din crom lustruit, o recepţioneră cu manichiura perfectă.

— Bună dimineaţa, doctore Haber!

În hol, Atwood trecu pe lângă el, venind dinspre pavilioanele de cercetare, cu ochii roşii şi şifonat după o noapte de monitorizare a EEG-urilor celor care dormeau; computerele făceau acum cea mai mare parte din treabă, dar uneori mai era nevoie de o minte neprogramată.

— Neaţa, şefu', mormăi Atwood.

Şi de la domnişoara Crouch în propriul său birou:

— Bună dimineaţa, doctore!

Se bucura că o luase pe Penny Crouch cu el când se mutase în biroul de director al institutului anul trecut. Era loială şi inteligentă, iar omul de la conducerea unei instituţii de cercetare mari şi complexe are nevoie de o femeie loială şi inteligentă în anticameră.

Pătrunse în sanctuarul interior.

Aruncând geanta şi dosarele pe canapea, întinse braţele şi apoi se îndreptă, aşa cum făcea întotdeauna încă de când intrase pentru prima dată în acest birou, spre fereastră. Era o fereastră largă pe colţ, cu vedere spre est şi nord peste o mare parte a lumii: curba râului Willamette cu multe poduri în apropiere la poalele dealurilor; nenumăratele turnuri ale oraşului înalte şi lăptoase în ceaţa primăverii, pe ambele maluri ale râului; suburbiile întinzându-se dincolo de raza vizuală până la marginile lor îndepărtate de pe dealuri; şi munţii. Hood, imens, însă retras, născând nori în jurul frunţii; spre nord, îndepărtatul Adams, ca un molar; apoi conul perfect al St. Helens, de pe ale cărui pante lungi şi cenuşii mult mai departe spre nord se înălţa un mic dom chel, ca un copil privind pe după fusta mamei lui: Mount Rainier.

Era o imagine însufleţitoare. Pe dr. Haber îl binedispunea întotdeauna. În plus, după o

săptămână de ploaie solidă, barometrul urca şi soarele ieşise din nou deasupra ceţii râului. Miile de date EEG îl făcuseră extrem de conştient de relaţia dintre presiunea atmosferică şi greutatea minţii şi aproape simţea cum funcţiile psihosomatice i se îmbunătăţesc în vântul uscat, luminos. Trebuia să păstreze direcţia, să continue să îmbunătăţească climatul, se gândi repede, aproape pe furiş. În mintea lui erau formate sau în curs de formare câteva şiruri de gânduri simultan, iar această notiţă nu făcea parte din niciunul dintre ele. Apăruse rapid şi fusese iute clasată în memorie, chiar în timp ce el deschidea reportofonul de birou şi începea să dicteze una din mulţimea de scrisori pe care le reclama conducerea unui institut de cercetare al guvernului. Era o corvoadă, desigur, dar trebuia făcută, iar el era omul potrivit s-o facă. Nu se supăra, deşi îi tăia drastic din propriul timp destinat cercetării. Acum petrecea în laboratoare numai cinci sau şase ore săptămânal şi avea un singur pacient, cu toate că, desigur, supraveghea şi tratamentul altora.

Însă un pacient îşi păstrase. La urma urmelor, era psihiatru. Intrase în domeniul cercetării somnului şi al onirologiei în primul rând pentru a găsi aplicaţii terapeutice. Nu era interesat de cunoştinţele detaşate, de ştiinţă de dragul ştiinţei: n-avea niciun rost să afli ceva ce nu era de folos. Relevanţa era cheia lui de boltă. Îşi va păstra întotdeauna un pacient al său, ca să-şi amintească acest angajament fundamental, ca să rămână în contact cu realitatea umană a cercetării lui în termenii structurii personalităţii tulburate a indivizilor. Căci nimic nu este important în afară de oameni. O persoană se defineşte numai prin extinderea influenţei sale asupra altor oameni, prin sfera interrelaţionalităţii sale; iar moralitatea este un termen lipsit de înţeles, definit altfel decât ca binele pe care îl face cineva altora, ca îndeplinire a funcţiei cuiva în întregul sociopolitic.

Pacientul curent, Orr, sosea la patru după-amiază, fiindcă renunţaseră la tentativa de a ţine şedinţele noaptea; şi, după cum îi reaminti domnişoara Crouch la prânz, un inspector SEB avea să urmărească şedinţa de azi ca să se asigure că nu este nimic ilegal, imoral, nesigur, neplăcut, ne-orice altceva în operarea Augmentorului. Dracu’ să-l ia de guvern băgăcios!

Asta era problema cu succesul, venea concomitent cu publicitatea, curiozitatea publicului, invidia profesională, rivalităţile dintre colegi. Dacă ar fi fost în continuare cercetător particular, trudind în laboratorul pentru studiul somnului de la PSU şi într-un cabinet de mâna a doua în Willamette East Tower, ar fi existat şanse ca nimeni să nu fi observat Augmentorul până când nu decidea el că e gata de scos pe piaţă şi ar fi fost lăsat în pace să rafineze şi să perfecţioneze aparatul şi aplicaţiile lui. Acum avea de făcut cea mai intimă şi mai delicată parte a meseriei sale, psihoterapie cu un pacient bolnav, iar guvernul trebuia să-i trimită un avocat care să se amestece fără să înţeleagă deloc jumătate din ceea ce se petrecea şi să înţeleagă greşit restul.

Avocatul sosi la 3:45 şi Haber ieşi din birou să-l întâmpine — pe ea, după cum se dovedi — şi să stabilească imediat o impresie călduroasă de prietenie. Mergea mai bine dacă ei vedeau că nu te temi, că eşti cooperant şi cordial. Mulţi doctori lăsau să li se vadă resentimentele când aveau de-a face cu un inspector SEB; acei doctori nu se bucurau de prea multe garanţii guvernamentale.

Totuşi nu era deloc uşor să te porţi cordial şi călduros cu acea avocată. Pocnea şi zdrăngănea. Încuietoare grea de alamă la geantă, bijuterii mari de cupru şi alamă care zornăiau, pantofi cu toc metalic şi un imens inel de argint cu o mască africană îngrozitor de urâtă, sprâncene încruntate, voce dură: clic, zdrang, poc… În următoarele zece secunde Haber bănui că întreaga afacere era într-adevăr o mască, după cum indica inelul: o mulţime de sunete şi furie semnificând timiditate. Asta însă nu era treaba lui. N-o va cunoaşte niciodată pe femeia din spatele măştii, iar ea nu conta atâta timp cât el putea face o impresie bună asupra domnişoarei Lelache avocatul.

Dacă nu mergea cordial, cel puţin nu mergea rău; ea era competentă, mai făcuse aşa ceva şi înainte şi îşi învăţase bine temele pentru cazul de faţă. Ştia ce să întrebe şi cum să asculte.

— Pacientul acesta, George Orr, spuse ea, nu e un dependent, corect? I s-a pus diagnostic de psihoză sau tulburare mentală după trei săptămâni de tratament?

— Tulburare, după cum defineşte Biroul Sănătăţii termenul. Foarte tulburat şi cu o

reprezentare artificia-lă a realităţii, dar starea lui se îmbunătăţeşte în urma tratamentului.

Ea avea un reportofon de buzunar şi înregistra totul: la fiecare cinci secunde, după cum cerea legea, aparatul făcea tiip.

— Vreţi să descrieţi vă rog tratamentul folosit, tiip şi să explicaţi rolul jucat de acest aparat? Nu-mi spuneţi cum tiip funcţionează, găsim în raportul dumneavoastră, ci ceea ce face. Tiip de exemplu, cu ce este diferit faţă de Elektroson sau de transcască?

— Ei bine, după cum ştiţi, acele aparate generează diferite unde de joasă frecvenţă care stimulează celulele nervoase din cortexul cerebral. Acele semnale s-ar putea numi generalizate; efectul lor asupra creierului se obţine într-un mod oarecum similar cu cel al luminilor stroboscopice la un ritm critic, sau un stimul auditiv ca bătaia unei tobe. Augmentorul livrează un semnal specific care poate fi recepţionat de o zonă specifică. De exemplu, un subiect poate fi antrenat să producă unde alfa după dorinţă, după cum ştiţi; dar Augmentorul le poate induce fără vreun antrenament prealabil, chiar şi când starea lui nu e favorabilă în mod normal ritmului alfa. El alimentează un ritm alfa de 9 cicli prin electrozi plasaţi corespunzător, iar în câteva secunde creierul poate accepta acest ritm şi produce unde alfa la fel de constant ca un budist Zen în transă. În mod similar, şi chiar mai util, orice stadiu al somnului poate fi indus, cu ciclurile lui tipice şi activităţile zonale.

— Poate stimula centrii plăcerii sau centrii vorbirii?

Of, sclipirea moralizatoare în ochiul ACLU, ori de câte ori vine vorba de centrii plăcerii! Haber îşi ascunse ironia şi iritaţia şi răspunse cu o sinceritate amicală:

— Nu. Vedeţi dumneavoastră, nu e ca SEC. Nu e la fel cu o stimulare electrică sau chimică a unui centru anume; nu implică nicio intruziune în zone speciale ale creierului. Pur şi simplu, face ca activitatea în ansamblu a creierului să se modifice, să treacă de la sine dintr-o stare a sa naturală în alta. Într-un fel seamănă cu o melodie care te prinde şi îţi face piciorul să bată ritmul. Astfel creierul atinge şi menţine condiţiile dorite pentru studiu sau terapie, oricât de mult e nevoie. L-am numit Augmentor tocmai ca să-i scot în evidenţă funcţia non-creativă. Nimic nu este impus din exterior. Somnul indus de Augmentor este literal precis, genul de somn normal pentru acel tip de creier. Diferenţa dintre el şi maşinile electrice de somn e cea dintre un croitor personal şi hainele produse în serie. Diferenţa dintre el şi implantul de electrozi e — la naiba — ca între un scalpel şi un baros!

— Dar cum inventaţi stimulii utilizaţi? Înregistraţi tiip un ritm alfa, de exemplu, de la un subiect ca să-l folosiţi la altul tiip?

El evitase acest punct. Nu intenţionase să mintă, desigur, dar pur şi simplu nu avea rost să vorbească despre o cercetare incompletă înainte de a fi încheiată şi testată; ar fi putut lăsa o impresie greşită de nespecialist. Se lansă uşor în răspuns, bucuros să-şi audă propria voce în loc de zăngănitul, pocnitul şi ţiuitul ei; era curios cum de el auzea sunetele enervante doar atunci când vorbea ea.

— La început am utilizat un set generalizat de stimuli, o medie a înregistrărilor mai multor subiecţi. Pacientul depresiv menţionat în raport a fost tratat cu succes în acest fel. Dar aveam impresia că efectele sunt mai aleatorii şi mai dezordonate decât mi-ar fi plăcut. Am început să experimentez. Pe animale, bineînţeles. Pisici. Noi, cercetătorii în domeniul somnului, iubim pisicile, să ştiţi; ele dorm mult! Ei bine, pe subiectele animale am descoperit că direcţia cea mai promiţătoare era să folosim ritmuri înregistrate în prealabil de la propriul creier al subiectului. Un fel de autostimulare prin intermediul înregistrărilor. Specificitatea este ceea ce caut eu, înţelegeţi? Un creier va răspunde imediat şi spontan la propriul lui ritm alfa. Acum, sigur că există perspective terapeutice şi în celelalte direcţii de cercetare. Ar putea fi posibil să suprapunem treptat un tipar uşor diferit peste cel al pacientului: un tipar mai sănătos şi mai complet. Unul preînregistrat de la acel subiect poate, sau de la un subiect diferit. Acest lucru s-ar putea dovedi

extrem de folositor în cazuri de afecţiuni ale creierului, leziuni, traume; ar putea ajuta un creier afectat să-şi restabilească vechile obiceiuri pe noi canale — ceva ce creierul se luptă îndelung şi din greu să facă de unul singur. Ar putea fi utilizat pentru a „învăţa“ un creier care funcţionează anormal obiceiuri noi şi aşa mai departe. Oricum, toate astea sunt speculaţii în momentul de faţă, iar dacă şi când o să revin asupra cercetărilor în direcţia respectivă desigur o să mă reînregistrez la SEB.

Asta era destul de adevărat. Nu avea nevoie să menţioneze că deja făcea cercetări în acea direcţie atâta timp cât încă erau neconcludente şi era foarte posibil să fie greşit înţelese.

— Forma de autostimulare pe care o folosesc în acest tratament poate fi descrisă ca lipsită de efect asupra pacien-tului dincolo de perioada funcţionării aparatului: cinci până la zece minute.

Ştia mai multe despre domeniul de specializare al avocaţilor SEB decât ştia ea despre al lui; o văzu aprobând uşor din cap la ultima frază, era exact ceea ce îi trebuia.

Dar apoi ea întrebă:

— Şi atunci ce anume face?

— Da, ajung şi la asta, zise Haber şi îşi reajustă rapid tonul, întrucât iritaţia începuse să se observe. În cazul de faţă avem un subiect care se teme să viseze: un onirofob. Tratamentul meu este în esenţă o simplă condiţionare în tradiţia clasică a psihologiei moderne. Pacientul este făcut să viseze aici, în condiţii controlate; tema visului şi efectul emoţional sunt manipulate prin sugestie hipnotică. Subiectul este învăţat că poate visa în siguranţă, în mod plăcut etcetera, o condiţionare pozitivă care îl va elibera de fobia lui. Augmentorul este un instrument ideal în acest scop. Asigură faptul că el visează, instigând şi apoi întărind propria sa stare theta specifică. Poate să dureze până la o oră şi jumătate până când un subiect parcurge diferitele etape ale somnului delta şi atinge faza theta de la sine, o durată nepractică pentru şedinţele de terapie din timpul zilei, şi mai mult, în timpul somnului forţa sugestiei hipnotice privind conţinutul visului se poate pierde parţial. Asta nu e de dorit; în timp ce i se face tratamentul este esenţial să nu aibă vise urâte, coşmaruri. În consecinţă Augmentorul îmi oferă atât economie de timp, cât şi un factor de siguranţă. Terapia se poate desfăşura şi fără el; dar probabil ar dura luni în şir; cu el durează maximum câteva săptămâni. S-ar putea dovedi capabil să economisească la fel de mult timp, în cazurile potrivite, cât şi hipnoza însăşi în psihoanaliză şi tratamentul prin condiţionare.

Tiip, făcu reportofonul avocatei, şi bong propriul său comunicator de pe birou cu un glas liniştit, plin, autoritar. Slavă Domnului.

— Iată că a sosit pacientul nostru. Vă sugerez, domnişoară Lelache, să faceţi cunoştinţă cu el şi să staţi puţin de vorbă dacă doriţi; apoi vă retrageţi pe fotoliul de piele din colţ, bine? Prezenţa dumneavoastră nu ar trebui să conteze pentru pacient, dar dacă i se aminteşte în mod constant, lucrurile s-ar putea să meargă neplăcut de încet. Este o persoană într-o stare severă de anxietate, înţelegeţi, cu tendinţa de a interpreta evenimentele ca pe o ameninţare personală şi şi-a construit o serie de iluzii protectoare — după cum veţi vedea. O, şi reportofonul trebuie închis, aşa e, o şedinţă de terapie nu trebuie înregistrată. Corect? OK, bine. Da, bună, George, intră! Aceasta este domnişoara Lelache, din partea SEB. A venit să vadă Augmentorul la lucru.

Cei doi îşi strânseră mâinile cu o rigiditate extrem de ridicolă. Poc zdrang! sunară brăţările avocatei. Contrastul îl amuză pe Haber: femeia dură şi înverşunată, bărbatul sfios şi lipsit de personalitate. Nu aveau absolut nimic în comun.

— Acum, rosti, bucuros să conducă spectacolul, vă propun să trecem la treabă, doar dacă nu ai ceva anume în minte despre care să vorbim mai întâi, George.

Prin propriile mişcări aparent inofensive, îi trie: Lelache pe fotoliul din colţul îndepărtat, Orr pe canapea.

— Bun, atunci. Hai să dăm drumul la vis. Lucru care întâmplător va constitui şi o dovadă pentru SEB că Augmentorul nu te face să-ţi pierzi unghiile, sau să ţi se îngroaşe arterele, sau să o

iei razna, de fapt nu are niciun fel de efect secundar, poate cu excepţia scăderii compensatorii a viselor noaptea următoare.

Încheind fraza îşi puse mâna dreaptă pe gâtul lui Orr, aproape cu indiferenţă.

Orr tresări simţind contactul ca şi cum nu ar mai fi fost niciodată hipnotizat.

Apoi îşi ceru scuze.

— Iartă-mă. S-a întâmplat prea brusc.

Avu nevoie să fie rehipnotizat complet, prin metoda de inducţie V-C, care desigur era perfect legală, dar cu siguranţă mai dramatică decât i-ar fi plăcut lui Haber să se întâmple în faţa unui observator al SEB; era furios pe Orr, la care simţise crescând rezistenţa pe parcursul ultimelor cinci-şase şedinţe. După ce bărbatul ajunse pe deplin în puterea lui, puse o bandă pe care o fabricase el însuşi, cu toate repetiţiile plicticoase necesare adâncirii transei şi sugestiei posthipnotice: „Te simţi confortabil şi relaxat. Te scufunzi tot mai adânc în transă“ şi aşa mai departe. În timp ce rula, el se întoarse la biroul său şi căută printre hârtii cu o mină calmă, serioasă, ignorând-o pe Lelache. Ea rămase nemişcată, ştiind că rutina hipnozei nu trebuia întreruptă; privea pe fereastră la peisajul cu zgârie-nori al oraşului.

În cele din urmă, Haber opri banda şi puse transcasca pe capul lui Orr.

— Acum, în timp ce te programez, hai să vorbim despre ce fel de vis o să visezi, George. Vrei să vorbeşti despre asta, nu-i aşa?

Pacientul aprobă uşor din cap.

— Ultima dată când ai fost aici, am discutat câteva lucruri care te îngrijorau. Ai spus că-ţi place slujba ta, dar nu-ţi place să mergi cu metroul la lucru. Te simţi înghesuit, ai zis — strivit, presat împreună cu ceilalţi. Simţi că nu ai spaţiu destul, că nu eşti liber.

Făcu o pauză, iar pacientul, care întotdeauna sub hipnoză era taciturn, răspunse în cele din urmă:

— Suprapopularea.

— Mmm, ăsta a fost cuvântul pe care l-ai folosit. E cuvântul tău, metafora ta, pentru acest sentiment de lipsă de libertate. Ei bine, hai să discutăm despre cuvânt. Ştii că în secolul al XVIII-lea, Malthus a apăsat butonul de alarmă în privinţa creşterii populaţiei; şi a mai existat un val de panică acum treizeci-patruzeci de ani. Şi totuşi populaţia a crescut; numai că toate ororile prezise nu au ajuns să se întâmple. Nu e chiar aşa de rău cum s-a prezis. Ne descurcăm toţi destul de bine aici în America, iar dacă standardul nostru de viaţă a trebuit să mai scadă cumva, tot e mai ridicat decât cu o generaţie în urmă. Poate că teama excesivă de suprapopulare — supraaglomerare — reflectă nu o realitate materială, ci o stare sufletească. Dacă te simţi aglomerat atunci când nu eşti, ce înseamnă asta? Poate că te temi de contactul cu oamenii — de a fi aproape de oameni, de a fi atins. Deci ai găsit o scuză pentru a ţine realitatea la distanţă.

EEG-ul mergea, şi, în timp ce vorbea, doctorul făcu legăturile la Augmentor.

— Acum, George, o să mai stăm puţin de vorbă şi când o să pronunţ cuvântul-cheie „Antwerp“ tu o să adormi; când o să te trezeşti o să fii odihnit şi vioi. N-o să-ţi aminteşti ce îţi spun acum, dar o să-ţi aminteşti visul. Va fi un vis viu, viu şi plăcut, un vis eficient. O să visezi despre ceea ce te îngrijorează, suprapopularea: o să ai un vis din care o să afli că nu asta te îngrijorează cu adevărat. La urma urmelor, oamenii nu pot trăi singuri; să fii izolat este cea mai rea pedeapsă! Avem nevoie de oameni în jurul nostru. Care să ne ajute, pe care să-i ajutăm, cu care să concurăm, cu care să ne exersăm minţile.

Şi o ţine tot aşa. Prezenţa avocatei îi restricţiona rău stilul; trebuia să exprime totul în termeni abstracţi, în loc să-i spună pur şi simplu lui Orr ce să viseze. Bineînţeles, nu-şi modifica metoda ca să deruteze observatorul; metoda lui pur şi simplu încă nu era fixă. Varia de la şedinţă la şedinţă, căutând un mod sigur de a sugera precis visul pe care îl voia, şi întotdeauna întâmpina o rezistenţă care uneori i se părea a fi exprimarea prea corectă a proceselor primare de gândire, iar

alteori, o ostilitate pozitivă în mintea lui Orr. Indiferent ce împiedica asta, visul nu ieşea aproape niciodată aşa cum intenţiona Haber; această sugerare vagă, abstractă, putea să funcţioneze la fel de bine ca oricare alta. Poate că avea să trezească mai puţină rezistenţă inconştientă în Orr.

Îi făcu semn avocatei să se apropie şi să privească pe ecranul EEG-ului, la care ea trăsese cu ochiul din colţul ei, şi continuă:

— O să visezi un vis în care nu mai eşti înghesuit, strivit. O să visezi despre tot spaţiul din lume, toată libertatea de a te mişca.

În final rosti „Antwerp“ şi arătă spre curbele EEG pentru ca Lelache să vadă schimbarea aproape instantanee.

— Uitaţi-vă cum încetineşte tot graficul, şopti el. Aici e un vârf de tensiune, aici e altul… Fusurile somnului. Trece deja în etapa a doua a somnului clasic, somnul delta, orice termen vă e cunoscut, genul de somn fără visele vii care apare în cursul nopţii între fazele theta. Dar eu n-o să-l las să atingă a patra stare profundă, fiindcă a venit aici să viseze. Pornesc Augmentorul. Urmăriţi graficele. Vedeţi?

— Pare că se trezeşte din nou, şopti ea îndoindu-se.

— Corect! Dar nu se trezeşte. Uitaţi-vă la el.

Orr zăcea pe spate, cu capul puţin răsturnat, astfel că barba scurtă şi blondă i se ridica; dormea profund, dar exista o tensiune în jurul gurii; oftă adânc.

— Vedeţi cum i se mişcă ochii sub pleoape? Aşa s-a observat întregul fenomen al somnului cu vise, undeva prin 1930; ani în şir i s-a spus mişcare rapidă a ochilor, REM. Totuşi este mult mai mult decât atât. E o a treia stare a existenţei. Întregul său sistem autonom este complet mobilizat la fel ca într-un moment emoţionant din viaţa trează; dar tonusul muscular e nul, muşchii mari sunt mai relaxaţi decât în somnul delta. Zonele corticale, subcorticale, hipocampale şi mediane sunt la fel de active ca în stare de veghe, cu toate că în somnul delta ele sunt inactive. Respiraţia şi tensiunea arterială sunt la nivelul de veghe sau mai sus. Uite, simţiţi-i pulsul.

Îi aşeză degetele pe încheietura moale a lui Orr.

— Are optzeci sau optzeci şi cinci. Orice ar fi, e o grozăvie…

— Adică visează?

Părea impresionată.

— Corect.

— Toate aceste reacţii sunt normale?

— Absolut. Noi toţi trecem prin aşa ceva în fiecare noapte, de patru sau cinci ori, pentru câte cel puţin zece minute. Pe ecran este graficul unei stări theta normale. Singura anomalie sau ciudăţenie pe care s-ar putea s-o puteţi vedea este un vârf, un fel de furtună de idei, pe care nu l-am mai întâlnit niciodată pe EEG-ul unei stări theta. Tiparul pare să se asemene cu efectul observat pe electroencefalogramele unor oameni care desfăşoară o activitate intensă de un anumit gen: muncă de creaţie sau artistică, pictură, scrierea de poezii, chiar citirea lui Shakespeare. Ce face creierul aici de faţă în aceste momente încă nu ştiu. Dar Augmentorul îmi oferă oportunitatea să le observ sistematic, pentru ca într-un final să le analizez.

— E posibil ca aparatul să genereze acest efect?

— Nu.

De fapt, încercase să stimuleze creierul lui Orr cu o înregistrare a unora dintre acele vârfuri, dar visul rezultat în urma experimentului fusese incoerent, un amestec al viselor precedente în timpul cărora Augmentorul captase vârfurile şi visul prezent. Ca să nu mai pomenim de experimentele neconcludente.

— Acum că s-a cufundat în vis, o să opresc Augmentorul. Uitaţi-vă să vedeţi dacă puteţi observa când întrerup legătura.

Ea nu putu.

— Oricum poate produce o explozie de idei; staţi cu ochii pe grafice. Îl puteţi observa mai întâi în ritmul theta, acolo, de la hipocampus. Fără îndoială se întâmplă şi la alte creiere. Nu e nimic nou. Dacă aş putea afla care creiere, în ce stare, poate aş reuşi să aflu mai exact care este problema acestui subiect; ar putea să aparţină unui anumit tip psihologic sau neurofiziologic. Înţelegeţi care sunt avantajele pentru cercetare ale Augmentorului? Nu are niciun efect asupra pacientului, doar că îi aduce temporar creierul în oricare dintre stările sale normale pe care doctorul vrea să le analizeze. Uitaţi aici!

Ea ratase vârful, evident; citirea unei EEG pe ecran cerea antrenament.

— I-a încărcat siguranţele. Încă mai visează… O să ne povestească despre asta.

Nu mai putu să vorbească. Gura i se uscase. O simţea: schimbarea, apropierea, modificarea.

Femeia simţi şi ea. Părea înspăimântată. Îşi ţinea colie-rul greu de alamă lipit de gât ca un talisman şi se holba speriată, şocată, terorizată, afară pe fereastră.

Haber nu se aşteptase la asta. Se gândise că numai el ar putea fi conştient de schimbare.

Dar ea îl auzise spunându-i lui Orr ce să viseze; stătuse alături de el; fusese acolo în centrul evenimentelor, ca şi doctorul. Şi la fel ca el se întorsese spre fereastră să vadă turnurile evaporându-se ca o iluzie, fără să lase vreo ruină în urmă, kilometrii suburbiilor dizolvându-se ca fumul în vânt, oraşul Portland, care avusese o populaţie de un milion de locuitori înainte de Anii Molimei, în zilele Recuperării mai avea abia vreo sută de mii, o harabaură ca toate oraşele americane, dar unit prin dealurile sale şi râul înceţoşat cu şapte poduri, vechea clădire cu patruzeci de etaje a First National Bank dominând orizontul, şi departe de tot, deasupra tuturor, munţii senini şi palizi…

Ea văzu totul. Iar el îşi dădu seama că nu se gândise nici măcar o dată că observatorul SEB ar putea de asemenea vedea. Nu luase în calcul această posibilitate, nu-i acordase atenţie. Iar asta implica faptul că el însuşi nu crezuse în schimbare, în ceea ce făceau visele lui Orr. Cu toate că el o simţise, o văzuse, cu uimire, teamă, cu bucurie, de zeci de ori; cu toate că el privise calul devenind munte (dacă poţi privi suprapunerea unei realităţi peste o alta), cu toate că testase şi folosise puterea efectivă a viselor lui Orr timp de aproape o lună, totuşi nu crezuse în ceea ce se întâmpla.

Întreaga zi, încă de la sosirea la lucru, nu se gândise deloc la faptul că, în urmă cu o săptămână, nu fusese directorul Institutului Onirologic Oregon, pentru că nu existase niciun Institut. Începând cu vinerea trecută Institutul exista de optsprezece luni. Iar el îi fusese fondator şi director. Iar lucrurile stând aşa cum stăteau — pentru el, pentru întregul personal şi colegii lui de la Şcoala Medicală şi pentru guvernul care îl finanţase — el le acceptase în totalitate, la fel ca ei, ca pe unica realitate. Îşi suprimase amintirea că, până vinerea trecută, situaţia nu fusese aşa cum era acum.

Ce avea să se întâmple cu femeia? Avea să înţeleagă, avea să înnebunească, ce avea să facă? Oare va păstra ambele amintiri, la fel ca el, cea adevărată şi cea nouă, cea veche şi cea adevărată?

Nu trebuia. Ea ar fi intervenit, ar fi adus alţi observatori, ar denatura complet experimentul, i-ar ruina planurile.

O va opri cu orice preţ. Se întoarse spre ea, gata de violenţă, cu mâinile încordate.

Ea stătea pur şi simplu nemişcată. Pielea cafenie îi devenise lividă, avea gura deschisă. Era uluită. Nu putea să creadă ce vedea pe fereastră. Nu putea şi nu credea.

Încordarea fizică extremă a lui Haber slăbi puţin. Era destul de sigur, privind-o, că ea era atât de confuză şi de traumatizată, încât era inofensivă. Însă trebuia să se mişte repede.

— Acum o să doarmă un timp, zise; vocea îi suna aproape normal, doar puţin răguşită din cauza tensiunii din muşchii gâtului. Habar nu avea ce să spună, dar se aruncă înainte; orice, numai să rupă vraja: O să-i las o perioadă scurtă de somn delta. Nu prea mult, altfel nu-şi va mai aminti bine visul. O vedere frumoasă, nu-i aşa? Vântul ăsta din est e trimis de Dumnezeu. Toamna şi

iarna nu văd munţii luni în şir. Dar când se împrăştie norii, apar. Oregonul e un loc minunat. Cel mai curat loc din Uniune. Nu a fost exploatat prea mult înainte de Criză. Portland abia începuse să se dezvolte spre sfârşitul anilor ’70. V-aţi născut în Oregon?

După un minut, ea aprobă ameţită. Cel puţin intonaţia lui lejeră reuşea s-o calmeze.

— Sunt de origine din New Jersey. Deteriorarea mediului era îngrozitoare în copilăria mea. Incredibil cât au trebuit să adune şi să cureţe de pe Coasta de Est după Criză, munca mai continuă şi acum. Aici nu existau încă necazuri reale cu suprapopularea şi cu managementul prost al mediului, cu excepţia Californiei. Ecosistemul din Oregon este încă intact.

Discuţia chiar pe tema critică era periculoasă, dar el nu se putea gândi la altceva: parcă ar fi fost silit. Capul lui era prea plin, conţinând două serii de amintiri, două sisteme complete de informaţii: unul al lumii care nu mai era reală, cu o populaţie umană de aproape şapte miliarde în creştere exponenţială, şi altul al lumii reale acum cu o populaţie de mai puţin de un miliard şi încă nestabilizată.

Dumnezeule, se gândi, ce a făcut Orr?

Şase miliarde de oameni.

Unde sunt?

Dar avocata nu trebuia să-şi dea seama. Nu trebuia.

— Aţi fost vreodată în Est, domnişoară Lelache?

Ea îl privi confuz şi răspunse:

— Nu.

— Păi, nici nu aveţi de ce. În tot cazul New York e condamnat, la fel şi Boston; viitorul ţării se află aici. În marginea asta în plină dezvoltare. Aici e miezul acţiunii, după cum spuneam când eram copil! Apropo, mă întrebam dacă îl cunoaşteţi pe Dewey Furth, de la biroul SEB de aici.

— Da, făcu ea încă năucă, dar începând să reacţioneze, să se comporte ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Un spasm de uşurare străbătu trupul lui Haber. Îşi dori să se aşeze, să respire adânc. Pericolul trecuse. Ea refuza incredibila experienţă. Acum se întreba: ce nu e în regulă cu mine? De ce naiba mă uit pe fereastră aşteptându-mă să văd un oraş cu trei milioane de oameni? Sunt cumva sub vreo vrajă nebunească?

Bineînţeles, cugetă Haber, un om care a văzut un miracol respinge mărturia propriilor săi ochi, dacă cei de lângă el nu văd nimic.

— E sufocant aici, spuse cu o notă de solicitudine în glas, şi se îndreptă către termostatul de pe perete. Păstrez căldură, un obicei al vechilor cercetători; temperatura corporală scade în timpul somnului şi nu vrem ca pacienţii să răcească. Dar încălzirea electrică e mult prea eficientă, se face prea cald, pe mine mă moleşeşte… Ar trebui să se trezească în curând.

Dar nu voia ca Orr să-şi amintească visul clar, să-l povestească, să confirme miracolul.

— Cred că o să-l mai las puţin, nu mă interesează prea mult visul, iar acum e în starea a treia a somnului. Să-l lăsăm aşa în timp ce noi ne terminăm discuţia. Mai era ceva ce voiaţi să întrebaţi?

— Nu. Nu, nu cred.

Brăţările îi zornăiră nesigur. Clipi, încercând să se adune.

— Dacă trimiteţi descrierea completă a aparatului, modul cum operează, la ce îl folosiţi acum, rezultatele şi toate celelalte, ştiţi dumneavoastră, la biroul domnului Furth, asta ar trebui să fie tot… Aveţi patent asupra aparatului?

— Am depus cerere.

Ea dădu din cap.

— Ar putea să merite.

Se îndreptase, pocnind şi zdrăngănind uşor, spre bărbatul adormit, şi acum stătea uitându-se la el cu o expresie stranie pe chipul ei slab şi cafeniu.

— Aveţi o profesie bizară, zise brusc. Visele; să urmăriţi cum lucrează creierele oamenilor; să

le spuneţi ce să viseze… Presupun că o mare parte din cercetare o faceţi noaptea?

— Aşa obişnuiam. Augmentorul ne-a scutit de asta; folosindu-l, suntem capabili să obţinem somnul oricând vrem, de orice tip vrem să studiem. Dar în urmă cu câţiva ani, am avut o perioadă când nu mă culcam niciodată înainte de 6 dimineaţa. Râse: Acum mă laud cu asta. Recordul meu. În prezent îmi las colaboratorii să facă cea mai mare parte a gărzilor de noapte. Avantajele vârstei!

— Oamenii adormiţi sunt atât de departe, zise ea continuând să-l privească pe Orr. Unde sunt…?

— Chiar aici, replică Haber arătând ecranul EEG. Chiar aici, dar lipsiţi de comunicare. Asta li se pare oamenilor neobişnuit la somn. Intimitatea lui absolută. Cel care doarme întoarce spatele la toată lumea. „Misterul unui individ este mai puternic în somn“ a spus un scriitor din domeniul meu. Dar bineînţeles, un mister nu este decât o problemă pe care nu am rezolvat-o încă!… Acum trebuie să se trezească. George… George… Trezeşte-te, George.

Iar el se trezi aşa cum făcea de obicei, repede, alunecând dintr-o stare în alta fără mormăieli, priviri goale şi recăderi. Se ridică şi se uită mai întâi la domnişoara Lelache, apoi la Haber care tocmai îi scosese transcasca de pe cap. Se sculă, se întinse puţin şi se apropie de fereastră. Rămase privind afară.

Era o siguranţă aparte, aproape monumentală, în atitudinea siluetei subţiri: stătea complet nemişcat, nemişcat ca un ax. Prinşi de imagine, nici Haber, nici femeia nu vorbeau.

Orr se întoarse şi se uită la Haber.

— Unde sunt? întrebă. Unde s-au dus cu toţii?

Haber văzu ochii femeii mărindu-se, văzu tensiunea crescând în ea şi-şi dădu seama de pericol. Vorbeşte, trebuie să vorbeşti!

— Judecând după EEG, rosti şi îşi auzi vocea sunând calm şi profund, exact aşa cum îşi dorea, că visul tău a fost foarte puternic încărcat emoţional, George. A fost neplăcut; de fapt a fost foarte aproape de un coşmar. Primul vis „urât“ pe care îl ai aici. Corect?

— Am visat despre Molimă, spuse Orr; şi se cutremură din cap până-n picioare, ca şi cum i s-ar fi făcut rău.

Haber înclină din cap. Se aşeză în spatele biroului. Cu docilitatea sa stranie, felul său de a face lucrurile banale şi acceptabile, Orr se aşeză şi el în faţa lui, pe fotoliul mare din piele destinat celor intervievaţi şi pacienţilor.

— Ai un hop de trecut şi asta nu e uşor. Aşa e? Este pentru prima dată, George, când te pun să ai de-a face cu o nelinişte reală într-un vis. De data asta, cu îndrumările pe care ţi le-am dat sub hipnoză, ai abordat unul dintre cele mai profunde aspecte ale problemei tale psihice. Abordarea nu a fost uşoară, nici plăcută. De fapt a fost un iad, nu-i aşa?

— Vă amintiţi de Anii Molimei? întrebă Orr, nu cu agresivitate, ci cu o intonaţie oarecum neobişnuită în voce. Sarcasm? Şi se uită la Lelache, care se retrăsese pe scaunul ei din colţ.

— Da, îmi amintesc. Eram deja matur când a lovit primul val epidemic. Aveam douăzeci şi doi de ani când s-a făcut primul anunţ în Rusia, cum că poluanţii chimici din atmosferă se combinau formând carcinogeni virulenţi. În seara următoare au dat publicităţii statisticile spitalelor din Mexico City. Apoi au calculat perioada de incubaţie şi toată lumea a început să socotească. Să aştepte. Au apărut revolte, bătăi, Banda Judecăţii de Apoi şi Păzitorii. Părinţii mei au murit în acel an. Soţia mea anul următor. După aceea cele două surori ale mele şi copiii lor. Toţi cei pe care-i cunoşteam. Deschise braţele: Da, îmi amintesc anii ăia, rosti cu greutate. Când sunt nevoit.

— S-a avut grijă de problema suprapopulării, nu-i aşa? zise Orr, şi de data asta intonaţia era clară. Au avut cu adevărat grijă.

— Da. Au avut. Acum nu mai e vorba de suprapopulare. Exista o altă soluţie, în afară de războiul nuclear? Nu mai e foamete continuă în America de Sud, Africa şi Asia. Când căile de transport vor fi restabilite complet, nu vor mai exista nici măcar enclavele de foamete care au mai

rămas. Se zice că o treime din omenire încă se mai culcă înfometată; dar în 1980 erau 92%. Acum Gangele nu se mai revarsă din cauza îngrămădirii cadavrelor oamenilor morţi de inaniţie. Nu mai există copii rahitici şi cu lipsă de proteine în rândurile clasei muncitoare din Portland, Oregon. Aşa cum se întâmpla înainte de Criză.

— Molimă, zise Orr.

Haber se aplecă peste birou.

— George, spune-mi ceva. Lumea e suprapopulată?

— Nu, zise bărbatul.

Haber crezu că râde şi se retrase puţin neliniştit; apoi îşi dădu seama că lacrimile erau cele care dădeau ochilor lui Orr acea strălucire ciudată. Era în pragul prăbuşirii nervoase. Cu atât mai bine. Dacă ceda, avocata va fi şi mai puţin înclinată să creadă orice spunea el care se potrivea cu ceea ce îşi amintea ea.

— Dar cu o jumătate de oră în urmă, George, erai profund îngrijorat, neliniştit, pentru că tu considerai suprapopularea o ameninţare reală la adresa civilizaţiei, a întregului ecosistem terestru. Nu mă aştept ca această nelinişte să fi dispărut, departe de aşa ceva. Dar consider că proprietăţile i s-au schimbat după ce ai trecut prin ea în vis. Acum eşti conştient că, în realitate, nu are nicio bază reală. Neliniştea încă există, dar cu această diferenţă: acum ştii că e iraţională — că ea corespunde unei dorinţe interne mai degrabă decât realităţii exterioare. E un început. Un început bun. Am realizat foarte mult într-o singură şedinţă, cu un singur vis! Îţi dai seama de asta? Acum ai un instrument cu care să apuci întreaga problemă. Ai ajuns deasupra a ceva ce stătea deasupra ta, strivindu-te, făcându-te să te simţi apăsat în jos şi strivit. Lupta va fi mai subtilă acum, pentru că tu eşti un om mai liber. Nu simţi asta? Nu te simţi deja, chiar în momentul ăsta, ceva mai puţin înghesuit?

Orr privi la el, apoi din nou la avocată. Nu spuse nimic.

Urmă o pauză lungă.

— Pari extenuat, făcu Haber, echivalentul verbal al unei bătăi pe umăr.

Voia să-l calmeze pe Orr, să-l aducă în starea sa normală de autoeclipsare în care să nu aibă curajul de a povesti indiferent ce despre puterea viselor sale în faţa unei a treia persoane; altfel ar fi fost nevoit să-l înfrângă imediat ca să-l determine să se poarte anormal în mod evident. Dar el nu voia să facă asta.

— Dacă nu am avea un observator SEB pândind din colţ ţi-aş oferi o gură de whisky. Dar mai bine să nu transformăm o şedinţă de terapie într-un bairam, nu?

— Nu vrei să auzi ce-am visat?

— Dacă doreşti.

— Îi îngropam. Într-un şanţ din acelea mari. … Am lucrat în Corpul de Înhumare, când aveam şaisprezece ani, după ce s-au îmbolnăvit părinţii mei. … Numai că în vis oamenii erau toţi dezbrăcaţi şi arătau ca şi cum ar fi murit de foame. Erau mormane întregi. Eu trebuia să-i îngrop pe toţi. Mă tot uitam după tine, dar nu erai acolo.

— Nu, zise Haber liniştitor. Încă nu am apărut în visele tale, George.

— O, ba da. Cu Kennedy. Şi sub formă de cal.

— Da, la începutul tratamentului, recunoscu Haber abandonând subiectul. Deci acest vis a folosit ceva material din experienţele tale reale…

— Nu. Eu nu am îngropat pe nimeni. Nu a murit nimeni de Molimă. Nu a existat nicio Molimă. Am visat-o eu.

Blestematul de prost ticălos! Scăpase de sub control. Haber înălţă capul şi păstră o tăcere tolerantă, neinterferentă; era tot ce putea face, căci o reacţie mai puternică ar fi făcut-o suspicioasă pe avocată.

— Spui că îţi aminteşti de Molimă; dar nu îţi aminteşti de asemenea că nu a existat nicio

Molimă, că nimeni nu a murit de cancer din cauza poluării, că populaţia a devenit din ce în ce mai numeroasă? Nu? Nu-ţi aminteşti asta? Dar dumneavoastră, domnişoară Lelache — vă amintiţi ambele variante?

Aici Haber se ridică în picioare.

— Îmi pare rău, George, dar nu pot s-o las pe domnişoara Lelache să fie atrasă în problema asta. Nu este calificată. Ar fi nepotrivit ca ea să-ţi răspundă. Aceasta este o şedinţă de psihiatrie. Ea a venit să urmărească la lucru Augmentorul, nimic mai mult. Trebuie să insist asupra acestui fapt.

Orr era palid; pomeţii i se reliefau puternic pe faţă. Se holba în sus la Haber. Nu spuse nimic.

— Avem o problemă şi mă tem că există un singur mod de a o rezolva. Să tăiem nodul gordian. Fără supărare, domnişoară Lelache, dar după cum vedeţi, problema sunteţi dumneavoastră. Pur şi simplu am ajuns într-un stadiu în care discuţia noastră nu mai poate cuprinde un al treilea membru, chiar şi neparticipant. Cel mai bine ar fi să încheiem. Chiar acum. Reîncepem mâine la patru. De acord, George?

Orr se ridică, dar nu se îndreptă spre uşă.

— Te-ai gândit măcar, doctore Haber, zise el destul de calm, dar bâlbâindu-se puţin, că e posibil să existe şi alţi oameni care visează aşa cum visez eu? Că realitatea ni se modifică, ne este înlocuită, reînnoită, tot tacâmul — doar că noi nu ştim? Numai cel care visează ştie, şi cei care îi cunosc visul. Dacă e adevărat, bănuiesc că suntem norocoşi să nu ştim. E destul de derutant.

Amabil, fără să se implice, calm, Haber îl conduse până la uşă şi dincolo de ea.

— Aţi nimerit o şedinţă de criză, i se adresă lui Lelache închizând uşa în urma lui. Îşi şterse fruntea, lăsând oboseala şi îngrijorarea să i se citească pe faţă şi în glas. Uf! Ce zi în care să ai un observator prezent!

— A fost extrem de interesant, replică ea şi brăţările îi zăngăniră puţin.

— Nu e un caz fără speranţă. O şedinţă ca asta îmi lasă chiar şi mie o impresie descurajantă. Dar are o şansă, o şansă reală, să scape din tiparul iluziilor în care e prins, de groaza lui de a visa. Problema e că tiparul este unul complicat, iar mintea prinsă în el nu e una lipsită de inteligenţă; e prea rapid în a ţese noi plase în care să se prindă singur… Era bine să fi fost trimis la tratament cu zece ani în urmă, când era adolescent; dar desigur, acum zece ani Recuperarea abia îşi făcea apariţia. Sau chiar cu un an în urmă, înainte de a începe să-şi deterioreze întreaga percepţie asupra realităţii cu medicamente. Dar el încearcă, încearcă încontinuu; poate învinge printr-o reajustare solidă a realităţii.

— Dar aţi spus că nu e psihotic, remarcă Lelache îndoindu-se puţin.

— Corect. Am spus că e tulburat. Dacă cedează, desigur, va ceda complet; probabil în direcţia schizofreniei catatonice. O persoană tulburată nu este mai puţin dispusă la psihoză decât una normală.

Nu putu vorbi mai mult, cuvintele i se uscau pe limbă, transformându-se în aşchii seci de nonsens. I se părea că scuipase un potop de discursuri fără sens timp de ore în şir şi acum nu mai avea deloc control asupra lui. Din fericire, domnişoara Lelache evident se săturase şi ea; zdrăngăni, pocni, îşi strânseră mâinile, plecă.

Haber se duse mai întâi la microfonul ascuns sub un panou în apropierea canapelei, cu care îşi înregistra toate şedinţele de terapie: reportofoanele care nu semnalizau erau un privilegiu special al psihoterapeuţilor şi al Biroului de Contrainformaţii. Şterse înregistrarea ultimei ore.

Se aşeză în fotoliul lui din spatele biroului imens din lemn de stejar, deschise sertarul de jos, scoase un pahar şi o sticlă şi îşi turnă o porţie serioasă de bourbon. Dumnezeule, nu existase acolo nicio băutură cu jumătate de oră în urmă — nici în ultimii douăzeci de ani! Cerealele fuseseră mult prea preţioase, fiind şapte miliarde de guri de hrănit, ca să mai rămână şi pentru băuturi spirtoase. Nu exista nimic în afară de pseudobere sau (pentru medici) alcool pur; aşa ceva fusese

şi în sticla din biroul lui în urmă cu o jumătate de oră.

Bău dintr-o înghiţitură jumătate din pahar, apoi se opri. Privi pe fereastră. După un timp se sculă şi se duse în faţa ferestrei uitându-se afară peste acoperişuri şi copaci. O sută de mii de suflete. Seara începea să întunece râul liniştit, dar munţii se ridicau imenşi şi senini, îndepărtaţi, în lumina echilibrată a înălţimilor.

— Pentru o lume mai bună! rosti dr. Haber închinând paharul creaţiei lui, şi îşi termină whisky-ul dintr-o înghiţitură lungă, savuroasă.

CAPITOLUL 6

Poate că nu ne mai rămâne decât să învăţăm… că sarcina noastră e numai începutul şi că nu ni se va oferi nici măcar o nălucă a vreunui fel de ajutor, în afară de ajutorul necuprinsului şi incredibilului Timp. S-ar putea să trebuiască să învăţăm că vârtejul infinit al morţii şi naşterii, din care nu putem scăpa, este propria noastră creaţie, propria noastră căutare; că forţele lumilor integratoare sunt erori ale Trecutului; că regretul etern nu este nimic altceva decât eterna foame a unei dorinţe insaţiabile; şi că sorii stinşi sunt reaprinşi numai de nestinsa patimă a vieţilor dispărute.

– Lafcadio Hearn, „Out of the East“

Apartamentul lui George Orr se afla la ultimul etaj al unei clădiri vechi de pe coasta dealului, pe Corbett Avenue, un cartier sărăcăcios unde majoritatea caselor datau de peste un secol sau pe aproape. Avea trei camere mari, o baie cu o cadă adâncă, pe picioare în formă de gheare şi o vedere printre acoperişuri asupra râului pe care treceau în sus şi în jos vapoare, vase de agrement, buşteni, pescăruşi, stoluri mari rotitoare de porumbei.

Bineînţeles, îşi amintea perfect şi celălalt apartament al lui, camera cu numărul 8 1/2X11 cu aragazul detaşabil şi baia comună de la capătul coridorului cu linoleum pe jos, la etajul optsprezece al turnului Corbett Condominium, care nu fusese niciodată construit.

Coborî din troleibuz la Whiteaker Street şi urcă dealul, apoi scările largi, întunecoase; intră, lăsă să cadă servie-ta pe podea şi trupul pe pat. Era îngrozit, speriat, epuizat, tulburat. „Trebuie să fac ceva. Trebuie să fac ceva“, îşi tot repeta frenetic, dar nu ştia ce să facă. Nu ştiuse niciodată ce

să facă. Întotdeauna făcuse ceea ce i se părea că vrea să facă, următorul lucru care era de făcut, fără să pună întrebări, fără să se forţeze, fără să-şi facă griji. Dar acea siguranţă îl părăsise când începuse să ia medicamente, iar acum era destul de rătăcit. Trebuia să acţioneze, era necesar să acţioneze. Trebuia să refuze să-l mai lase pe Haber să-l folosească drept instrument. Trebuia să-şi ia destinul în propriile mâini.

Întinse mâinile şi se uită la ele, apoi îşi cufundă faţa în palme; era udă de lacrimi. O, la naiba, la naiba, gândi el cu amărăciune, ce fel de bărbat sunt? Lacrimi în barba mea? Nu-i de mirare că Haber se foloseşte de mine. Cum să n-o facă? Nu am deloc forţă, tărie de caracter, sunt o unealtă înnăscută. Nu am niciun destin. Tot ce am sunt visele. Iar acum alţi oameni le conduc.

Trebuie să mă eliberez de Haber, se gândi, încercând să fie ferm şi hotărât, dar, chiar în timp ce gândea, ştiu că nu o va face. Haber îl prinsese, cu mai mult de un singur cârlig.

O configuraţie a visului atât de neobişnuită, practic unică după cum spusese Haber, era inestimabilă pentru cercetare: contribuţia lui Orr la ştiinţă avea să se dovedească imensă. Orr credea că Haber vorbea sincer şi ştia despre ce vorbea. Aspectul ştiinţific al întregii poveşti era de fapt, pentru mintea lui, singurul încurajator; spera că poate ştiinţa ar putea stoarce ceva bun din harul lui straniu şi înspăimântător, ar putea să-i dea vreun scop nobil, compensând puţin enormul rău făcut.

Uciderea a şase miliarde de oameni nonexistenţi.

Lui Orr îi plesnea capul de durere. Lăsă să curgă apă rece în chiuveta adâncă şi crăpată şi îşi scufundă în ea întreaga faţă câte o jumătate de minut, sfârşind prin a deveni roşu, orb şi ud ca un nou-născut.

Haber îi aruncase o undiţă morală, dar ceea ce îl prinsese cu adevărat era cârligul legii. Dacă Orr renunţa la Terapia Voluntară, putea fi acuzat de obţinere ilegală de medicamente şi trimis la închisoare sau la azilul de nebuni. Nu exista scăpare. Iar dacă nu renunţa, ci doar întrerupea şedinţele şi refuza să coopereze, Haber avea un instrument coercitiv eficient: medicamentele care suprimau visele şi de care Orr putea face rost numai pe baza reţetei acestuia. Îi era mai neplăcută acum ca oricând ideea de a visa spontan, fără control. În starea în care se afla acum şi fiind condiţionat să viseze eficient de fiecare dată în laborator, nu voia să se gândească la ce s-ar putea întâmpla dacă ar visa eficient fără restricţiile raţionale impuse de hipnoză. Ar fi un coşmar, un coşmar mai rău decât cel pe care tocmai îl avusese în cabinetul lui Haber; era sigur de asta şi nu îndrăznea să riște să se întâmple. Trebuia să ia supresoarele de vise. Acesta era singurul lucru de care era convins că trebuia să-l facă, lucrul care trebuia făcut. Însă îl putea face atâta timp cât îi permitea Haber, în consecinţă trebuia să coopereze cu Haber. Era prins. Un şobolan într-o capcană. Alergând prin labirint pentru un savant nebun, şi fără scăpare. Fără scăpare, fără scăpare.

Dar el nu e un savant nebun, gândi Orr mohorât, e unul extrem de sănătos, sau cel puţin era. Posibil ca puterea pe care i-au dat-o visele mele să-l fi afectat. El continuă să joace un rol, iar asta îi oferă posibilitatea să joace un rol grozav de important. Aşa că acum chiar şi ştiinţa lui a devenit un instrument, nu un scop. … Dar scopurile lui sunt bune, nu-i aşa? Vrea să îmbunătăţească viaţa omenirii. E ceva greşit în asta?

Îl durea din nou capul. Era sub apă când telefonul sună. Se grăbi să-şi frece faţa şi să-şi usuce părul şi se întoarse pe bâjbâite în dormitorul întunecos.

— Alo, Orr la telefon.

— Sunt Heather Lelache, zise o voce alto suspicioasă.

Se născu în el o senzaţie neclară, dar subtilă de plăcere, ca un pom care creştea şi înflorea în acelaşi timp, cu rădăcinile în vintre şi florile în mintea lui.

— Bună, zise din nou.

— Vrei să ne întâlnim să stăm de vorbă despre toate astea?

— Da. Sigur.

— Bun. Nu vreau să crezi că se poate obţine un caz din folosirea acelei maşinării, Augmentorul. Pare să fie perfect în regulă. A fost testat temeinic în laborator, i s-au făcut toate verificările necesare şi a parcurs toate căile legale, iar acum e înregistrat la SEB. El e un adevărat profesionist, bineînţeles. Nu mi-am dat seama cine e atunci când mi-ai vorbit prima dată despre el. Nimeni nu ajunge într-o asemenea poziţie dacă nu e al naibii de bun.

— Ce poziţie?

— Bun, la conducerea unui institut de cercetare sponsorizat de guvern!

Îi plăcea felul în care ea îşi începea adesea frazele feroce, dispreţuitoare, cu un blând, conciliator „bun“. Le tăia craca de sub picioare chiar înainte de a se aşeza pe ea, îi lăsa să atârne nesprijiniţi în vid. Avea curaj, mult curaj.

— O, da, înţeleg, răspunse vag.

Dr. Haber căpătase postul a doua zi după ce Orr îşi căpătase cabana. Visul cu cabana avusese loc în singura lor şedinţă pe timpul nopţii; nu mai încercaseră niciodată o alta. Sugestia hipnotică a temei visului fusese insuficientă pentru o întreagă noapte, şi la 3 dimineaţa Haber cedase în final şi, conectându-l pe Orr la Augmentor, îl alimentase cu tipare de somn profund pentru restul nopţii, astfel că se putuseră odihni amândoi. Dar după-amiaza următoare avuseseră o şedinţă, iar visul lui Orr din timpul ei fusese atât de lung, de confuz şi complicat, încât nu fusese niciodată perfect sigur ce anume modificase, ce treburi îşi rezolvase Haber de data aceea. Adormise în vechiul cabinet şi se trezise în cabinetul de la I.O.O.: Haber îşi făcuse rost de o promovare. Dar fusese mai mult decât atât — clima era ceva mai puţin ploioasă în urma visului; poate se schimbaseră şi alte lucruri. Nu era sigur. Protestase fiindcă fusese împins să viseze atâtea vise eficiente într-un timp aşa de scurt. Haber fusese imediat de acord să nu-l forţeze şi să-l lase cinci zile fără şedinţe. La urma urmelor, Haber era un om binevoitor. În plus, nu voia să omoare gâsca cu ouăle de aur.

Gâsca. Sigur că da. Asta mă descrie perfect, gândi Orr. O nenorocită de gâscă albă, stupidă şi insipidă. Îi scăpase puţin din ceea ce spunea domnişoara Lelache.

— Scuză-mă, zise, te-am pierdut. Cred că am capul cam greu acum.

— Te simţi bine?

— Da, sunt bine. Dar obosit.

— Ai avut un vis urât, despre Molimă, nu-i aşa? Arătai îngrozitor. Şedinţele te aduc de fiecare dată în starea asta?

— Nu, nu întotdeauna. Asta a fost una urâtă. Cred că ţi-ai dat seama. Voiai să ne întâlnim?

— Da. Aş zice luni la prânz. Lucrezi în centru, nu-i aşa, la Bradford Industries?

Spre mirarea lui îşi dădu seama că aşa era. Marile proiecte de alimentare cu apă de la Bonneville-Umatilla nu existau, ca să aducă apa în uriaşele oraşe John Day şi French Glen, care nu existau. Nu existau oraşe mari în Oregon în afară de Portland. Nu făcea proiecte pentru District, ci pentru o firmă particulară de unelte din centru; lucra în birourile de pe Stark Street. Bineînţeles.

— Da, zise. Sunt liber între unu şi două. Ne putem întâlni la Dave’s, pe Ankeny.

— De la unu la două e bine. Deci la Dave’s. Ne vedem luni.

— Stai, făcu el, ascultă. Ai putea… ai vrea să-mi spui ce mi-a zis dr. Haber, adică ce mi-a spus să visez când eram sub hipnoză? Ai auzit totul, nu-i aşa?

— Da, dar nu pot să fac asta, ar însemna să intervin în tratament. Dacă o să vrea să afli, o să-ţi spună. Nu ar fi etic, nu pot.

— Presupun că ai dreptate.

— Da. Îmi pare rău. Deci, luni?

— La revedere, spuse, dintr-odată copleşit de depresie şi presimţiri, şi puse receptorul în furcă, fără s-o mai audă pe ea răspunzându-i. Nu-l putea ajuta. Era curajoasă şi puternică, dar nu atât de puternică. Poate că văzuse sau simţise schimbarea, dar o dăduse la o parte, o refuzase. De ce nu?

Era o povară greu de purtat acea amintire dublă, iar ea nu avea niciun motiv să şi-o asume, niciun motiv să creadă fie şi pentru o clipă un psihopat idiot care pretinde că visele lui devin realitate.

A doua zi era sâmbătă. O şedinţă lungă cu Haber, de la ora patru la şase sau mai târziu. Nu avea cum să scape.

Era timpul mesei, dar lui Orr nu-i era foame. Nu aprinsese luminile în dormitorul înalt, cufundat în penumbră, nici în livingul pe care nu reuşise să-l mobileze în cei trei ani de când locuia acolo. Intră în living. Ferestrele dădeau spre luminile de pe râu, aerul mirosea a praf şi a primăvară timpurie. Se aflau acolo un şemineu cu cadru de lemn, o pianină veche la care lipseau opt clape, lângă şemineu o grămadă de bucăţi de covoare de lână şi o măsuţă ponosită japoneză din bambus înaltă de douăzeci şi cinci de centimetri. Întunericul se aşeza moale pe podeaua goală din scândură de pin nelustruită şi nemăturată.

George Orr se întinse în întunericul blând, cu faţa în jos, simţind în nări mirosul podelei prăfuite de lemn, duritatea ei susţinându-i corpul. Stătu nemişcat, fără să adoarmă; undeva dincolo de somn, mult mai departe, într-un loc unde nu existau vise. Nu era pentru prima dată când se afla acolo.

Se ridică doar ca să ia o tabletă de clorpromazin şi să se bage în pat. Haber încercase cu el fenotiazinele săptămâna asta; păreau să meargă bine, să-i permită să atingă faza theta la nevoie, dar să diminueze intensitatea viselor, astfel încât să nu ajungă la nivelul eficienţei. Asta era bine, dar Haber spusese că efectul avea să slăbească, la fel ca la celelalte medicamente, până când nu vor mai avea deloc efect. Nimic nu poate împiedica un om să viseze, spusese el, decât moartea.

Cel puţin în acea noapte dormi adânc şi, dacă visase, visele zburaseră, lipsite de greutate. Se trezi abia sâmbătă spre amiază. Se duse la frigider şi se uită înăuntru; rămase un timp contemplându-l. În el se găsea mai multă mâncare decât văzuse vreodată într-un frigider personal în toată viaţa lui. În cealaltă viaţă. Cea trăită printre şapte miliarde de alţi oameni, unde hrana, atâta câtă era, niciodată nu era de ajuns. Unde un ou reprezenta luxul unei săptămâni — „Astăzi ovulăm!“ obişnuia să spună soţia lui provizorie când aducea raţia de ouă. … Curios, în viaţa prezentă nu avuseseră o căsătorie de probă, el şi Donna. Nu exista aşa ceva, legal vorbind, în anii post-Molimă. Exista doar căsătorie completă. În Utah, fiindcă rata natalităţii era încă mai mică decât a mortalităţii, încercau chiar să reinstituie căsătoriile poligame, din motive religioase şi patriotice. Dar de data asta, el şi Donna nu fuseseră deloc căsătoriţi, doar locuiseră împreună. Tot nu mersese. Atenţia i se îndreptă din nou către mâncarea din frigider.

Nu mai era bărbatul slab, cu oase ascuţite, care fusese în lumea cu şapte miliarde de locuitori; de fapt era chiar solid. Însă mâncă pofticios, o masă enormă — ouă fierte, pâine prăjită cu unt, anşoa, şuncă, ţelină, brânză, alune, o bucată de halibut rece cu maioneză, salată, sfeclă murată, prăjituri de ciocolată — tot ce găsi pe rafturi. După acea orgie se simţi fizic mult mai bine. Se gândi la ceva în timp ce bea o cafea naturală, ceva ce îl făcu să zâmbească. Se gândi: în acea viaţă, ieri, am visat un vis eficient care a făcut să dispară şase miliarde de vieţi şi a schimbat întreaga istorie a omenirii în ultimul sfert de secol. Dar în această viaţă, pe care eu am creat-o atunci, nu am visat un vis eficient. Bine, am fost în cabinetul lui Haber, şi am visat; dar asta nu a schimbat nimic. Aşa au stat lucrurile dintotdeauna, iar eu am avut un simplu coşmar despre Anii Molimei. Nu e nimic în neregulă cu mine; nu am nevoie de tratament.

Niciodată nu mai privise situaţia din acest unghi, şi îl amuza suficient cât să-l facă să zâmbească, dar nu să fie în mod special fericit.

Ştia că avea să viseze din nou.

Trecuse deja de ora două. Se spălă, îşi luă haina (bumbac adevărat, un lux în cealaltă viaţă) şi porni pe jos spre Institut, o plimbare de câţiva kilometri pe lângă Şcoala Medicală şi apoi mai sus, prin Parcul Washington. Ar fi putut ajunge acolo cu troleibuzul, desigur, dar veneau sporadic şi

ocoleau, şi oricum nu avea nicio grabă. Era plăcut să meargă prin ploaia călduţă de martie, pe străzile goale; copacii înfrunzeau, castanii fiind gata să-şi aprindă lumânările.

Criza, molima carcinomică prin care populaţia se redusese cu cinci miliarde în cinci ani şi încă un miliard în următorii zece, scuturase din rădăcini civilizaţiile lumii şi totuşi le lăsase în final intacte. Nimic nu se schimbase radical: numai cantitativ.

Atmosfera era încă profund şi iremediabil poluată: acea poluare precedase Criza cu zeci de ani şi fusese cauza ei directă. Acum nu făcea prea mult rău nimănui, cu excepţia nou-născuţilor. Molima, în varietatea ei leucemică, atentă şi selectivă, alegea unul din patru copii născuţi şi îl ucidea în mai puţin de şase luni. Cei care supravieţuiau erau virtual rezistenţi la cancer. Dar mai existau şi alte boli.

Nicio fabrică nu mai fumega de-a lungul râului. Niciun automobil nu mai murdărea aerul cu gazele de eşapament; puţinele care mai existau foloseau forţa aburilor sau a bateriilor.

Dar nu se mai auzeau nici cântece de păsări.

Efectele Molimei erau vizibile în toate, ea însăşi era încă endemică şi nu împiedicase izbucnirea războaielor. De fapt, luptele din Orientul Apropiat erau mai sălbatice decât fuseseră în lumea aglomerată. Statele Unite luaseră în serios partea isragiptenilor aprovizionându-i cu arme, muniţii, avioane şi „consultanţi militari“ cu regimentele. China era la rândul său de partea coaliţiei Iran-Irak, cu toate că nu trimisese încă soldaţi chinezi, ci numai tibetani, nord-coreeni, vietnamezi şi mongoli. Rusia şi India se păstrau cu greu neutre. Însă după ce Afganistanul şi Brazilia trecuseră de partea iranienilor, Pakistanul putea sări în tabăra Isragiptului. India avea să intre atunci în panică şi să se alinieze cu China, ceea ce ar fi speriat îndeajuns URSS ca să treacă de partea SUA. Astfel s-ar fi împărţit toate cele douăsprezece puteri nucleare, câte şase de fiecare parte. Aşa mergeau speculaţiile. Între timp Ierusalimul era în ruine, iar în Arabia Saudită şi Iran populaţia civilă trăia în grote săpate sub pământ în timp ce avioanele şi tancurile împrăştiau foc în aer şi holeră în apă, iar copiii ieşeau din vizuini orbiţi de napalm.

„Continuă masacrarea albilor în Johannesburg“, observă Orr un titlu la un stand de ziare. După ani întregi de la Revoltă, încă mai existau albi care să fie masacraţi în Africa de Sud! Oamenii sunt rezistenţi…

Ploaia cădea caldă, poluată, blândă peste capul său dezgolit în timp ce urca dealurile cenuşii din Portland.

În cabinetul cu imensa fereastră pe colţ care dădea afară, spre ploaie, spuse:

— Te rog, nu mai folosi visele mele ca să îndrepţi lucrurile, doctore. N-o să meargă. Nu e bine. Vreau să fiu vindecat.

— Asta e o premisă indispensabilă la vindecarea ta, George! Să vrei.

— Ăsta nu e un răspuns la rugămintea mea.

Dar bărbatul masiv era ca o ceapă, dezbrăcând strat după strat de personalitate, credinţă, reacţie, straturi infinite, fără sfârşit, fără centru. Nu avea să se oprească niciodată. Trebuia să se oprească, să spună: „Rămân aici!“ Nu avea o fiinţă, doar straturi.

— Te foloseşti de visele mele eficiente ca să schimbi lumea. Nu vrei să recunoşti că faci asta. De ce?

— George, probabil îţi dai seama că pui întrebări care, din punctul tău de vedere par rezonabile, dar, din punctul meu de vedere, sunt practic fără răspuns. Nu percepem realitatea în acelaşi fel.

— Destul de asemănător totuşi ca să putem discuta.

— Da. Din fericire. Dar nu întotdeauna cât să putem pune întrebări şi răspunde. Nu încă.

— Eu pot să răspund la întrebările tale şi o fac… Dar uite ce e. Nu mai poţi continua să schimbi lucrurile, să încerci să le controlezi.

— Vorbeşti ca şi cum ar exista un fel de imperativ moral general. Se uită la Orr cu surâsul lui

amabil şi molipsitor, mângâindu-şi barba: Dar de fapt nu este chiar ăsta scopul omului pe pământ — să îndeplinească lucruri, să le schimbe, să le controleze, să facă lumea mai bună?

— Nu!

— Atunci care e scopul lui?

— Nu ştiu. Lucrurile nu au scopuri, ca şi cum universul ar fi o maşină în care fiecare parte are o funcţie utilă. Care e funcţia unei galaxii? Nu ştiu dacă vieţile noastre au vreun scop şi nu văd că ar conta. Ceea ce contează este că facem parte din ceva. Ca o aţă într-o haină sau un fir de iarbă într-un câmp. El există şi noi existăm. Ceea ce facem noi e ca vântul suflând peste iarbă.

Urmă o scurtă pauză, iar când Haber răspunse, tonul lui nu mai era amabil, liniştitor sau încurajator. Era neutru şi cu o urmă detectabilă de dispreţ.

— Ai o percepţie ciudat de pasivă pentru un om crescut în occidentul iudeo-creştin raţionalist. Un fel de budist natural. Ai studiat vreodată concepţiile mistice orientale, George?

Ultima întrebare, cu răspunsul său evident, era o batjocură pe faţă.

— Nu. Nu ştiu nimic despre ele. Dar ştiu că e greşit să forţăm mersul lucrurilor. Nu merge. A fost greşeala noastră de sute de ani. Nu vezi… n-ai văzut ce s-a întâmplat ieri?

Ochii opaci şi întunecaţi îi întâlniră pe ai lui, direct.

— Ce s-a întâmplat ieri, George?

Fără scăpare. Fără nicio scăpare.

Haber folosea acum penthotal de sodiu ca să-i reducă rezistenţa la procedurile hipnotice. Se supuse injecţiei, urmărind acul cum alunecă cu un moment de durere în vena braţului său. Aceasta era calea pe care trebuia să meargă; nu avea de ales. Nu avusese niciodată de ales. Nu era decât omul care visează.

Haber plecă să aranjeze ceva ca să lase medicamentul să-şi facă efectul; se întoarse prompt în cincisprezece minute, impetuos, jovial şi indiferent.

— Bun! Hai să continuăm, George!

Orr ştia, cu o tristă certitudine, ce avea să rezolve astăzi: războiul. Ziarele erau pline, chiar şi mintea rezistentă la ştiri a lui Orr fusese umplută de ele pe drumul spre cabinet. Escaladarea războiului în Orientul Apropiat. Haber avea să-i pună capăt. Şi fără îndoială crimele din Africa. Pentru că Haber era un om care dorea binele. El voia să facă lumea mai bună pentru omenire.

Scopul scuză mijloacele. Dar dacă nu există nicăieri un scop? Tot ce avem sunt mijloacele. Orr se întinse pe canapea şi închise ochii. Mâna îi atinse gâtul.

— Acum intri în stare hipnotică, George, rosti glasul profund al lui Haber. Eşti…

întuneric.

În întuneric.

Nu era chiar noapte: peste câmpuri cădea un amurg târziu. Pâlcurile de copaci păreau negre şi umede. Drumul pe care mergea reflecta ultima lumină slabă a cerului; era lung şi drept, o şosea veche de ţară, cu asfaltul crăpat. O gâscă mergea în faţa lui, cam la cinci metri, şi vizibilă numai ca o ceaţă albă, mişcătoare. Din când în când sâsâia.

Apăruseră stelele, albe ca nişte narcise. Una mare înflorea chiar în dreapta drumului, agăţată deasupra peisajului întunecat, tremurătoare şi albă. Când ridică din nou ochii la ea deja crescuse mai mare şi mai albă. Se umflă, se gândi. Părea să devină mai roşie pe măsură ce lumina mai puternic. Se roşumfla. Ochii înotau. Mici benzi albastru-verzui sclipeau pe ea zigzagând brownian — zigbrowniind. Un halou vast şi cremos vălurea în jurul stelei mari şi a zigzagurilor mici, mai slab, mai clar, pulsând. O, nu nu nu! făcu el când steaua cea mare EXPLODĂ orbindu-l. Căzu la pământ, acoperindu-şi capul cu braţele când cerul explodă în fâşii de moarte luminoasă, dar nu-şi putu feri chipul, trebuia să reziste şi să fie martor. Pământul se legănă în sus şi în jos, mari încreţituri tremurătoare trecând peste pielea Pământului. „Las-o, las-o!“ strigă în gura mare uitându-se spre cer, şi se trezi pe canapeaua de piele.

Se ridică şi-şi ascunse faţa în palmele tremurând asudate.

Simţi mâna grea a lui Haber pe umăr.

— Din nou un moment urât? La naiba, m-am gândit că te iau uşor. Ţi-am spus să visezi despre pace.

— Aşa am visat.

— Dar a fost tulburător pentru tine?

— Urmăream o bătălie în spaţiu.

— O urmăreai? De unde?

— De pe Pământ.

Povesti pe scurt visul, omiţând gâsca.

— Nu ştiu dacă ei l-au terminat pe unul de-ai noştri sau noi l-am terminat pe unul dintr-ai lor.

Haber râse.

— Aş vrea să putem vedea ce se petrece acolo! Ne-am simţi mai implicaţi. Dar desigur acele întâlniri au loc la viteze şi distanţe pentru care ochiul uman pur şi simplu nu este echipat să le perceapă. Versiunea ta e puţin mai pitorească decât realitatea, fără îndoială. Sună ca un film science-fiction bun de prin anii ’70. Mă duceam să le văd când eram copil… Dar de ce crezi că ai visat o scenă de luptă când sugestia a fost pacea?

— Doar pacea? Să visez despre pace — asta e tot ce ai spus?

Haber nu răspunse imediat. Îşi făcea de lucru cu comenzile Augmentorului.

— OK, zise în cele din urmă. De data asta, experimental, o să-ţi dau voie să compari sugestia cu visul. Poate o să aflăm de ce a ieşit negativ. Am spus… ba nu, hai să derulăm banda.

Se apropie de un panou din perete.

— Înregistrezi toată şedinţa?

— Sigur. Practica psihiatrică standard. Nu ştiai?

De unde să ştiu dacă e ascuns, nu emite niciun semnal sonor, iar tu nu mi-ai spus, se gândi Orr; dar nu zise nimic. Poate era practica standard, poate era aroganţa personală a lui Haber; în ambele cazuri nu prea avea ce face în privinţa asta.

— Uite, ar trebui să fie cam pe aici. Acum starea hipnotică. Eşti… Uite! Să nu adormi, George!

Banda fâsâi. Orr scutură din cap şi clipi. Ultimele fragmente de propoziţie fuseseră vocea lui Haber pe bandă, bineînţeles; iar el încă era îmbibat de medicamentele care induc hipnoza.

— Trebuie să sar puţin. Bun.

Acum se auzea din nou vocea lui pe bandă, spunând: „… pace. Nu mai există uciderea în masă a unor oameni de către alţi oameni. Nu mai au loc lupte în Iran, Arabia şi Israel. Nici genocid în Africa. Nu se mai achiziţionează arme nucleare şi biologice, gata să fie folosite împotriva altor naţiuni. Nu se mai fac cercetări privind căi şi mijloace de a ucide oameni. O lume împăcată cu ea însăşi. Pacea ca stil de viaţă universal pe Pământ. O să visezi această lume împăcată. Acum o să adormi. Când spun…“

Opri brusc banda, de frică să nu-l adoarmă pe Orr cu cuvântul-cheie.

Orr îşi frecă fruntea.

— Ei bine, zise, am urmat instrucţiunile.

— Nu prea. Să visezi o bătălie în spaţiul cislunar… Haber se opri la fel de brusc ca banda.

— Cislunar, repetă Orr, părându-i puţin rău de Haber. Nu se folosea cuvântul ăsta înainte de a adormi eu. Cum merg lucrurile în Isragipt?

Cuvântul inventat din vechea realitate avu un curios efect şocant, pronunţat în realitatea prezentă: la fel ca suprarealismul, părea să aibă sens şi în acelaşi timp să nu aibă, sau părea să nu aibă sens, dar avea.

Haber se plimba prin încăperea mare şi frumoasă. O dată îşi trecu mâna prin barba castanie

ondulată. Gestul era unul calculat şi familiar lui Orr, dar când vorbi, Orr simţi cum doctorul îşi caută şi îşi alege cuvintele cu grijă, de data asta, fără să mai aibă încredere în inepuizabilul său fond de improvizaţii.

— Curios că ai folosit Apărarea Pământului ca simbol sau metaforă pentru pace, pentru sfârşitul războaielor. Totuşi nu e ceva nepotrivit. Doar că foarte subtil. Visele sunt infinit de subtile. Infinit. Pentru că de fapt exact acea ameninţare, pericolul imediat al invaziei unor extratereştri ostili, fără comunicare şi fără motiv, ne-a silit să încetăm luptele între noi, să ne îndreptăm energiile agresiv-defensive spre exterior, să ne extindem impulsul teritorial astfel încât să includă toată omenirea, să ne combinăm armele împotriva duşmanului comun. Dacă extratereştrii nu atacau, cine ştie? Probabil că ne-am fi luptat încă în Orientul Apropiat.

— Din lac în puţ, replică Orr. Nu vezi, doctore Haber, că asta e tot ce poţi obţine de la mine? Uite, nu vreau să te blochez, să-ţi împiedic planurile. Să pui capăt războiului a fost o idee bună, sunt în totalitate de acord. Chiar i-am votat pe Izolaţionişti la alegerile trecute pentru că Harris a promis să ne scoată din Orientul Apropiat. Dar bănuiesc că nu pot, sau subconştientul meu nu poate să-şi imagineze o lume fără războaie. În cel mai bun caz poate să substituie un gen de război altuia. Ai spus să nu mai existe crime înfăptuite de oameni asupra altor oameni. Aşa că i-am visat pe extratereştri. Ideile tale sunt sănătoase şi logice, dar încerci să foloseşti subconştientul meu, nu mintea mea raţională. Poate în mod raţional aş putea concepe oameni care nu încearcă să se omoare unii pe alţii în funcţie de naţiune, de fapt raţional e mai uşor de conceput asta decât motivele unui război. Dar tu manipulezi ceva dincolo de raţiune. Încerci să atingi ţeluri umanitare, progresiste cu un instrument care nu e potrivit pentru aşa ceva. Cine are vise umanitare?

Haber nu spuse nimic, nu manifestă nicio reacţie, aşa că Orr continuă:

— Sau poate că nu doar subconştientul meu, partea iraţională a minţii, poate sinele meu total, întreaga mea fiinţă nu e potrivită pentru aşa ceva. Sunt prea defetist, sau pasiv, după cum ai spus. Nu am suficiente dorinţe. Poate că e legat de faptul că am… capacitatea de a visa eficient; iar dacă nu, posibil să existe alţii care pot s-o facă, oameni cu minţi mai asemănătoare cu a ta, cu care să poţi lucra mai bine. Ai putea testa; nu se poate să fiu eu unicul; poate doar s-a întâmplat să devin conştient de capacitatea asta. Dar eu nu vreau să o fac. Vreau să mă eliberez. Nu mai pot îndura. Adică, uite: bun, războiul s-a încheiat în Orientul Apropiat de şase ani, dar iată că avem extratereştri pe Lună. Dacă aterizează? Ce fel de monştri ai extras din subconştientul meu, în numele păcii? Nici măcar nu ştiu!

— Nimeni nu ştie cum arată extratereştrii, George, zise Haber cu ton rezonabil, liniştitor. Toţi am avut coşmaruri cu ei, Dumnezeu ştie asta! Dar după cum ai spus, au trecut peste şase ani de la prima lor coborâre pe Lună şi încă nu s-au îndreptat spre Pământ. În prezent, sistemul nostru de apărare cu rachete este complet funcţional. Nu avem niciun motiv să credem că o să-l străbată acum, dacă nu au făcut-o. Perioada periculoasă a fost în primele câteva luni, înainte ca Apărarea să fie mobilizată pe baza cooperării internaţionale.

Orr stătu un timp cu umerii lăsaţi. Ar fi vrut să-i strige lui Haber: „Mincinosule! De ce mă minţi?“ Dar impulsul nu era unul profund. Nu ducea nicăieri. Din câte ştia, Haber era incapabil de sinceritate pentru că se minţea pe sine însuşi. Poate îşi compartimenta mintea în două jumătăţi ermetice, în una dintre ele ştiind că visele lui Orr schimbau realitatea şi le folosea în acel scop, în cealaltă ştiind că utiliza hipnoterapia şi contra-reacţia la vise ca să trateze un pacient schizofrenic care credea că visele sale schimbă realitatea.

Era greu de crezut pentru Orr că Haber ar fi putut întrerupe în asemenea fel comunicarea cu sine însuşi; propria lui minte era atât de rezistentă la astfel de diviziuni, încât îi era dificil să le recunoască la alţii. Dar învăţase că ele existau. Crescuse într-o ţară condusă de politicieni care trimiteau piloţi la bordul bombardierelor ca să ucidă copii pentru a face lumea mai sigură pentru copii.

Dar asta fusese în vechea lume. Nu în minunata lume nouă.

— Cedez, zise. Trebuie să-ţi dai seama de asta. Eşti psihiatru. Nu vezi că mă fac praf? Extratereştrii din spaţiu atacă Pământul! Uite: dacă îmi ceri să visez din nou, ce o să obţii? Poate o lume complet nebună, produsul unei minţi nebune. Monştri, fantome, vrăjitoare, dragoni, transformări — toate chestiile pe care le purtăm în noi, toate spaimele copilăriei, frica de noapte, coşmarurile. Cum împiedici toate astea să se dezlănţuie? Eu nu pot. Nu deţin controlul!

— Nu-ţi face griji despre control! Noi tindem spre libertate! izbucni Haber. Libertate! Subconştientul tău nu e un vas plin cu oroare şi depravare. Asta e o noţiune victoriană, şi încă una grozav de distructivă. A fost un handicap pentru majoritatea celor mai strălucite minţi ale secolului al XIX-lea şi a schilodit psihologia în prima jumătate a secolului XX. Nu-ţi fie frică de subconştientul tău! Nu e un abis întunecat de coşmaruri. Nici pe departe! Este izvorul sănătăţii, imaginaţiei, creativităţii. Ceea ce numim „rău“ este produsul civilizaţiei, al constrângerilor şi al reprimărilor ei, deformând exprimarea spontană, liberă a personalităţii. Scopul psihoterapiei este exact acesta, să îndepărteze temerile şi coşmarurile fără suport real, să aducă inconştientul în lumina conştienţei raţionale, să-l examineze obiectiv şi să descopere că nu avem de ce să ne temem.

— Ba avem, zise Orr foarte încet.

În cele din urmă Haber îl lăsă să plece. Ieşi afară în amurgul de primăvară şi stătu un minut pe treptele Institutului cu mâinile în buzunare, privind luminile oraşului de dedesubt estompate de ceaţă şi praf, încât păreau să clipească şi să se mişte ca nişte siluete mici argintii ale unor peşti tropicali într-un acvariu întunecat. O telecabină urca tremurând dealul abrupt spre staţia din Parcul Washington, în faţa Institutului. Orr ieşi în stradă şi se sui din mers în timp ce întorcea. Paşii lui erau nesiguri şi încă fără direcţie. Mergea ca un somnambul, ca o marionetă.

CAPITOLUL 7

Visele cu ochii deschişi, care sunt pentru gând ca nebuloasa pentru o stea, se învecinează cu somnul şi se îngrijesc de el ca de o frontieră. O atmosferă locuită de transparenţe vii: aşa este un început al necunoscutului. Dar dincolo de el Posibilul se deschide, imens. Alte fiinţe, alte fapte există acolo. Nu e ceva supranatural, ci numai continuarea tainică a naturii infinite… Somnul e în contact cu Posibilul, pe care de asemenea îl numim improbabil. Lumea nopţii e şi ea o lume. Noaptea, ca noapte, e un univers… Lucrurile întunecate ale lumii necunoscute devin vecini ai omului, fie prin comunicare directă, fie printr-o dilatare vizionară a distanţelor abisului… iar cel ce doarme, abia văzând, abia conştient, zăreşte creaturi stranii, vegetaţie neobişnuită, palori îngrozite sau radioase, năluci, măşti, siluete, hidre, confuzii, lumina lunii fără lună, obscure dezlegări de miracole, creşteri şi dispariţii în adâncimi mâloase, forme plutind în umbre, întregul mister pe care îl numin Visare şi care nu este nimic altceva decât abordarea unei realităţi invizibile. Visul este acvariul nopţii.

– V. Hugo, „Oamenii mării“

La 2:10 după-amiază, pe 30 martie, Heather Lelache fu văzută ieşind de la Dave’s Fine Foods pe Ankeny Street şi luând-o spre sud pe Fourth Avenue, îmbrăcată într-o pelerină roşie de ploaie din vinilin şi în mână cu o geantă mare şi neagră cu încuietoare de alamă. Feriţi-vă de femeia asta! E periculoasă.

Nu că ar fi ţinut în vreun fel să-l vadă pe bietul psihopat, dar la dracu’, ura să arate ca o proastă în faţa chelnerilor. Ocupase o masă timp de jumătate de oră chiar în timpul aglomeraţiei de la prânz — „Aştept pe cineva“– „Îmi pare rău, aştept pe cineva“ — şi nu venise nimeni, iar în cele din urmă trebuise să comande ceva şi să înghită în grabă, aşa că acum avea arsuri la stomac. Şi pe deasupra ranchiună, supărare şi plictiseală — pique, umbrage et ennui. Oh, bolile franţuzeşti ale sufletului.

Coti la stânga pe Morrison, apoi se opri brusc. Ce căuta aici? Nu acesta era drumul spre Forman, Esserbeck şi Rutti. Se întoarse grăbită spre nord, traversă Ankeny, ajunse pe Burnside şi se opri din nou. Ce naiba făcea?

Mergea spre parcarea transformată de la numărul 209, S.W. Burnside. Care parcare transformată? Biroul ei se afla în Pendleton Building, prima clădire de birouri post-Criză din Portland, pe Morrison. Cincisprezece etaje, decor neo-inca. Care parcare transformată, cine naiba lucra într-o parcare transformată?

Continuă să meargă pe Burnside privind în jur. Cu siguranţă, acolo era. Peste tot se vedeau semne „În demolare“.

Biroul ei se afla la nivelul al treilea.

Stând pe trotuar şi privind în sus la construcţia scoasă din uz cu palierele ei bizare uşor înclinate şi cu ferestre înguste, se simţi cu adevărat ciudat. Ce se întâmplase vinerea trecută la şedinţa psihiatrică?

Trebuia să-l vadă din nou pe ticălosul ăla. Domnul Cumofi Orr. O lăsase cu ochii în soare la prânz, dar ce dacă, tot mai avea nişte întrebări să-i pună. O luă spre sud, clic clac, în pocnetele tocurilor, către Pendleton Building, şi îl sună din biroul ei. Mai întâi la Bradford Industries (nu, domnul Orr nu a venit astăzi, nu, nu a sunat), apoi la el acasă (ţâr, ţâr, ţâr).

Ar fi trebuit să-l sune din nou pe dr. Haber, pentru orice eventualitate. Dar el era un mare mahăr, la conducerea Palatului Viselor din parc. Şi indiferent de părerile ei despre el, Haber nu trebuia să ştie că ar avea vreo legătură cu Orr. Mincinoşii sapă gropi şi cad în ele. Păianjenii se prind în propriile plase.

În acea seară, Orr nu răspunse la telefon nici la şapte, nici la nouă, nici la unsprezece. Nu era la lucru marţi dimineaţă, nici la ora două după-amiază. Marţi la patru şi jumătate, Heather Lelache părăsi birourile Forman, Esserbeck şi Rutti, luă troleibuzul pe Whiteaker Street, urcă dealul pe Corbett Avenue, găsi casa, sună la uşă: unul dintre cele şase butoane extrem de uzate aşezate în şir pe rama decojită a uşii cu fereastră de sticlă a unei case care fusese mândria cuiva în 1905 sau 1892 şi care trăi-se vremuri grele de atunci, dar se îndrepta către ruină cu sânge rece şi o anumită măreţie mizeră. Nu răspunse nimeni când sună la soneria lui Orr. Sună la M. Ahrens, Administrator. De două ori. Administratorul veni, la început necooperant. Dar Văduva Neagră se pricepea bine la intimidarea insectelor mai mici. Administratorul o conduse în sus pe scări şi încercă uşa lui Orr. Aceasta se deschise. N-o încuiase.

Ea dădu înapoi. Dintr-odată se gândi că înăuntru ar putea fi cineva mort. Şi acolo nu era locul ei.

Administratorul, fără să se preocupe de proprietatea privată, intră fără să bată la uşă, iar ea îl urmă ezitând.

Camerele mari şi vechi, goale, erau umbrite şi neocupate. Părea o prostie să se fi gândit la moarte. Orr nu avea prea multe lucruri; nu se vedeau nici mizeria şi dezordinea unui burlac şi nici ordinea formală a altui gen de burlac. Personalitatea lui se imprimase prea puţin în camere, totuşi ea îl văzu locuind acolo, un om tăcut trăind în tăcere. Pe o masă din dormitor era un pahar cu apă cu o ramură cu flori albe în el. Apa se evaporase cam jumătate de centimetru.

— Habar n-am un' s-a dus, zise administratorul supărat şi se uită la ea căutând ajutor. Crez' c-a avut vrun accident? Sau ceva?

Administratorul purta geaca din piele de căprioară cu franjuri, coama stil Cody, pandantivul cu simbolul Vărsătorului din tinereţea lui: părea să nu-şi fi schimbat hainele de treizeci de ani. Avea o intonaţie plângăcioasă tip Dylan. Chiar şi mirosea a marijuana. Adevăraţii hip-pioţi nu mor niciodată.

Heather îl privi cu amabilitate, căci mirosul lui îi amintea de mama ei. Spuse:

— Poate s-a dus la cabana pe care o are pe Coastă. Problema e că nu se simte bine, ştii, e sub terapie guvernamentală. O să aibă necazuri dacă stă departe. Ştii unde e cabana aia, sau dacă are vreun telefon acolo?

— Habar n-am.

— Pot folosi telefonul tău?

— Foloseşte-l p-al lui, zise administratorul ridicând din umeri.

Ea sună un prieten de la Oregon State Parks şi îl puse să caute cele treizeci şi patru de cabane din Siuslaw National Forest care fuseseră scoase la loterie şi să-i dea coordonatele lor. Administratorul îşi făcu de lucru prin apropiere ca să asculte şi, când ea termină, remarcă:

— Prieteni în poziţii înalte, mm?

— Sunt de ajutor, răspunse şuierător Văduva Neagră.

— Sper să-l descoperi pe George. Îmi place tipul. Împrumută cardul farmaceutic de la mine, spuse administratorul şi deodată izbucni într-un hohot de râs gâfâit care dispăru aproape imediat.

Heather îl lăsă proptit morocănos de cadrul cojit al uşii de la intrare, el şi casa cea veche sprijinindu-se reciproc.

Luă troleibuzul înapoi spre centru, închirie un Ford Steamer la Hertz şi porni pe 99-W. Se simţea bine. Văduva Neagră în urmărirea prăzii. Oare de ce nu era detectiv în loc de un tâmpit de avocat de mâna a treia specializat în drept civil? Ura legile. Cereau o personalitate agresivă, hotărâtă. Ea nu o avea. Ea era şireată, alunecoasă, timidă, ţepoasă. Suferea de bolile franţuzeşti ale sufletului.

Maşina mică ieşi repede din oraş, căci petele suburbiilor care altădată se întindeau kilometri întregi de-a lungul autostrăzilor din vest dispăruseră. În timpul Anilor Molimei din '80, când în unele zone nu mai rămăsese în viaţă nici măcar o persoană din douăzeci, suburbiile nu erau un loc bun în care să trăieşti. La kilometri de supermarketuri, fără combustibili pentru maşini şi cu toate casele din jur pline de morţi. Nu aveai ajutor, nici mâncare. Haite de câini uriaşi simbolizând statutul social — afgani, alsacieni, dogi danezi — alergau libere peste pajiştile zdrenţuite cu brusturi şi pătlagină. Ferestre sparte. Cine să vină să repare sticla spartă? Oamenii se înghesuiseră în vechiul centru al oraşului; iar după ce suburbiile fuseseră prădate, li se dăduse foc. Ca în Moscova anului 1812, mânia lui Dumnezeu sau vandalism: nu mai erau dorite şi deci ardeau. Răchiţica, din care albinele fac cea mai fină miere, creştea pogon după pogon pe locurile unde se întinseseră Kensington Homes West, Sylvan Oak Manor Estates şi Valley Vista Park.

Soarele apunea când traversă râul Tualatin, moale ca mătasea între malurile împădurite şi abrupte. După puţin timp răsări luna, aproape plină, galbenă în stânga ei pe drumul spre sud. O făcea să se îngrijoreze, să se uite peste umăr în curbe. Nu mai simboliza nici Intangibilul, cum fusese în ultimele mii de ani, nici Tangibilul ca în ultimii zece ani, ci Pierderea. O monedă furată, gura ţevii unui pistol îndreptat asupra cuiva, o gaură rotundă în pânza cerului. Extratereştrii

ocupau Luna. Primul lor act de agresiune — prima dată când omenirea observase prezenţa lor în sistemul solar — fusese atacul asupra Bazei Lunare, oribila asasinare prin asfixiere a celor patruzeci de oameni din dom. Şi în acelaşi timp, în aceeaşi zi, distruseseră platforma spaţială rusească, acel obiect frumos şi straniu ca o sămânţă de scaiete care orbita în jurul Pământului, şi de pe care ruşii urmau să facă pasul pe Marte. La numai zece ani de la remisiunea Molimei, civilizaţia umană fărâmiţată se întorcea ca un phoenix pe orbită, spre Lună, spre Marte: şi se întâlnise cu aşa ceva. Brutalitate fără formă, fără glas, fără motiv. Ura stupidă a Universului.

Drumurile nu mai erau întreţinute ca în vremurile când Autostrada era regină; aveau porţiuni denivelate şi gropi. Dar Heather atinse adesea viteza limită (70 de kilometri pe oră) parcurgând valea largă slab luminată de lună, traversă râul Yamhill de patru sau cinci ori, trecu prin Dundee şi Grand Ronde, unul un sat viu şi celălalt părăsit, la fel de mort ca şi Karnakul, şi ajunse în sfârşit printre dealuri în păduri. Van Duzer Forest Corridor, un semn rutier vechi din lemn: teren interzis cu mult timp în urmă tăietorilor de lemne. Nu chiar toate pădurile din America se transformaseră în pungi pentru băcănie, separatoare de carton şi Dick Tracy în ziarul matinal Sunday. Câteva mai rămăseseră. Un drum la dreapta: Siuslaw National Forest. Măcar nu era doar o pepinieră, numai buturugi şi lăstari bolnăvicioşi, ci pădure virgină. Coniferele înalte umbreau cerul luminat de lună.

Indicatorul pe care îl căuta era aproape invizibil în bezna plină de ramuri şi ferigi care înghiţea farurile palide. Întoarse iar şi săltă încet peste rădăcini şi movile vreo doi kilometri până când văzu prima cabană cu acoperişul de şindrilă luminat de razele lunii. Era puţin peste ora opt.

Cabanele erau pe parcele de pământ, la zece-cincisprezece metri distanţă una de alta; sacrificaseră doar puţini copaci, dar lăstărişul fusese curăţat, şi imediat ce înţelese tiparul, putu distinge acoperişurile reflectând lumina, iar dincolo de pârâu o serie de cabane identice. Dintre toate numai una avea o fereastră luminată. Era o seară de marţi într-o primăvară timpurie: nu veniseră prea mulţi în vacanţă. Când deschise portiera, zgomotul pârâului o sperie, un muget însufleţit şi neîncetat. Glorie eternă şi fără de compromis! Se apropie de cabană, se împiedică de două ori prin întuneric şi se uită la maşina parcată acolo: un mini pe baterii de la Hertz. Evident. Dar dacă nu era aşa? Putea fi un străin. Ei bine, la naiba, n-aveau s-o mănânce, nu-i aşa?

Bătu la uşă.

După un timp, înjurând încet, bătu din nou.

Pârâul curgea gălăgios, pădurea se înălţa extrem de tăcută.

Orr deschise uşa. Părul îi atârna încâlcit în şuviţe, avea ochii injectaţi, buzele uscate. Se holbă clipind la ea. Părea degradat şi ruinat. Ea se îngrozi.

— Eşti bolnav? zise tăios.

— Nu, eu… Intră.

Trebuia să intre. Exista un vătrai pentru soba Franklin: se putea apăra cu el. Bineînţeles, şi el ar ataca-o tot cu vătraiul, dacă îl apuca primul.

Of, Iisuse, era aproape la fel de mare ca el şi într-o formă mult mai bună. Laşo!

— Te-ai drogat?

— Nu, eu…

— Tu ce? Ce nu e-n regulă cu tine?

— Nu pot să dorm.

Cabana micuţă mirosea minunat a fum de lemne şi scândură proaspătă. Mobila era constituită din soba Franklin cu o plită dublă, o ladă plină cu crengi uscate, un dulap, o masă, un scaun, un pat de campanie.

— Stai jos, zise Heather. Arăţi groaznic. Ai nevoie de ceva de băut, sau de un doctor? Am nişte brandy în maşină. Mai bine vii cu mine şi găsim un doctor în Lincoln City.

— Sunt bine. Sunt doar mhhmm mhmm adormit.

— Parcă spuneai că nu poţi dormi.

O privi cu ochii roşii, înceţoşaţi.

— Nu-mi permit. Mi-e frică.

— Of, Iisuse. De când durează asta?

— Mhhmm mhmm duminică.

— N-ai mai dormit de duminică?

— Sau sâmbătă? făcu el întrebător.

— Iei ceva? Pastile energizante?

El scutură din cap.

— Am aţipit puţin, rosti destul de clar, apoi păru pentru o clipă că adoarme, ca un bătrân de nouăzeci de ani. Dar chiar în timp ce ea îl privea, incredulă, se trezi şi rosti lucid: Ai venit aici după mine?

— După cine altcineva? Doar nu să tai brazi de Crăciun, pentru Dumnezeu! M-ai lăsat baltă ieri la prânz.

— Oh. O fixă, evident străduindu-se s-o vadă. Îmi pare rău, n-am prea fost în toate minţile.

Spunând asta, îşi reveni dintr-odată, în ciuda părului şi ochilor de nebun: un om a cărui demnitate personală era atât de profundă, încât devenea aproape invizibilă.

— E-n regulă! Nu mă deranjează. Dar nu-ţi urmezi tratamentul — nu-i aşa?

El aprobă din cap.

— Vrei o cafea? întrebă. Era mai mult decât demnitate. Verticalitate? Integritate? Ca o bucată de lemn nesculptată.

Infinita posibilitate, integritatea nelimitată şi necalificabilă a fiinţei celui neangajat, inactiv, nesculptat: fiinţa care, nefiind altceva decât ea însăşi, este totul.

Pentru scurt timp îl văzu astfel, şi ceea ce o izbi cel mai mult, intuitiv, fu puterea lui. Era cea mai puternică fiinţă pe care o cunoscuse ea vreodată, pentru că nu putea fi deplasat din centru. Şi din cauza asta îi plăcea de el. Era atrasă de forţă, venea spre ea ca un fluture spre lumină. În copilărie avusese parte de multă dragoste, dar nu de putere, nu existase nimeni de care să se sprijine: alţi oameni se sprijiniseră de ea.

Timp de treizeci de ani tânjise să întâlnească pe cineva care să nu se sprijine pe ea, care n-ar face-o niciodată, care n-ar putea…

Iată-l, scund, cu ochii injectaţi, psihotic şi ascunzându-se, iată-l, stâlpul puterii.

Viaţa e o încurcătură incredibilă, se gândi Heather. Nu poţi niciodată ghici ce urmează. Îşi scoase haina în timp ce Orr luă o ceaşcă de pe raftul dulapului şi o cutie de lapte din bufet. Îi aduse o ceaşcă de cafea tare: 97% cofeină, 3% decofeinizată.

— Tu nu vrei?

— Am băut prea multă. Mă înţeapă inima.

Propria ei inimă se înmuie cu totul, văzându-l.

— Ce spui de brandy?

El păru să mediteze.

— N-o să te adoarmă. O să te mai învioreze puţin. Mă duc să aduc.

Îşi lumină cu lanterna drumul înapoi spre maşină. Pârâul mugea, copacii stăteau tăcuţi, luna sclipea deasupra, Luna extratereştrilor.

Când se întoarse în cabană Orr turnă o picătură modestă de brandy şi îl gustă. Se cutremură.

— E bun, zise, şi îl bău pe tot.

Ea îl privi aprobator.

— Întotdeauna am la mine o sticluţă. O ascund în torpedou pentru că, dacă mă opresc poliţaii şi trebuie să le arăt permisul, ar arăta cam aiurea să fie în geantă. Dar în general o am la îndemână. E amuzant cum ajunge să-mi fie necesară de câteva ori pe an.

— De asta ai o geantă aşa de mare, remarcă Orr cu glasul afectat de alcool.

— Zău că da! Cred că o să-mi torn puţin în cafea. Poate o slăbeşte.

Profită de ocazie să-i reumple şi lui paharul.

— Cum reuşeşti să stai treaz şaizeci-şaptezeci de ore?

— Nu tot timpul. Pur şi simplu nu mă întind. Poţi să dormi puţin stând în picioare, dar nu prea poţi visa. Trebuie să stai întins ca să visezi, pentru ca muşchii mari să se poată relaxa. Am citit asta în cărţi. Funcţionează destul de bine. Până acum n-am avut niciun vis adevărat. Dar dacă nu reuşeşti să te relaxezi, te trezeşti din nou. Şi de aici în ultimul timp am avut un fel de halucinaţii. Lucruri agitându-se pe perete.

— Nu poţi continua aşa!

— Nu. Ştiu. Trebuie doar să scap. De Haber.

O pauză. Părea să fi căzut într-o altă zonă de confuzie. Râse prosteşte:

— Singura soluţie pe care o văd cu adevărat e să mă sinucid. Dar nu vreau. Pur şi simplu, nu-mi pare corect.

— Bineînţeles că nu e corect!

— Dar trebuie să opresc cumva toate astea. Trebuie să fiu oprit.

Ea nu-l putea urmări, şi nici nu voia.

— Locul ăsta e drăguţ, zise. N-am mai simţit mirosul fumului de lemne de douăzeci de ani.

— Cântă în aer, zise el zâmbind vag. Părea dus; dar ea observă că se ţinea cu spatele drept pe pat, fără să se sprijine măcar pe perete. Clipi de câteva ori. Când ai bătut la uşă, continuă, am crezut că era un vis. De asta mhhmm mhmm venit.

— Ai spus că ai visat cabana asta pentru tine. Un vis destul de modest. De ce nu ţi-ai luat o vilă pe plajă la Salishan, sau un castel la Cape Perpetua?

El clătină din cap încruntându-se.

— Era tot ce-mi doream. După ce mai clipi puţin zise: Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat cu tine. Vineri. În cabinetul lui Haber. Şedinţa.

— Asta voiam să te întreb eu pe tine!

Cu asta se trezi.

— Ai fost conştientă…

— Presupun că da. Adică ştiu că s-a întâmplat ceva. Eu cu siguranţă de atunci încerc să merg pe două piste cu o singură bicicletă. Duminică m-am izbit de un perete în propriul meu apartament! Vezi? Arătă o vânătaie, neagră sub pielea cafenie, pe frunte. Peretele era acolo acum, dar nu fusese acolo… Cum poţi să trăieşti aşa întreaga viaţă? De unde ştii unde sunt toate lucrurile?

— Nu ştiu. Totul e amestecat. Dacă e să se întâmple, măcar să nu se întâmple atât de des. E prea mult. Nici măcar nu mai ştiu dacă sunt nebun sau pur şi simplu nu mă descurc cu toate informaţiile conflictuale. Eu… Asta… Vrei să spui că mă crezi cu adevărat?

— Ce altceva aş putea să fac? Am văzut ce s-a întâmplat cu oraşul! Mă uitam pe fereastră! Nu trebuie să spui că vreau eu să cred, nu vreau, încerc să nu cred. Doamne, e groaznic! Dar nici doctorul ăla, Haber, nu voia ca eu să cred, nu-i aşa? A vorbit al naibii de mult şi repede. Dar mai e şi ce ai spus tu când te-ai trezit; apoi m-am lovit de pereţi, m-am dus la biroul greşit… Şi mă tot întreb dacă ai mai visat ceva de vineri încoace, lucrurile se tot schimbă, dar eu nu ştiu fiindcă nu am fost de faţă, mă tot întreb ce anume s-a schimbat şi dacă e ceva real din toate astea. Rahat, e îngrozitor.

— Asta e. Ascultă, ştii despre război — războiul din Orientul Apropiat?

— Sigur că ştiu. Soţul meu a murit în războiul ăla.

— Soţul tău? Părea şocat. Când?

— Cu numai trei zile înainte de a se face pace. Cu două zile înainte de Conferinţa de la Teheran şi Pactul S.U.A.-China. La o zi după ce extratereştrii au distrus baza de pe Lună.

El o privi înspăimântat.

— Ce nu e-n regulă? Of, drace, e o rană veche. Au trecut şase ani, aproape şapte. Iar dacă ar fi trăit, am fi divorţat până acum, a fost o căsnicie de toată jena. Uite ce e, nu-i vina ta!

— Nici nu mai ştiu ce e din vina mea.

— Păi, Jim cu siguranţă nu. A fost doar un ticălos nefericit, negru, solid şi arătos, mare căpitan în Forţele Aeriene la 26 de ani şi împuşcat la 27, doar nu crezi că am inventat eu asta, nu-i aşa, doar se întâmplă de mii de ani. Şi s-a întâmplat la fel în cealaltă… mă rog, înain-te de vineri, când lumea era suprapopulată. Exact la fel. Numai că era mai spre începutul războiului… nu? Vocea i se întrerupse, înmuiindu-se: Dumnezeule. Era la începutul războiului, în loc să fie înainte de încetarea focului. Războiul continua la nesfârşit. Continuă chiar şi acum. Şi nu există… nu există extratereştri, nu-i aşa?

Orr clătină din cap.

— Tu i-ai visat?

— M-a făcut să visez despre pace. Pace pe pământ, bunăvoinţă între oameni. Aşa că eu am inventat extratereştrii. Ca să aibă cu cine să se lupte.

— Nu tu. Maşinăria lui face asta.

— Ba nu. Mă pot descurca şi fără maşinărie, domnişoară Lelache. Tot ce face ea e să-i economisească timp, să mă facă să visez imediat. Deşi a lucrat în ultima vreme la ea ca s-o îmbunătăţească. Se pricepe grozav să îmbunătăţească lucruri.

— Te rog, spune-mi Heather.

— E un nume frumos.

— Pe tine te cheamă George. Îţi spunea mereu George, la şedinţa aia. Ca şi cum ai fi fost un căţeluş inteligent, sau o maimuţă rhesus. Întinde-te, George. Visează asta, George.

El râse. Avea dinţii albi şi un râs plăcut, dincolo de aspectul neîngrijit şi confuzie.

— Nu sunt eu ăla. Vezi tu, el vorbeşte cu subconştien-tul meu. Pentru scopurile lui poate semăna cu un câine sau cu o maimuţă. Nu e raţional, dar poate fi antrenat pentru spectacol.

Nu vorbise niciodată cu ranchiună, oricât de îngrozitoare erau lucrurile pe care le spunea. Oare există cu adevărat oameni fără resentimente, fără ură? se întrebă ea. Oameni care nu se pun niciodată cu universul? Care recunosc răul, îi opun rezistenţă, şi totuşi sunt complet neafectaţi de el?

Bineînţeles că există. Nenumăraţi, şi vii, şi morţi. Cei care întorc roata sorţii cu pură compasiune, cei care urmează calea de neurmat fără să ştie că o urmează, nevasta fermierului din Alabama, călugărul din Tibet, entomologul din Peru, morarul din Odessa, zarzavagiul din Londra, păstorul de capre din Nigeria şi bărbatul foarte, foarte bătrân ascuţind un băţ lângă albia secată a unui pârâu undeva în Australia, şi toţi ceilalţi. Nu e niciunul dintre noi care să nu-i fi cunoscut. Sunt destui, destui ca să putem merge înainte. Poate.

— Uite. Spune-mi, trebuie să ştiu: după ce te-ai dus la Haber ai început să ai…

— Vise eficiente. Nu, înainte. De asta m-am dus. Mi-era frică de vise, aşa că luam ilegal sedative ca să-mi suprim visele. Nu ştiam ce să fac.

— Atunci de ce nu ai luat ceva în ultimele două nopţi, în loc să încerci să stai treaz?

— Vineri noaptea am terminat tot ce-am avut. Nu-mi pot cumpăra reţeta de aici. Dar trebuia să scap. Voiam să mă eliberez de dr. Haber. Lucrurile sunt mult mai complicate decât vrea el să înţeleagă. Crede că poate să rezolve problemele. Şi încearcă să se folosească de mine ca să rezolve problemele, dar nu ar recunoaşte asta; minte pentru că nu vrea să privească drept, nu e interesat de adevăr, de ceea ce există în realitate, nu poate să vadă nimic în afară de mintea lui — ideile lui despre ce ar trebui să fie.

— Bun. Ca avocat nu pot să fac nimic pentru tine, zise Heather fără să-şi urmărească prea bine ideea; sorbi din cafeaua cu brandy, care ar fi putut face să crească părul pe un chihuahua. Nu a

fost nimic necurat în sugestiile lui hipnotice, asta am putut să văd şi eu; ţi-a spus doar să nu te îngrijoreze suprapopularea şi chestii de genul ăsta. Iar dacă e decis să ascundă faptul că se foloseşte de visele tale în scopuri ciudate, poate s-o facă; prin hipnoză ar putea pur şi simplu să se asigure că nu ai un vis eficient în timp ce e şi altcineva de faţă. Mă întreb de ce m-a lăsat pe mine să fiu martoră? Eşti sigur că el crede? Nu-l înţeleg. Dar oricum, pentru un avocat e greu să se amestece între un psihiatru şi pacientul lui, în special când psihologul e mare mahăr şi pacientul e un nebun care crede că visele i se adeveresc — nu, nu vreau aşa ceva la tribunal! Dar uite ce e. Poţi face cumva să nu mai visezi pentru el? Tranchilizante, poate?

— Nu am card farmaceutic cât sunt sub TTV. El trebuie să mi le prescrie. Oricum, Augmentorul lui mă poate face să visez.

— Chiar este o încălcare a intimităţii; dar nu iese un caz din asta… Uite. Ce-ar fi dacă ai avea un vis în care l-ai schimba pe el?

Orr se holbă la ea printr-o ceaţă de somn şi brandy.

— Să-l faci mai binevoitor — mă rog, tu spui că e binevoitor, că are intenţii bune. Dar e însetat de putere. A găsit o cale grozavă ca să conducă lumea fără a-şi asuma responsabilităţi. Bun. Fă-l mai puţin avid de putere. Visează că el e cu adevărat un om bun. Visează că încearcă să te vindece, nu să te folosească!

— Dar eu nu-mi pot alege visele. Nimeni nu poate.

Ea se întristă.

— Am uitat. Imediat ce accept toate astea ca fiind reale, mă tot gândesc că e ceva ce tu poţi controla. Dar nu poţi. Tu doar o faci.

— Eu nu fac nimic, zise Orr posomorât. Niciodată n-am făcut nimic. Eu doar visez. Şi apoi se întâmplă.

— O să te hipnotizez, spuse brusc Heather.

Să accepte un fapt incredibil ca fiind adevărat îi dădea un sentiment îmbătător: dacă visele lui Orr funcţionau, de ce n-ar funcţiona orice altceva? Şi nici nu mâncase nimic de la prânz, iar cafeaua şi alcoolul o doborau.

El continuă să se holbeze.

— Am mai făcut-o. Am făcut cursuri de psihologie la colegiu, înainte de avocatură. Eram toţi atât hipnotizatori, cât şi subiecţi în cadrul câte unui curs. Eu eram un subiect destul de bun, dar să-i supun pe alţii mă pricepeam foarte bine. O să te supun hipnozei şi o să-ţi sugerez un vis. Despre dr. Haber — să-l faci inofensiv. O să-ţi spun să visezi doar asta, nimic mai mult. Vezi? Nu-i aşa că ai fi în siguranţă — mai sigur decât orice altceva am încerca, în momentul ăsta?

— Dar rezist la hipnoză. Nu eram aşa, dar el zice că am devenit acum.

— De asta foloseşte inducţia nerv vag-carotidă? Urăsc să mă uit la aşa ceva, seamănă cu o crimă. Eu nu pot s-o fac, oricum nu sunt doctor.

— Dentistul meu folosea o bandă hipnotică. Funcţiona bine. Cel puţin aşa cred.

Vorbea prin somn şi ar fi putut continua să trăncănească la infinit. Ea îi spuse cu blândeţe:

— Pare că opui rezistenţă hipnotizatorului, nu hipnozei… În orice caz am putea încerca. Iar dacă funcţionează, ţi-aş sugera posthipnotic să visezi un mic… cum îi spui tu… vis eficient despre Haber. Că se poartă cinstit cu tine şi încearcă să te ajute. Crezi că ar putea merge? Ai avea încredere?

— Aş putea dormi puţin, oricum. Eu… trebuie să mai şi dorm din când în când. Nu cred că mai pot rezista noaptea asta. Dacă tu crezi că mă poţi hipnotiza…

— Cred că pot. Auzi, tu ai ceva de mâncare aici?

— Da, zise el moleşit. După un timp reluă: A, da. Îmi pare rău. N-ai mâncat. Pe drum încoace. E nişte pâine…

Scormoni în dulap, scoase pâine, margarină, cinci ouă fierte tari, o conservă de ton şi salată

cumpărată de la magazin. Ea descoperi două farfurii de tablă, trei furculiţe diferite şi un singur cuţit.

— Tu ai mâncat? întrebă ea.

El nu era sigur. Mâncară împreună, ea stând pe scaun la masă, el în picioare. Statul în picioare păru să-l revigoreze şi se dovedi înfometat. Trebuiră să împartă totul pe jumătate, chiar şi cel de-al cincilea ou.

— Eşti un om bun, zise el.

— Eu? De ce? Adică pentru că am venit aici? O, la naiba, m-am speriat. De schimbarea lumii de vineri! Trebuia să înţeleg. Ştii, mă uitam chiar la spitalul în care m-am născut, de dincolo de râu, atunci când visai tu, şi dintr-odată nu mai era acolo şi nu existase niciodată!

— Credeam că eşti din est, zise el. Relevanţa nu era punctul lui forte în acel moment.

— Nu, replică ea curăţând scrupulos cutia de ton şi lingând cuţitul. Din Portland. Deja de două ori. Două spitale diferite. Iisuse! Dar m-am născut şi-am crescut. La fel şi părinţii mei. Tata a fost negru şi mama albă. E oarecum interesant. El era un militant adevărat de tipul Black Power, prin anii ’70, ştii tu, iar ea era hipiotă. El provenea dintr-o familie înstărită din Albina, fără tată, iar ea era fiica unui avocat corporatist din Portland Heights. A luat-o razna, s-a apucat de droguri, toate chestiile care se făceau pe atunci. S-au întâlnit la un miting politic, demonstrau. Asta pe când demonstraţiile mai erau încă legale. Şi s-au căsătorit. Dar n-avea cum să dureze prea mult, mă refer la întreaga situaţie, nu numai la căsătorie. Când aveam opt ani, el a plecat în Africa. În Ghana mi se pare. Credea că ai lui erau originari de acolo, dar de fapt nu ştia precis. Trăiseră în Louisiana de când se ştiau, iar Lelache trebuie să fi fost numele proprietarului de sclavi, e un nume francez. Înseamnă Laşul. Am învăţat franceză în liceu pentru că am un nume francez, chicoti ea. Oricum, el a plecat. Iar biata Eva s-a cam prăbuşit. Asta-i mama. N-a vrut niciodată să-i spun „mamă“ sau „mami“ sau altfel, asta însemna nucleul posesivităţii familiale a clasei de mijloc. Aşa că i-am spus Eva. Am trăit un timp într-un fel de comunitate pe Muntele Hood, o, Iisuse! Ce frig mai era iarna! Dar poliţia a dispersat comunitatea, au spus că ar fi o conspiraţie antiamericană. După asta ea a trăit din cerşit, făcea vase drăguţe de ceramică atunci când se putea folosi de roata şi cuptorul cuiva, dar în general ajuta prin mici magazine şi restaurante, lucruri de genul ăsta. Oamenii ăia se ajutau mult unii pe alţii. Foarte mult. Dar ea nu s-a putut lăsa niciodată de drogurile tari, era dependentă. A rezistat cam un an fără, apoi bingo. A trecut prin Molimă, dar la treizeci şi opt de ani a nimerit un ac infectat care a ucis-o. Şi la naiba dacă familia ei nu a apărut să mă preia. Nu-i văzusem niciodată! Ei m-au trimis la colegiu şi la şcoala de avocaţi. Mă duc la ei la cina de Crăciun în fiecare an. Sunt Cioara lor simbolică. Dar îţi spun, ceea ce mă irită cel mai mult e că nu mă pot decide ce culoare am. Adică, tata a fost negru, un negru adevărat — a, avea ceva sânge alb, dar el era negru — şi mama a fost albă, dar eu nu sunt nici una, nici alta. Vezi tu, tata în realitate a urât-o pe mama pentru că era albă. Dar a şi iubit-o. Însă cred că ea a iubit la el faptul că era negru mai mult decât l-a iubit pe el. Bun, şi eu ce sunt? Nu mi-am dat seama niciodată.

— Cafenie, zise el blând, stând în spatele scaunului ei.

— Culoarea căcatului.

— Culoarea pământului.

— Tu eşti din Portland? În acest prezent?

— Da.

— Nu te pot auzi din cauza blestematului ăluia de pârâu. Credeam că sălbăticia trebuie să fie tăcută. Continuă!

— Dar acum am atât de multe copilării, spuse. Despre care să-ţi povestesc? Într-una ambii mei părinţi au murit în primul an al Molimei. În alta nu a fost nicio Molimă. Nu ştiu… Niciuna dintre ele nu a fost prea interesantă. Adică, n-am nimic de povestit. Tot ce-am făcut vreodată a fost să

supravieţuiesc.

— Bun. Asta-i cel mai important.

— E din ce în ce mai greu. Molima, iar acum extratereştrii…

Râse fără veselie, dar când ea întoarse capul spre el îi văzu chipul obosit şi chinuit.

— Nu pot să cred că i-ai inventat tu în vis. Pur şi simplu nu pot. Mi-a fost frică de ei atâta timp, şase ani! Dar ştiu că tu ai făcut-o, imediat ce mă gândesc, pentru că nu existau în celălalt… univers alternativ sau ce-o fi. De fapt, nu sunt cu nimic mai răi decât înghesuiala aia îngrozitoare. Apartamentul ăla mic şi oribil în care locuiam, împreună cu alte patru femei, într-un Condominium al Femeilor de Afaceri, pentru Dumnezeu! Mergeam cu metroul ăla înfiorător, şi aveam dinţii stricaţi, nu găseam nimic decent de mâncare şi nici măcar pe jumătate de ajuns. Ştii, atunci aveam 50 de kilograme şi acum am 55. M-am îngrăşat cu 5 kilograme de vineri!

— Aşa e. Erai îngrozitor de slabă când te-am văzut prima dată. În biroul tău.

— Şi tu erai. Ţi se vedeau coastele. Aşa erau toţi, numai că eu nu observam. Acum ai putea să pari un tip destul de solid dacă ai dormi.

El nu spuse nimic.

— Toată lumea arată mult mai bine, dacă te gândeşti. Uite ce e. Dacă nu poţi opri ceea ce faci, iar ceea ce faci schimbă lucrurile în mai bine, atunci nu ar trebui să te simţi vinovat. Poate că visele tale sunt doar o cale prin care să se manifeste evoluţia, ceva de genul ăsta. O linie fierbinte. Supravieţuirea celui mai adaptat şi toate celelalte. Cu prioritate absolută.

— Of, e mai rău decât atât, zise el cu acelaşi ton aerian, prostesc; se aşeză pe pat. Tu… Se bâlbâi de câteva ori. Tu îţi aminteşti ceva despre aprilie, cu patru ani în urmă — în 1998?

— Aprilie? Nu, nimic special.

— Atunci s-a sfârşit lumea, spuse Orr. Un spasm muscular îi desfigură chipul, şi el icni după aer. Nimeni altcineva nu-şi aminteşte.

— Ce vrei să spui? întrebă ea cu o teamă obscură. Aprilie, aprilie 1998, se gândi, îmi amintesc de aprilie 1998? Credea că nu, şi ştia că ar trebui; era speriată — de el? Împreună cu el? Pentru el?

— Nu e evoluţie. Poate doar autoapărare. Nu pot… Mă rog, e mult mai rău. Mai rău decât îţi aminteşti tu. Era aceeaşi lume ca prima pe care ţi-o aminteşti, cu o populaţie de şapte miliarde, numai că era… era mai rău. Nimeni în afară de câteva ţări europene nu-şi începuse destul de devreme, în anii 1970, raţionalizarea, controlul poluării şi controlul demografic, iar când în cele din urmă au început să controleze distribuţia hranei, a fost prea târziu, nu mai exista suficientă, şi Mafia conducea piaţa neagră, toată lumea era nevoită să cumpere la negru ca să aibă ceva de mâncare, iar mulţi oameni nu aveau nimic. Constituţia a fost rescrisă în 1984, aşa cum o ştii tu, dar lucrurile stăteau cu mult mai prost, nici măcar nu se mai pretindea că e democraţie, era un fel de stat poliţienesc, dar care nu funcţiona, s-a destrămat imediat. Când aveam cincisprezece ani, şcolile s-au închis. N-a fost nicio Molimă, dar apăreau epidemii una după alta, dizenterie, hepatită, apoi ciuma bubonică. Însă majoritatea oamenilor mureau de foame. În 1993 a început războiul în Orientul Apropiat, dar în mod diferit. Israelul era împotriva arabilor şi a Egiptului. Toate ţările mari s-au implicat. Unul dintre statele africane a intrat de partea arabilor şi a folosit bombe nucleare asupra a două oraşe din Israel, astfel că noi i-am ajutat să se răzbune şi…

Un timp tăcu şi apoi continuă, aparent fără să-şi dea seama că existase o pauză în povestea lui:

— Eu am încercat să ies din oraş. Voiam să ajung în Forest Park. Eram bolnav, nu mai puteam să merg şi m-am aşezat pe treptele unei case de pe dealurile din vest, casele arseseră în întregime, dar treptele erau din ciment, îmi amintesc că înfloreau nişte păpădii în crăpăturile scării. Stăteam acolo fără să mă mai pot ridica şi ştiam că nu puteam. Mă tot gândeam că mă ridic şi merg, că ies din oraş, dar era doar un delir, îmi reveneam şi vedeam iar păpădiile şi ştiam că sunt pe moarte. Şi că totul murea. Atunci am… am avut visul.

Răguşise; acum se sufoca.

— A fost în regulă, zise în cele din urmă. Am visat că sunt acasă. M-am trezit şi eram bine. În pat, acasă. Numai că nu era vreo casă pe care s-o fi avut vreodată, în celălalt timp, prima dată. În timpurile rele. Dumnezeule, aş fi vrut să nu-mi amintesc. În general n-o fac. Nu pot. Mi-am spus încă de atunci că a fost un vis. Că asta a fost vis! Dar n-a fost. Ăsta e. Asta nu e real. Lumea asta nu e nici măcar probabilă. Acela a fost adevărul. Aşa s-a întâmplat. Suntem cu toţii morţi şi am distrus lumea înainte de a muri. N-a mai rămas nimic. Nimic decât visele.

Ea îl crezu, şi îşi negă credinţa cu furie.

— Şi ce? Poate că asta e tot ce a existat vreodată! Oricum ar fi, e bine. Doar nu crezi că ţi s-ar permite să faci ceva ce nu ar trebui, nu-i aşa? Cine dracu' te crezi! Nu e nimic care să nu se potrivească, nimic nu se întâmplă dacă nu trebuie să se întâmple. Niciodată! Ce contează dacă tu îi spui realitate sau vis? Sunt acelaşi lucru — nu-i aşa?

— Nu ştiu, rosti Orr în agonie; iar ea se apropie de el şi-l îmbrăţişă aşa cum ar fi îmbrăţişat un copil îndurerat sau un om pe moarte.

Capul de pe umărul ei era greu, mâna albă, pătrată stătea relaxată pe genunchiul ei.

— Ai adormit, zise ea.

El nu negă. Trebui să-l scuture destul de tare ca să-l facă să protesteze.

— Ba nu, făcu el tresărind şi ridicându-se. Nu.

Se prăbuşi din nou.

— George!

Era adevărat: folosirea numelui lui ajuta. Ţinu ochii deschişi suficient de mult cât să se uite la ea.

— Stai treaz, stai treaz puţin. Vreau să încerc hipnoza. Ca să poţi dormi.

Intenţionase să-l întrebe ce voia să viseze, ce ar trebui să-i sugereze sub hipnoză în privinţa lui Haber, dar el era deja departe.

— Uite, stai acolo pe pat. Uită-te la… uită-te la flacăra lămpii, ar trebui să meargă. Dar nu adormi. Aşează lampa cu ulei în mijlocul mesei, printre cojile de ouă şi resturi: Fixează-ţi ochii pe ea şi nu adormi! Te relaxezi şi te simţi uşor, dar încă nu adormi, nu înainte de a spune eu: „Dormi". Asta e. Acum te simţi uşor şi confortabil…

Cu sentimentul că se preface, continuă cu jocul hipnotizatorului. El cedă aproape imediat. Ei nu-i veni să creadă şi îl testă.

— Nu-ţi poţi ridica mâna stângă, zise. Încerci, dar e prea grea, nu se mişcă… Acum e uşoară din nou, o poţi ridica. Da… bun. Într-un minut o să adormi. O să visezi ceva, dar nu vor fi decât vise obişnuite, cum are toată lumea, nu unele speciale, nu… eficiente. Cu excepţia unuia. O să ai un vis eficient. În el…

Se opri. Dintr-odată i se făcu frică; o presimţire rece o cuprinse. Ce făcea? Asta nu era un rol, un joc, nu era ceva în care să se amestece un necunoscător. El se afla sub puterea ei, iar puterea lui era de nemăsurat. Ce responsabilitate inimaginabilă îşi asumase?

O persoană care crede, aşa cum credea ea, că lucrurile au un rost: că există un întreg din care fiecare reprezintă o parte şi că, fiind o parte, un lucru este complet; o astfel de persoană nu are niciodată niciun fel de dorinţă de a se juca de-a Dumnezeu. Numai cei care şi-au refuzat fiinţa tânjesc să joace acest joc.

Dar fusese prinsă într-un rol şi acum nu mai putea da înapoi.

— În acel vis o să visezi că… că dr. Haber este binevoitor, că nu încearcă să-ţi facă niciun rău şi e cinstit cu tine.

Nu ştia ce să spună, cum s-o spună, şi ştia că indiferent ce ar spune putea să meargă prost.

— Şi o să visezi că extratereştrii nu mai sunt acolo pe Lună, adăugă ea în grabă; măcar putea lua acea povară de pe umerii lui. Iar de dimineaţă o să te trezeşti odihnit, totul va fi în regulă.

Acum dormi.

O, la naiba, uitase să-i spună mai întâi să se întindă.

Căzu ca o pernă umplută pe jumătate, moale, în faţă şi pe lateral, ajungând ca o movilă mare, caldă şi inertă pe podea.

Nu părea să cântărească mai mult de 70 de kilograme, dar putea să fi fost şi un elefant mort după cât se căsni până să-l urce în pat. Trebui să-i pună întâi picioarele şi apoi să-i salte umerii ca să nu răstoarne patul; bineînţeles că ajunse peste sacul de dormit şi nu în el. I-l trase de dedesubt, riscând iar să răstoarne patul, şi îl înveli. În tot acest timp el dormi adânc. Ea gâfâia, transpirată şi supărată. Nu şi el.

Se aşeză la masă să-şi tragă sufletul. După un timp se întrebă ce să facă. Se apucă să cureţe resturile cinei, încălzi apă, spălă tăvile de plăcintă, furculiţele, cuţitele şi ceştile. Aprinse focul în sobă. Găsi câteva cărţi pe un raft, ediţii de buzunar pe care probabil el le cumpărase din Lincoln City ca să-şi umple lungul priveghi. Drace, niciun roman poliţist, o poveste bună cu mistere era tot ce i-ar fi trebuit. Era acolo o carte despre Rusia. Una despre Pactul Spaţial. Guvernul SUA nu încerca să pretindă că între Ierusalim şi Filipine nu ar exista nimic pentru că, dacă ar exista ar însemna o ameninţare la adresa stilului de viaţă american; astfel că în ultimii câţiva ani puteai să cumperi umbreluţe de hârtie japoneze, beţişoare parfumate indiene, romane ruseşti şi multe asemenea lucruri. Frăţia Umană era Noul Stil de Viaţă, conform preşedintelui Merdle.

Cartea, scrisă de cineva al cărui nume se termina în „evsky“, era despre viaţa din timpul Anilor Molimei într-un orăşel din Caucaz şi nu reprezenta chiar genul de lectură uşoară, dar se potrivea cu sentimentele ei; citi din ea de la ora zece până la două jumătate. În tot acest timp Orr dormi buştean, abia mişcându-se, respirând uşor şi liniştit. Din când în când Heather ridica ochii din satul caucazian şi îi privea faţa, aurie şi umbrită în lumina slabă a lămpii, senină. Dacă visa, visele erau liniştite şi trecătoare. După ce toată lumea din satul caucazian murise cu excepţia idiotului satului (a cărui pasivitate perfectă în faţa inevitabilului o făcea să se gândească la companionul ei), încercă să reîncălzească nişte cafea, dar avea gust de leşie. Se duse la uşă şi stătu o vreme pe jumătate înăuntru pe jumătate în afară, ascultând pârâul vuind şi strigând glorie eternă! glorie eternă! Era incredibil faptul că păstrase acel zgomot tumultuos sute de ani înainte să se nască ea şi avea să continue până când munţii aveau să dispară. Iar lucrul cel mai ciudat, acum noaptea foarte târziu în liniştea absolută a pădurii, era o nuanţă îndepărtată, parcă departe în amonte, ca nişte voci de copii cântând — foarte dulci, foarte stranii.

Se înfioră; închise uşa în faţa copiilor nenăscuţi care cântau în ape şi se întoarse în cămăruţa caldă şi la bărbatul adormit. Luă o carte despre tâmplăria în gospodărie, pe care evident el o cumpărase ca să se ocupe de cabană, dar i se făcu somn imediat. Ei bine, de ce nu? De ce trebuia să stea trează? Dar unde să se culce…

Ar fi trebuit să-l lase pe George pe podea. Nici n-ar fi observat. Nu era cinstit, el avea şi patul şi sacul de dormit.

Luă sacul de dormit de pe el, înlocuindu-l cu haina ei şi pelerina lui de ploaie. El nu se mişcă. Îl privi cu afecţiu-ne, apoi se culcă pe podea în sacul de dormit. La naiba, era frig jos pe podea, şi era tare. Nu stinsese lumina. Sau trebuia să micşoreze fitilul? Ceva trebuia făcut şi ceva nu. Ţinea minte asta din comunitate. Dar nu-şi putea aminti care anume. Of, la NAIBA, ce frig era acolo jos!

Frig, frig. Tare. Lumină. Prea multă lumină. Răsăritul soarelui în fereastră prin obloane şi tremurul copacilor. Deasupra patului. Podeaua tremura. Dealurile murmurau şi visau să se prăbuşească în ocean, iar deasupra dealurilor, vagi şi înspăimântătoare, sirenele oraşelor îndepărtate urlau, urlau, urlau.

Se ridică. Lupii urlau pentru sfârşitul lumii.

Lumina răsăritului se scurgea prin fereastra unică, ascunzând tot ce se afla sub panta ei

orbitoare. Bâjbâi prin excesul de lumină şi îl găsi pe omul care visa întins cu faţa în jos, încă dormind.

— George! Trezeşte-te! Of, George, te rog, trezeşte-te! Ceva nu e în regulă!

El se trezi. Îi zâmbi.

— Ceva nu e în regulă… sirenele… ce e?

Aproape cufundat încă în vis, el spuse netulburat:

— Au aterizat.

Căci făcuse exact ceea ce îi spusese ea să facă. Ea îi spusese să viseze că extratereştrii nu mai erau pe Lună.

CAPITOLUL 8

Cerul şi Pământul nu cunosc omenia.

– Lao Tse: V

În cel de-al Doilea Război Mondial, singura parte a teritoriului american care suferise un atac direct fusese statul Oregon. Nişte bombe japoneze dăduseră foc unei porţiuni de pădure pe coastă. În Primul Război Interstelar singura parte din teritoriul american invadată a fost statul Oregon. Se poate da vina pe politicienii săi; funcţia istorică a unui senator de Oregon este să-i înnebunească pe toţi ceilalţi senatori, iar pe turta statului nu ajunge nimic din untul militar. Oregon nu are stocat nimic altceva decât fân, nicio bază de lansare a rachetelor, nicio bază NASA. Este evident lipsit de apărare. Rachetele Balistice Anti-Extraterestre care îl apără provin din imensele instalaţii subterane din Walla Walla, Washington şi Round Valley, California. Din Idaho, din care o mare parte aparţine US Air Force, uriaşele supersonice XXTT-9900 au pornit urlând spre vest, spărgând toate timpanele din Boise până în Sun Valley, în căutarea oricărei nave extraterestre care s-ar putea strecura cumva prin infailibila reţea a RBAE.

Respinse de navele străine care foloseau un dispozitiv pentru preluarea controlului asupra sistemului de ghidaj, RBAE s-au întors din drum undeva prin mijlocul stratosferei, au aterizat şi au explodat din loc în loc prin tot Oregonul. Holocaustul mugea pe pantele aride ale munţilor Cascade. Gold Beach şi Dalles au fost şterse de pe faţa pământului de furtuni de foc. Portland nu a fost lovit direct; însă o rachetă nucleară rătăcitoare care a izbit Muntele Hood lângă vechiul crater a provocat trezirea bătrânului vulcan. Au urmat imediat emisii de aburi şi cutremure, iar spre amiaza primei zile a Invaziei Extraterestre, ziua de 1 aprilie, s-a deschis o supapă în partea de nord-vest care a erupt violent. Lava a aprins versanţii despăduriţi şi fără zăpezi şi a ameninţat comunităţile din Zigzag şi Rhododendron. A început să se formeze un con de zgură şi aerul din Portland pe o rază de şaizeci de kilometri, s-a umplut curând, devenind gri din cauza cenuşii. La căderea serii când vântul şi-a schimbat direcţia către sud, atmosfera de la altitudini joase s-a mai curăţat puţin, dezvăluind sclipirile sumbre portocalii ale erupţiei în norii dinspre est. Pe cerul plin de ploi şi cenuşă tunau zborurile XXTT 9900 căutând în van navele extraterestre. Alte bombardiere şi avioane de luptă continuau să sosească de pe Coasta de Est şi de la diferite ţări membre ale Pactului; adesea se doborau unul pe celălalt. Pământul tremura din cauza

cutremurelor şi impactului bombelor şi avioanelor prăbuşite. Una dintre navele extraterestre aterizase la numai doisprezece kilometri de marginea oraşului, şi astfel periferiile din sud-vest fuseseră pulverizate fiindcă bombardierele devastau metodic zona de optsprezece kilometri pătraţi în care se presupunea că se afla nava. De fapt, sosiseră informaţii cum că nu s-ar mai găsi acolo. Dar trebuia să se facă ceva. Bombele cădeau din greşeală şi în alte părţi ale oraşului, aşa cum se întâmplă în cazul bombardamentelor aeriene. În centru nu mai rămăsese nicio fereastră intactă. Zăceau în schimb pe toate străzile sub formă de mici fragmente înfipte la adâncimea de patru-cinci centimetri. Refugiaţii din sud-vestul Portlandului erau nevoiţi să calce peste ele; femeile îşi duceau copiii în braţe şi mergeau plângând de durere, încălţate în pantofi subţiri străpunşi de sticlă spartă.

William Haber stătea în faţa ferestrei mari din cabinetul lui de la Institutul Onirologic Oregon privind focurile aprinzându-se şi stingându-se pe docuri şi fulgerele sângerii ale erupţiei. Acea fereastră mai avea sticla; încă nu aterizase şi nu explodase nimic lângă Parcul Washington, iar cutremurele care aruncaseră clădiri întregi pe fundul râului şi pe dealuri deocamdată nu făcuseră nimic mai rău decât să zguduie ramele ferestrelor. Se auzeau slab elefanţii ţipând la Grădina Zoologică. Dungi de lumină purpurie neobişnuită apăreau din când în când spre nord, probabil peste zona unde Willamette se uneşte cu Columbia; era greu de localizat ceva cu precizie în penumbra ceţoasă, plină de cenuşă. Porţiuni mari ale oraşului erau cufundate în întuneric din cauza penelor de curent; altele pâlpâiau slab, deşi luminile stradale nu fuseseră aprinse. În clădirea Institutului nu mai era nimeni. Haber îşi petrecuse toată ziua încercând să-l găsească pe George Orr. Când căutarea lui se dovedise inutilă şi continuarea sa fusese zădărnicită de isteria şi ruinarea tot mai serioasă a oraşului, venise la Institut. Trebuise să parcurgă pe jos cea mai mare parte a drumului şi considerase experienţa descurajantă. Un om în poziţia lui, atât de solicitat pe vremuri, conducea desigur un mini pe baterii. Însă bateria murise şi nu putuse găsi un încărcător pentru că lumea se înghesuia pe străzi. Fusese nevoit să iasă şi să meargă pe jos, contra curentului mulţimii, înfruntându-i pe toţi, chiar prin mijlocul lor. Fusese stresant. Nu-i plăcea aglomeraţia. Dar după un timp, mulţimea se rărise şi el se pomenise singur pe vastele pajişti, printre tufişurile şi copacii Parcului: asta fusese mult mai rău.

Haber se considera un lup singuratic. Nu-şi dorise niciodată o căsătorie sau prietenii strânse, alesese o carie-ră extenuantă în cercetare desfăşurată atunci când alţii dormeau, evitase încurcăturile. Îşi redusese viaţa sexuală aproape în totalitate la aventuri de o noapte, cu semiprofesionişti, uneori femei, alteori băieţi tineri; ştia în ce baruri, cinematografe sau saune să meargă ca să găsească ceea ce dorea. Obţinea ce voia şi se elibera înainte ca el sau cealaltă persoană să poată dezvolta vreun fel de dependenţă faţă de celălalt. Îşi preţuia independenţa, liberul-arbitru.

Dar i se păruse groaznic să fie singur, complet singur în uriaşul parc indiferent, grăbindu-se, aproape alergând, spre Institut, pentru că nu avea altundeva unde să se ducă. Ajunsese acolo şi găsise totul tăcut, pustiu.

Domnişoara Crouch ţinea un radio cu tranzistori în sertarul de la birou. Îl scoase şi îi dădu drumul încet ca să poată auzi ultimele ştiri, sau în orice caz să audă o voce umană.

Tot ce-i trebuia se afla acolo; paturi cu zecile, mâncare, automate cu sendvişuri şi băuturi răcoritoare pentru toţi cei care trudeau noaptea în laboratoarele somnului. Însă lui nu-i era foame. Simţea în schimb un fel de apatie. El asculta radioul, dar radioul nu-l asculta pe el. Era complet singur şi nimic nu părea să fie real în singurătate. Avea nevoie de cineva, oricine, cu care să vorbească, trebuia să spună cuiva ce simţea ca să ştie că simţea ceva. Groaza de a fi singur era atât de puternică, încât aproape îl împingea să iasă din Institut şi să coboare din nou în mulţime, totuşi apatia fu mai puternică decât teama. Nu făcu nimic, iar noaptea continua să se întunece.

Deasupra Muntelui Hood sclipirea roşiatică se întindea uneori la dimensiuni imense, apoi pălea

din nou. Ceva mare lovi în sud-vestul oraşului, în afara razei lui vizuale; în curând norii fură luminaţi de dedesubt cu o strălucire lividă care părea să se ridice din acea direcţie. Haber ieşi pe coridor să vadă ce se putea vedea, luând cu el radioul. Pe scări urcau oameni pe care el nu-i auzise. Pentru o clipă se holbă pur şi simplu la ei.

— Doctore Haber, zise unul dintre ei.

Era Orr.

— Era şi timpul, făcu Haber cu amărăciune. Unde naiba ai fost toată ziua? Vino!

Orr urcă şchiopătând; partea stângă a feţei era umflată şi plină de sânge, avea o buză spartă şi îi lipsea jumătate dintr-un dinte din faţă. Femeia care era cu el părea mai puţin bătută, dar mai obosită; ochi sticloşi, genunchi tremurând. Orr o aşeză pe canapeaua din cabinet. Haber rosti cu voce tare şi ton profesionist:

— A primit o lovitură la cap?

— Nu. A fost o zi lungă.

— Sunt bine, murmură femeia, tremurând puţin.

Orr se mişcă rapid şi grijuliu, scoţându-i pantofii respingători plini de noroi şi acoperind-o cu pătura din păr de cămilă de la picioarele canapelei; Haber se întrebă cine era, dar nu-i acordă prea multă importanţă. Începea să funcţioneze din nou.

— S-o lăsăm să se odihnească aici, o să se simtă mai bine. Vino şi spală-te. Te-am căutat toată ziua. Unde ai fost?

— Am încercat să mă întorc în oraş. Am nimerit sub un bombardament, au aruncat drumul în aer exact în faţa maşinii. M-am răsturnat. Cred că m-am dat peste cap. Heather era în spatele meu şi a oprit la timp, aşa că maşina ei a scăpat şi am venit cu ea. Dar a trebuit s-o luăm pe Sunset Highway pentru că 99 era toată găurită, şi după aia a trebuit să abandonăm maşina la un blocaj lângă sanctua-rul păsărilor. Aşa că am traversat prin parc.

— De unde naiba veneaţi?

Haber dăduse drumul la apa caldă în chiuveta din baia lui privată şi acum îi întinse lui Orr un prosop cald pe care să-l ţină pe faţa umflată.

— De la cabană. În Coast Range.

— Ce ai la picior?

— Bănuiesc că m-am lovit când s-a răsturnat maşina. Spune-mi, tot mai sunt în oraş?

— Dacă militarii ştiu, n-o spun. Tot ce au anunţat a fost că azi-dimineaţă, când au aterizat, navele mari s-au împărţit în mici unităţi mobile, ceva cum ar fi elicopterele, şi s-au împrăştiat. Sunt prin toată jumătatea de vest a statului. Se raportează că se deplasează lent, dar dacă au doborât vreuna nu s-a spus.

— Noi am văzut una. Faţa lui Orr se ivi din prosop, marcată de vânătăi violete, dar mai puţin şocantă acum când sângele şi noroiul dispăruseră. Asta trebuie să fi fost. Un obiect mic argintiu, de vreo zece metri, peste o păşune lângă North Plains. Părea să ţopăie cumva. Nu părea ceva pământean. Extratereştrii se luptă cu noi, doboară avioane?

— Nu se spune la radio. Nu sunt raportate pierderi, cu excepţia civililor. Hai acum să bagi în tine nişte cafea şi ceva de mâncare. Apoi, pentru Dumnezeu, o să avem o şedinţă de terapie în mijlocul iadului ca să punem capăt încurcăturii ăsteia idioate pe care ai provocat-o.

Pregătise o seringă cu pentothal de sodiu, apucă braţul lui Orr şi îi făcu injecţia fără avertisment sau scuze.

— De asta am venit aici. Dar nu ştiu dacă…

— Dacă poţi s-o faci? Poţi. Haide!

Orr se aplecă din nou asupra femeii.

— E bine. A adormit, n-o deranja, are nevoie de somn. Hai.

Îl duse pe Orr jos, la automatele cu alimente şi îi luă un sendviş cu şuncă, unul cu ouă şi roşii,

două mere, patru tablete de ciocolată şi două ceşti de cafea. Se aşezară la masă în Laboratorul de Somn 1 de unde dădu la o parte pasienţa abandonată acolo în dimineaţa când se porniseră sirenele.

— OK. Mănâncă. Acum, dacă tu crezi că rezolvarea acestei încurcături te depăşeşte, nu-ţi face griji. Am mai lucrat la Augmentor şi poate s-o facă el pentru tine. Am modelul, tiparul emisiilor creierului tău în timpul viselor eficiente. Ceea ce am greşit eu o lună întreagă a fost să caut o entitate, o undă Omega. Nu există una. E pur şi simplu un tipar format din combinaţia altor unde, şi în ultimele zile înainte de a se dezlănţui iadul mi-am dat în cele din urmă seama. Ciclul e de nouăzeci şi şapte de secunde. Asta nu înseamnă nimic pentru tine, chiar dacă o face creierul tău. Ia-o aşa: când visezi eficient întregul tău creier este implicat într-un tipar complex sincronizat de emisii care durează nouăzeci şi şapte de secunde ca să se completeze şi să o ia de la capăt, un fel de efect de contracarare care pentru faza theta este ca Marea Fugă a lui Beethoven faţă de „Maria avea un mieluşel“. Este incredibil de complex, însă este consistent şi recurent. În consecinţă te pot alimenta corect şi amplificat. Augmentorul e pregătit, e gata pentru tine, o să se potrivească în sfârşit interiorului capului tău! De data asta când o să visezi o să fie grozav, dragule! Destul ca să oprească invazia asta nebunească şi să ne aducă teferi într-un alt continuum unde s-o luăm de la capăt. Asta faci tu, doar ştii. Nu schimbi lucruri sau vieţi, modifici întregul continuum.

— E bine să pot vorbi cu tine despre asta, zise Orr, sau ceva asemănător; mâncase sendvişurile incredibil de repede în ciuda buzei tăiate şi a dintelui spart, şi acum înghiţea o tabletă de ciocolată. Era o anumită ironie în ceea ce spusese, dar Haber era prea ocupat ca să remarce.

— Ascultă. Invazia asta s-a petrecut pur şi simplu sau s-a petrecut pentru că ai ratat o şedinţă?

— Am visat-o eu.

— Ţi-ai permis un vis eficient fără control?

Haber lăsase furia grea să i se simtă în voce. Fusese prea protector, îl luase prea uşor pe Orr. Iresponsabilitatea lui fusese cauza morţii a mulţi oameni nevinovaţi, a distrugerilor şi panicii din oraş: trebuia să se confrunte cu ceea ce făcuse.

— N-a fost aşa, începu Orr, şi în acel moment avu loc o explozie cu adevărat mare. Clădirea tresări, răsună, trosni, aparatura electronică se răsturnă pe şirul de paturi goale, cafeaua se vărsă din ceşti.

— Asta a fost vulcanul sau Forţele Aeriene? întrebă Orr, şi, în mijlocul supărării fireşti pe care i-o provocase explozia, Haber observă că Orr nu părea prea supărat. Reacţiile lui erau cu totul anormale. Vineri fusese răvăşit din cauza unei simple probleme etice; acum, miercuri, în plin Armaghedon era calm. Nu părea să aibă vreo teamă personală. Dar trebuia să se teamă. Dacă lui Haber îi era frică, trebuia să-i fie şi lui Orr. Îşi ascundea frica. Sau, se întrebă brusc Haber, era din cauză că visase invazia şi totul era doar un vis?

Şi dacă era?

Al cui?

— Mai bine să se întoarcem sus, zise Haber ridicându-se. Se simţea din ce în ce mai nerăbdător şi iritabil; tulburarea se extindea prea mult. Cine e femeia care a venit cu tine?

— E domnişoara Lelache, răspunse Orr privindu-l ciudat. Avocata. A fost aici vineri.

— Cum de e cu tine?

— M-a căutat, a venit după mine la cabană.

— Poţi să-mi explici asta mai târziu, făcu Haber. Nu avea timp de pierdut cu bârfe. Trebuiau să scape, să iasă din această lume care ardea şi exploda.

Imediat cum intrară în cabinetul lui Haber geamul marii ferestre duble plesni cu un scrâşnet, şuierând puternic şi absorbind cu forţă aerul; ambii bărbaţi fură atraşi spre fereastră ca spre gura unui aspirator. Totul deveni apoi alb: totul. Amândoi căzură.

Niciunul nu fu conştient de vreun zgomot.

Când putu vedea din nou, Haber se ridică greoi, ţinându-se de birou. Orr era deja peste canapea, încercând s-o calmeze pe femeia speriată. În cabinet era frig: aerul de primăvară care se scurgea prin ferestrele goale avea o răcoare umedă şi mirosea a fum, izolaţie arsă, ozon, sulf şi moarte.

— Ar trebui să coborâm în subsol, nu credeţi? zise domnişoara Lelache cu un ton raţional, deşi tremura puternic.

— Du-te, propuse Haber. Noi trebuie să mai stăm aici un timp.

— Să staţi aici?

— Augmentorul e aici. Nu poate fi scos şi pus în priză ca un televizor portabil! Coboară la subsol, o să venim şi noi când putem.

— O să-l adormi acum? întrebă femeia în clipa în care copacii de la poalele dealului izbucniră brusc în flăcări galbene, strălucitoare. Erupţia Muntelui Hood era aproape ascunsă de evenimentele mai apropiate; totuşi pământul se cutremurase uşor în ultimele minute, ca într-o paralizie fundamentală în care mâinile şi mintea cuiva tremură în acelaşi ritm.

— Să fiu al naibii dacă nu. Du-te. Coboară la subsol, am nevoie de canapea. Întinde-te, George… Uite, tu, la subsol, imediat ce treci de debaraua îngrijitorului, o să vezi o uşă pe care scrie Generator de Urgenţă. Intră şi caută maneta Pornit. Să fii cu mâna pe ea şi dacă lumina cade porneşte-l. Trebuie să împingi puternic în sus. Du-te!

Ea plecă. Încă tremura, dar zâmbea; în trecere strânse pentru o secundă mâna lui Orr şi-i spuse:

— Vise plăcute, George.

— Nu-ţi face griji, zise Orr, e în regulă.

— Taci, se răsti Haber. Trecuse pe banda hipnotică pe care o înregistrase el însuşi, dar Orr nici măcar nu-i dădea atenţie şi zgomotul exploziilor şi incendiilor făcea să se audă greu. Închide ochii! îi porunci Haber, puse mâna pe gâtul lui Orr şi porni procesul.

„Relaxează-te“ spunea propria lui voce copleşitoare. „Te simţi confortabil şi relaxat. O să intri în…“ Clădirea săltă ca un miel primăvăratic şi se reaşeză pe-o parte. În lumina opacă, roşu murdar, de dincolo de ferestrele fără geamuri apăru ceva: un obiect mare, ovoidal, mişcându-se cumva smucit prin aer. Venea direct spre fereastră.

— Trebuie să ieşim! ţipă Haber peste propria lui voce, apoi îşi dădu seama că Orr era deja hipnotizat. Smulse banda şi se aplecă să-i vorbească lui Orr în ureche: Opreşte invazia! strigă. Pace, pace, visează că e pace cu toată lumea! Acum dormi! Antwerp!

Şi porni Augmentorul.

Dar nu avu timp să urmărească EEG-ul lui Orr. Forma ovoidă plutea exact în faţa ferestrei. Botul teşit, luminat sinistru de reflexiile oraşului arzând, era îndreptat drept spre Haber. Se ghemui lângă canapea, simţindu-se groaznic de vulnerabil şi expus, încercând să protejeze Augmentorul cu trupul lui insuficient, întinzându-şi braţele asupra lui. Suci capul peste umăr să urmărească nava extraterestră. Venea tot mai aproape. Botul cu aspect de oţel uleios, argintiu cu dungi şi sclipiri violete, umplea întreaga fereastră. Se auzi un zgomot ca de scârţâit, de frecare, când se înghesui prin cadru. Haber scânci tare, terorizat, dar rămase răstignit acolo între străini şi Augmentor.

Botul, oprindu-se, desfăşură un tentacul subţire şi lung care se mişcă prin jur testând aerul. Capătul lui, dând înapoi ca o cobră, se roti aleator, apoi se fixă pe direcţia lui Haber. La aproximativ trei metri de el, atârnă în aer şi indică spre el timp de câteva secunde. Apoi se retrase cu un şuierat şi un trosnet ca ruleta flexibilă a unui tâmplar, şi dinspre navă se auzi un bâzâit acut. Pervazul metalic al ferestrei scrâşni şi se îndoi. Botul navei se răsuci şi căzu pe podea. Din gaura care se ivi în spatele lui apăru ceva.

Era, se gândi Haber cu o oroare lipsită de sentimentalism, o ţestoasă uriaşă. Apoi îşi dădu seama că era îmbrăcată într-un fel de costum care îi dădea un aspect masiv, verzui, blindat,

inexpresiv, ca o ţestoasă marină uriaşă stând pe picioarele de dinapoi.

Stătea destul de nemişcată, lângă biroul lui Haber. Foarte încet ridică braţul stâng, îndreptând spre el un instrument metalic ascuţit.

Îşi privea moartea în faţă.

Un glas plat, fără intonaţie, se auzi din încheietura cotului stâng.

— Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face, rosti.

Haber se holbă, cu inima oprindu-i-se.

Braţul metalic enorm se întinse din nou.

— Încercăm să sosim în pace, spuse cotul pe o singură notă. Te rog informează pe ceilalţi că sosim în pace. Nu avem nicio armă. Frica nefondată este urmată de o mare autodistrugere. Vă rog încetaţi distrugerea voastră şi a altora. Noi nu avem nicio armă. Suntem o specie neagresivă, care nu luptă.

— Nu… nu… nu pot controla Forţele Aeriene, se bâlbâi Haber.

— Persoanele din vehiculele zburătoare sunt contactate în prezent, zise cotul creaturii. Este aceasta o instalaţie militară?

Ordinea cuvintelor indica o întrebare.

— Nu, răspunse Haber. Nu, nimic de acest gen…

— Atunci te rog scuză invazia nejustificată. Silueta uriaşă cu armură se roti uşor şi păru să ezite. Ce e aparatul? zise, arătând cu cotul drept spre maşinăria conectată pe capul omului adormit.

— Un electroencefalograf, o maşină care înregistrează activitatea electrică a creierului…

— Valoros, zise extraterestrul şi făcu un pas mic, controlat spre canapea, parcă dorindu-şi să se uite. Persoana-individ e iahklu'. Poate maşina de înregistrat înregistrează asta. Toate speciile voastre sunt capabile de iahklu'?

— Nu… nu cunosc termenul, ai putea să descrii…

Silueta se răsuci puţin, îşi ridică cotul drept deasupra capului (care, ca al unei ţestoase, abia se zărea deasupra umerilor uriaşi ai carapacei), şi rosti:

— Te rog scuză. Incomunicabil prin maşina-comunicator inventată în grabă în trecutul-foarte-recent. Te rog scuză. E necesar ca tot ce începem în viitorul-foarte-apropiat să se adreseze rapid către alte persoane-indivizi capabile să intre în panică şi să se distrugă pe sine şi pe ceilalţi. Mulţumesc foarte mult.

Şi se târî înapoi în botul navei.

Haber urmări cum tălpile imense şi rotunde ale picioarelor lui dispar în cavitatea întunecoasă.

Conul din vârful navei sări de pe podea şi se înşurubă corect la locul lui: Haber avu puternica impresie că nu acţiona mecanic, ci temporal, repetându-şi acţiunile precedente în sens invers, precise ca într-un film derulat de la coadă la cap. Nava extraterestră, cutremurând cabinetul şi smulgând restul cadrului ferestrei cu un zgomot hidos, se retrase şi dispăru în obscuritatea sinistră de afară.

Crescendoul exploziilor încetase, îşi dădu seama Haber abia acum; de fapt era destul de linişte. Totul tremura puţin, dar era din cauza muntelui, nu a bombelor. Sirenele urlau, îndepărtate şi nefericite, dincolo de râu.

George Orr zăcea inert pe canapea, respirând neregulat, tăieturile şi umflăturile de pe faţa lui arătând urât pe pielea palidă. Cenuşa şi fumul încă pluteau în aerul rece şi sufocant care intra prin fereastra spartă. Nimic nu se schimbase. Nu refăcuse nimic. Oare mai avea ceva de lucrat? Ochii se mişcau uşor sub pleoapele lăsate; încă mai visa; nu putea face altfel când Augmentorul îi suprapunea impulsurile propriului creier. De ce nu modifica acel continuum, de ce nu le aducea o lume paşnică, aşa cum îi spusese Haber să facă? Sugestia hipnotică nu fusese suficient de clară sau de puternică. Trebuia să o ia de la capăt. Haber opri Augmentorul şi rosti de trei ori numele

lui Orr.

— Nu te ridica, Augmentorul e conectat încă. Ce ai visat?

Orr vorbi răguşit şi lent, nefiind pe deplin treaz:

— Un… extraterestru era aici. Aici înăuntru. În cabinet. A ieşit din botul uneia dintre navele lor săltăreţe. În fereastră. Aţi discutat amândoi.

— Dar ăsta nu e un vis! Chiar aşa s-a întâmplat! La naiba, trebuie s-o facem din nou. E posibil să fi avut loc o explozie nucleară cu câteva minute în urmă, trebuie să intrăm în alt continuum, am putea să murim cu toţii din cauza radiaţiilor…

— O, de data asta nu, zise Orr sculându-se şi măturându-şi electrozii ca pe nişte păduchi. Bineînţeles că aşa s-a întâmplat. Un vis eficient înseamnă realitatea, doctore Haber.

Haber se holbă la el.

— Presupun că Augmentorul a crescut caracterul direct pe care l-a avut pentru tine, vorbi Orr cu acelaşi calm extraordinar. Păru să se gândească puţin: Ascultă, ai putea suna la Washington?

— Pentru ce?

— Păi, un savant faimos aflat chiar în miezul evenimentelor ar putea să se facă ascultat. Probabil se caută explicaţii. Cunoşti pe cineva în guvern, pe care să-l poţi suna? Pe ministrul SEB poate? I-ai putea spune că totul e o neînţelegere, extratereştii nu ne invadează, nici nu ne atacă. Pur şi simplu nu şi-au dat seama până nu au aterizat că oamenii depind de comunicarea verbală. Nici măcar nu au ştiut că noi am crezut că suntem în război cu ei… Poate ai putea spune astea cuiva care are acces la urechile preşedintelui. Cu cât Washingtonul îşi retrage mai repede armata, cu atât vor fi mai puţini oameni ucişi aici. Numai civilii mor. Extratereştrii nu fac rău soldaţilor, nici măcar nu sunt înarmaţi, iar eu am impresia că sunt indestructibili în costumele alea. Dar dacă nu le opreşte cineva, Forţele Aeriene vor arunca în aer întregul oraş. Încearcă, doctore Haber. S-ar putea să te asculte.

Haber realiză că Orr avea dreptate. Nu avea niciun motiv, era logica nebuniei, dar iat-o: şansa lui. Orr vorbea cu convingerea de netăgăduit a visului, în care nu există liber-arbitru: fă asta, trebuie s-o faci, e ceva ce trebuie făcut.

De ce un astfel de dar îi fusese dat unui fraier, unui om de nimic, pasiv? De ce Orr era atât de sigur şi avea atâta dreptate, în timp ce omul puternic, activ, pozitiv era lipsit de forţă, silit să încerce să folosească, chiar să se supună, uneltei slabe? Îi trecu asta prin minte, nu pentru prima dată, dar chiar în timp ce gândea se îndreptă spre birou, spre telefon. Se aşeză şi formă numărul birourilor SEB de la Washington. Apelul, direcţionat prin tablourile de comandă ale Telefoniei Federale din Utah, ajunse direct la ţintă.

În timp ce aştepta să i se facă legătura cu ministrul Sănătăţii, Educaţiei şi Bunăstării, pe care el îl cunoştea bine, îl întrebă pe Orr:

— De ce nu ne-ai dus într-un alt continuum în care dezastrul ăsta pur şi simplu nu s-a petrecut niciodată? Ar fi fost cu mult mai uşor. Şi n-ar mai fi murit nimeni. De ce n-ai scăpat pur şi simplu de extratereştri?

— Nu eu aleg. Încă n-ai înţeles asta? Eu urmez indicaţiile.

— Urmezi sugestiile mele hipnotice, da, dar niciodată în întregime, niciodată simplu şi direct…

— Nu la ele mă refeream, zise Orr, dar secretarul personal al lui Rantow era deja la telefon.

În timp ce Haber vorbea, Orr se strecură pe scări, fără îndoială ca s-o caute pe femeie. Nu era nicio problemă. Pe măsură ce discuta cu secretarul şi apoi cu ministrul însuşi, Haber începu să fie convins că lucrurile aveau să fie în regulă acum, când extratereştrii erau complet neagresivi, iar el avea să fie în stare să-l convingă pe Rantow de asta şi, prin Rantow, pe preşedinte şi pe generalii săi. Orr nu mai era necesar. Haber văzu ce era de făcut ca să-şi scoată ţara din necaz.

CAPITOLUL 9

Cei care visează festinuri se trezesc în lamentaţii.

– Chuang Tse: II

Era a treia săptămână din aprilie. Săptămâna trecută, Orr stabilise să se întâlnească joi la prânz cu Heather Lelache la Dave's, dar imediat ce ieşi din biroul său ştiu că nu va fi bine.

Avea deja atât de multe amintiri, atât de multe fire ale experienţei vieţii încurcându-i-se în cap, încât abia mai reuşea să-şi amintească ceva. Lua lucrurile pe rând. Trăia aproape la fel ca un copil mic, doar în prezent. Nu era surprins de nimic şi în acelaşi timp de toate.

Cabinetul lui se afla la etajul al treilea al Biroului de Planificare Civilă; funcţia lui era mai impresionantă decât oricare alta de dinainte: era responsabil de secţiunea Parcurilor Suburbane din Sud-Est a Comisiei de Planificare Urbană. Nu-i plăcea slujba şi nu-i plăcuse niciodată.

Reuşise întotdeauna să rămână un fel de proiectant, până la visul de luni care, jonglând cu guvernele statale şi federale ca să satisfacă cine ştie ce plan al lui Haber, rearanjase minuţios întregul sistem social în care el ajunsese un birocrat în oraş. Niciodată, în niciuna dintre vieţile lui, nu avusese o slujbă care să-i pună probleme; ştia că la proiectare se pricepe cel mai bine, la realizarea formei potrivite a lucrurilor, iar talentul lui nu fusese la mare căutare în diversele lui existenţe. Dar postul pe care îl deţinea (acum) şi care îi displăcuse vreme de cinci ani era ieşit din tipar. Asta îl îngrijora.

Până săptămâna aceasta existase o continuitate de esenţă, o coerenţă, între toate existenţele rezultate din visele sale. Mereu fusese proiectant, locuise mereu pe Corbett Avenue. Chiar şi în viaţa care se sfârşise pe treptele de beton ale casei incendiate dintr-un oraş muribund într-o lume ruinată, chiar şi atunci când nu mai erau locuri de muncă sau locuinţe, acea continuitate rezistase. Pe parcursul tuturor viselor şi vieţilor, multe lucruri importante rămăseseră de asemenea constante. Îmbunătăţise puţin climatul local, dar nu prea mult, şi efectul de seră rămăsese, moştenire permanentă a mijlocului veacului trecut. Geografia se păstra perfect stabilă: continentele se aflau în aceleaşi locuri. La fel şi frontierele naţionale, natura umană şi aşa mai departe. Dacă Haber îi sugerase să viseze o rasă de oameni mai nobili, el nu reuşise să o facă.

Dar Haber învăţase cum să-i controleze mai bine visele. Ultimele două sesiuni schimbaseră

radical lucrurile. Mai avea încă apartamentul de pe Corbett Avenue, aceleaşi trei camere, mirosind slab de la marijuana administratorului; dar el era un birocrat care lucra într-o clădire imensă din centru, iar centrul oraşului se schimbase complet. Era aproape la fel de impresionant şi înţesat de zgârie-nori ca înainte de scăderea populaţiei, şi era mult mai durabil şi mai arătos. Acum conducerea era foarte diferită.

Destul de curios, Albert M. Merdle era încă preşedintele Statelor Unite. El, ca şi forma continentelor, părea să fie de neschimbat. Însă Statele Unite nu mai erau puterea care fuseseră şi nici măcar o singură ţară.

Portland devenise acum căminul Centrului de Planificare Mondială, agenţia principală a supranaţionalei Federaţii a Popoarelor. Portland era, după cum spuneau cărţile poştale suvenir, Capitala Planetei. Avea o populaţie de două milioane de oameni. Întreaga zonă centrală era plină de clădirile uriaşe ale CPM, niciuna mai veche de doisprezece ani, toate proiectate cu grijă, înconjurate de parcuri verzi şi centre comerciale străjuite de copaci. Mii de oameni, majoritatea angajaţi ai CPM sau ai FedPop, frecventau acele centre comerciale; grupuri de turişti din Ulan Bator şi Santiago de Chile treceau pe lângă ele, cu capetele date pe spate, ascultând în căşti explicaţiile ghizilor. Era un spectacol viu şi impresionant — clădirile semeţe, frumoase, pajiştile îngrijite, mulţimile bine îmbrăcate. Pentru George Orr părea un peisaj destul de futurist.

Evident, nu reuşi să găsească Dave's. Nu putu găsi nici măcar Ankeny Street. Şi-o amintea atât de clar din multele sale existenţe încât refuză să accepte, până nu ajunse la faţa locului, asigurările memoriei sale prezente care pur şi simplu nu conţinea nicio Ankeny Street. Acolo unde ar fi trebuit să se afle localul, clădirea Comisiei Coordonatoare Pentru Cercetare şi Dezvoltare se înălţa spre nori dintre pajişti şi rododendroni. Nici nu se mai osteni să caute Pendleton Building; Morrison Street era încă acolo, un mall larg în centrul căruia se plantaseră de curând portocali, dar în jur nu exista nicio clădire în stil neo-inca şi nici nu existase vreodată.

Nu-şi aducea aminte exact numele firmei la care lucra Heather; Portman, Esserbeck şi Rutti sau Forman, Esserbeck, Goodhue şi Rutti? Găsi o cabină telefonică şi căută firma. Nu era înregistrat nimic de acel gen, dar aveau un P. Esserbeck, procuror. Sună acolo şi se interesă, dar acolo nu lucra nicio domnişoară Lelache. În cele din urmă îşi adună curajul şi căută numele ei. Nu exista nicio Lelache în carte.

Ar fi putut totuşi să fie, dar sub un nume diferit, se gândi. Poate că mama ei renunţase la numele soţului după ce el plecase în Africa. Sau poate ea îşi menţinuse numele de căsătorie după ce rămăsese văduvă. Dar nu avea nici cea mai vagă idee care fusese numele soţului ei. Poate că nu-l purtase niciodată; multe femei nu-şi mai schimbau numele când se căsătoreau, considerând obiceiul o relicvă a servituţii feminine. Dar la ce bun asemenea speculaţii? Se putea foarte bine să nu fi existat nicio Heather Lelache: de data aceasta să nu se fi născut deloc.

Dând-şi seama de asta, Orr se mai gândi la o posibilitate. Dacă ea ar trece chiar acum pe lângă mine căutându-mă, oare aş recunoaşte-o?

Era cafenie. Un cafeniu închis, limpede, asemenea chihlimbarului de Baltica, sau unei ceşti de ceai tare de Ceylon. Dar nu trecea nicio persoană cafenie. Nici negri, nici albi, nici galbeni, nici roşii.

Veneau din toate colţurile lumii ca să lucreze la Centrul de Planificare Mondială sau să se uite la el, din Thailanda, Argentina, Ghana, China, Irlanda, Tasmania, Liban, Etiopia, Vietnam, Honduras, Lichtenstein. Dar toţi purtau aceeaşi îmbrăcăminte, pantaloni, tunică, pelerină de ploaie; iar dedesubtul hainelor erau toţi de aceeaşi culoare. Erau gri.

Dr. Haber ar fi trebuit să fie încântat de ceea ce se întâmplase. Fusese sâmbăta trecută prima lor şedinţă după o săptămână întreagă. Se privise timp de cinci minute în oglinda de la baie, chicotind şi admirându-se; îl privise şi pe Orr în acelaşi fel.

— De data asta ai rezolvat-o economic, George! Pentru Dumnezeu, creierul tău începe să

colaboreze cu mine mi se pare! Ştii ce ţi-am sugerat să visezi, eh?

Căci în acele zile Haber discuta liber şi fără fereală cu Orr despre ceea ce făcea şi spera să obţină de la visele lui Orr. Nu că ar fi ajutat prea mult.

Orr privise în jos la propriile mâini palide şi cenuşii, cu unghii scurte cenuşii.

— Presupun că ai sugerat să nu mai existe probleme de culoare. De rasă.

— Exact. Şi evident aveam în minte o soluţie politică şi etică. În locul căreia procesele tale primare de gândire au luat-o pe scurtătura obişnuită, care de obicei se dovedeşte a fi un scurt-circuit, dar de data asta au ajuns chiar la rădăcina problemei. Au făcut schimbarea biologică şi absolută. Nu a existat niciodată o problemă rasială! Tu şi cu mine suntem singurii doi oameni de pe Pământ, George, care ştiu că a existat o problemă rasia-lă! Poţi concepe asta? Nimeni nu a fost vreodată paria în India, nimeni nu a fost linşat în Alabama, nimeni nu a fost masacrat la Johannesburg! La războaie am renunţat, iar rasa este o problemă pe care nu am avut-o niciodată! Nimeni din întreaga istorie a omenirii nu a avut de suferit din cauza culorii pielii. Înveţi, George! Vei fi cel mai mare binefăcător pe care l-a avut umanitatea, chiar în ciuda ta. Tot timpul şi energia pe care oamenii le-au irosit încercând să găsească soluţii religioase la suferinţă — ai apărut tu şi i-ai făcut pe Buddha, pe Iisus şi pe toţi ceilalţi să arate ca nişte simpli fachiri. Ei au încercat să fugă de rău, dar noi, noi l-am dezrădăcinat — am scăpat de el, bucată cu bucată!

Osanalele triumfătoare ale lui Haber îl făceau pe Orr să se simtă jenat şi nu le asculta; între timp căutase printre amintirile lui şi nu găsise nicio scrisoare adusă pe câmpul de luptă de la Gettysburg, nici vreun bărbat cunoscut în istorie sub numele de Martin Luther King. Însă asemenea neajunsuri păreau un preţ mic de plătit pentru abolirea completă şi retroactivă a prejudecăţilor rasiale, şi el nu comentă nimic.

Dar în acelaşi timp să nu fi cunoscut niciodată o femeie cu piele cafenie, piele cafenie şi păr negru sârmos tuns foarte scurt pentru ca linia elegantă a capului să se arate precum curbele unui vas de bronz — nu, asta nu era bine. Era intolerabil. Fiecare persoană din lume să aibă trupul de culoarea unei nave de război: nu!

De asta nu e ea aici, se gândi. Nu se putea naşte cenuşie. Culoarea ei, nuanţa ei de cafeniu reprezenta o parte esenţială a sa, nu un accident. Furia, timiditatea, fragilitatea, blândeţea, toate erau elemente ale fiinţei ei mixte, ale naturii ei mixte, întunecată şi totuşi limpede ca un chihlimbar de Baltica. Ea nu putea să existe într-o lume a oamenilor cenuşii. Nu avea cum să se nască.

Însă el se născuse. El se putea naşte în orice lume. Nu avea personalitate. Era o boţ de lut, o bucată de lemn nesculptat.

Şi dr. Haber: şi el se născuse. Nimic nu putea preveni existenţa lui. Devenea tot mai mare cu fiecare reîncarnare.

În acea groaznică zi în timpul călătoriei de la cabană spre Portlandul atacat, când se hurducau pe un drum de ţară în Steamerul de la Hertz care gâfâia, Heather îi spusese că încercase să-i sugereze să viseze un Haber îmbunătăţit, aşa cum căzuseră de acord. De atunci cel puţin Haber fusese sincer cu Orr în privinţa manipulărilor lui. Deşi sincer nu era cuvântul potrivit; Haber era mult prea complex ca să fie sincer. Se puteau da jos foi după foi de pe o ceapă şi totuşi să nu apară nimic altceva decât tot ceapă.

Aruncarea unei foi era singura schimbare reală la el şi putea să se datoreze nu unui vis eficient, cât modificării circumstanţelor. Acum era atât de sigur pe el încât nu mai avea nevoie să încerce să-şi ascundă scopurile sau să-l amăgească pe Orr; pur şi simplu îl obliga. Orr avea şi mai puţine şanse să scape de el. Tratamentul Terapeutic Voluntar purta acum numele de Controlul Bunăstării Personale, dar avea acelaşi cârlig legal şi niciun avocat n-ar fi visat să apere plângerea unui pacient contra lui William Haber. El era un om important, un om extrem de important. Era directorul CEDFO, centrul vital al Centrului de Planificare Mondială, locul în care se luau marile

decizii. Întotdeauna îşi dorise puterea să facă ceva bun. Acum avea posibilitatea asta.

În această lumină, rămăsese pe deplin acelaşi om pe care îl cunoscuse Orr prima dată, jovial şi distant, în cabinetul ponosit din Willamette East Tower sub posterul cu Muntele Hood. El nu se schimbase; pur şi simplu crescuse.

Calitatea dorinţei de putere este tocmai creşterea. Atingerea scopului înseamnă anularea ei. Ca să existe, dorinţa de putere trebuie să crească cu fiecare împlinire, făcând atingerea scopului doar un pas spre o alta următoare. Cu cât se câştigă o putere mai vastă, cu atât mai vast este apetitul pentru şi mai multă. Şi cum nu exista o limită vizibilă a puterii obţinute de Haber cu ajutorul viselor lui Orr, nu exista nici un sfârşit al hotărârii lui de a face lumea mai bună.

Un trecător extraterestru îl lovi uşor pe Orr în aglomeraţia din Morrison Mall şi îşi ceru scuze pe un ton plat din cotul stâng ridicat. Extratereştrii învăţaseră repede să nu mai arate spre oameni, constatând că asta îi sperie. Orr ridică ochii surprins; aproape că uitase de extratereştri, încă de la criza din 1 aprilie.

În situaţia prezentă — sau continuum, cum insista să-l numească Haber — îşi amintea că aterizarea extratereştrilor nu fusese deloc un dezastru pentru Oregon, NASA şi Forţele Aeriene. În loc să-şi inventeze computerul-translator în grabă sub ploaia de bombe şi napalm, îl aduseseră cu ei de pe Lună şi dăduseră o tură înainte de a ateriza, emiţându-şi mesajele de pace, cerându-şi scuze pentru Războiul Spaţial care fusese o greşeală, cerând instrucţiuni. Desigur fuseseră alarme, dar nu panică. Fusese aproape emoţionant să asculţi vocile lipsite de intonaţie, pe toate frecvenţele radio şi pe fiecare canal TV, repetând că distrugerea Domului Selenar şi a staţiei orbitale ruseşti fuseseră efectele neintenţionate ale eforturilor lor ignorante de a ne contacta, că ei consideraseră rachetele Flotei Spaţiale drept propriile noastre eforturi ignorante de a-i contacta, că le părea foarte rău şi că, acum când stăpâneau în cele din urmă modurile umane de comunicare, ca de exemplu vorbirea, doreau să încerce să corecteze situaţia. CPM, stabilit la Portland din Anii Molimei, se descurcase cu ei şi reuşise să menţină o stare de calm în rândul populaţiei şi al generalilor. Asta, îşi dădu abia acum seama Orr, nu se întâmplase pe 1 aprilie acum câteva săptămâni, ci anul trecut în februarie — cu paisprezece luni în urmă. Extratereştrilor li se permisese să aterizeze; se stabiliseră cu ei relaţii satisfăcătoare; şi li se permisese în final să-şi părăsească locul de aterizare păzit cu grijă de lângă Munţii Steens în deşertul Oregon şi să se amestece printre oameni. Câţiva dintre ei împărţeau acum Domul Selenar reconstruit cu oamenii de ştiinţă ai FedPop şi vreo câteva mii se aflau pe Pământ. Aceştia erau toţi cei existenţi, sau cel puţin toţi cei care veniseră; foarte puţine asemenea detalii ajunseseră la urechile publicului larg. Originari de pe o planetă cu atmosferă bazată pe metan a stelei Aldebaran, trebuiau să-şi poarte continuu pe Pământ sau pe Lună costumele stranii cu aspect de ţestoasă, dar asta nu părea să-i deranjeze. Cum arătau ei de fapt, în interiorul costumelor, nu era prea clar pentru Orr. Nu puteau ieşi şi nu făceau desene. Într-adevăr, comunicarea lor cu oamenii, redusă la emisiile sonore din cotul stâng şi un fel de receptor auditiv, era limitată; nu era sigur nici măcar că ei puteau vedea, nu aveau niciun organ de simţ pentru spectrul vizibil. Existau zone vaste în care nicio comunicare nu era posibilă: ca problema delfinilor, doar că mult mai dificilă.

Oricum, neagresivitatea lor fusese acceptată de CPM, numărul lor mic şi modestia ţelurilor fiind evidentă, străi-nii fuseseră primiţi cu destul interes în societatea terrană. Era plăcut să te poţi uita la cineva diferit. Ei păreau să intenţioneze să rămână dacă li se permitea; unii dintre ei se instalaseră deja conducând mici afaceri, căci păreau să se priceapă la vânzare şi organizare la fel de bine ca şi la zborul în spaţiu, despre care deţineau cunoştinţe superioare şi le împărtăşiseră imediat savanţilor terrani. Nu exprimaseră încă clar ce sperau să obţină în schimb, pentru ce veniseră pe Pământ. Pur şi simplu, părea să le placă aici. În timp ce continuau să se poarte ca nişte cetăţeni ai Pământului harnici, paşnici, supuşi legilor, zvonurile despre „cucerirea extraterestră“ şi „infiltrarea non-umană“ deveniseră proprietatea politicienilor paranoici din grupările muribunde

ale naţionaliştilor şi a acelor persoane care avuseseră conversaţii cu adevăraţii Locuitori ai Farfuriilor Zburătoare.

De fapt, singurul lucru rămas de la acel teribil 1 aprilie părea să fie revenirea Muntelui Hood la starea de vulcan activ. Nu-l lovise nicio bombă, căci de data asta nu căzuseră bombe. Pur şi simplu se trezise. O coloană de fum lungă, gri-maronie, plutea către nord dinspre el. Zigzag şi Rhododendron dispăruseră, ca şi Pompei şi Herculaneum. Recent se deschisese o fumarolă lângă micul şi vechiul crater din Parcul Muntele Tabor, în interiorul oraşului. Oamenii din zona Muntelui Tabor se mutau în suburbiile înfloritoare din West Eastmont, Chestnut Hills Estates şi Sunny Slopes Subdivision. Puteau trăi cu Muntele Hood fumegând la orizont, dar o erupţie la capătul străzii ar fi fost prea mult.

Orr cumpără un meniu cu peşte şi cartofi prăjiţi fără gust, cu sos de alune africane, de la un restaurant aglomerat; în timp ce mânca se gândi cu tristeţe, iată, cândva am abandonat-o eu la Dave’s, iar acum ea mă abandonează pe mine.

Nu-şi putea înfrunta durerea, sentimentul de pierdere. Durerea visului. Pierderea unei femei care nu existase niciodată. Încercă să simtă gustul mâncării, să-i privească pe ceilalţi oameni. Dar mâncarea n-avea niciun gust şi oamenii erau toţi cenuşii.

Dincolo de uşile de sticlă ale restaurantului şuvoiul de oameni se îngroşa: lumea se îndrepta spre Palatul Sporturilor din Portland, un coloseum imens şi extravagant de pe malul râului, pentru spectacolul de după-amiază. Oamenii nu mai obişnuiau să se uite la televizor; televiziu-nea FedPop transmitea numai două ore pe zi. Noul mod de viaţă însemna comunitatea. Era joi; trebuia să fie vorba de mână-la-mână, cea mai mare atracţie a săptămânii în afară de fotbalul de sâmbătă seara. În realitate mai mulţi sportivi muriseră în jocul de mână-la-mână, dar lipsea aspectul dramatic, catartic al fotbalului, carnagiul pur în care 144 de oameni erau implicaţi toţi odată, înmuind gradenele arenei în sânge. Priceperea luptătorilor solitari era bună, dar nu avea splendida descătuşare oferită de uciderea în masă.

Nu mai avem războaie, îşi spuse Orr, renunţând la ultimele bucăţi înmuiate de cartofi. Ieşi afară în mulţime. Nu vom mai… niciun război… Fusese un cântec. Cândva. Un cântec vechi. Nu vom mai… Care era verbul? Nu a lupta, nu se potrivea. Nu vom mai… niciun război…

Nimeri drept peste un Arest Cetăţenesc. Un bărbat înalt cu o faţă lungă, ridată şi cenuşie opri un om scund cu o faţă rotundă, strălucitoare şi cenuşie, prinzându-l de pieptul tunicii. Mulţimea se înghesui în jurul perechii, unii oprindu-se să privească, alţii continuându-şi drumul spre Palatul Sporturilor.

— Acesta este un Arest Cetăţenesc, trecătorii să ia aminte! spunea bărbatul înalt cu voce pătrunzătoare, nervoasă, de tenor. Omul acesta, Harvey T. Gonno, suferă de cancer abdominal malign incurabil, dar şi-a ascuns starea în faţa autorităţilor şi continuă să trăiască alături de soţia lui. Numele meu este Ernest Ringo Marin, de pe South West Eastwood Drive 2624287, Subdivizia Sunny Slopes, Greater Portland. Avem aici zece martori?

Unul dintre martori îl ajută să-l ţină pe criminalul care se zbătea slab, în timp ce Ernest Ringo Marin număra oamenii. Orr scăpă, strecurându-se cu capul în jos prin mulţime, înainte ca Marin să administreze eutanasia cu pistolul hipodermic purtat de toţi cetăţenii adulţi care îşi câştigaseră Certificatul de Responsabilitate Civică. Chiar şi Orr deţinea unul. Era o obligaţie legală. Al lui, în acel moment, nu era încărcat; încărcătura îi fusese îndepărtată când devenise pacient la psihiatrie sub CBP; dar i se lăsase arma pentru ca decăderea temporară a statutului său să nu reprezinte o umilire publică. O boală mentală asemenea celei pentru care era el tratat, i se explicase, nu trebuia să fie confundată cu o crimă demnă de pedepsit cum ar fi o boală molipsitoare sau ereditară. Nu trebuia să simtă că ar reprezenta vreun pericol pentru Rasă sau că ar fi un cetăţean de mâna a doua, iar arma avea să-i fie reîncărcată imediat ce dr. Haber îl declara vindecat.

O tumoare, o tumoare… Dar Plaga carcinomică, ucigându-i pe toţi cei predispuşi la cancer, fie

în timpul Crizei, fie în copilărie, nu-i eliberase pe supravieţuitori de această năpastă? Ba da, într-un alt vis. Nu în cel prezent. Evident cancerul reapăruse, ca Muntele Tabor şi Muntele Hood.

A studia. Asta era. Nu vom mai studia niciun război…

Urcă în funicular la Fourth and Adler şi pluti peste oraşul verde-cenuşiu spre turnul CEDFO care trona peste dealurile din vest, pe locul unde se aflase vechiul conac Pittock sus în Parcul Washington.

Se înălţa deasupra tuturor — a oraşului, a râului, a văilor ceţoase din vest, a măreţelor dealuri întunecate din Forest Park întinzându-se spre nord. Deasupra porticului cu coloane, săpată în betonul alb în literele mari romane drepte ale căror proporţii ofereau nobleţe indiferent cărei fraze, se afla inscripţia: CEL MAI MARE BINE PENTRU CEL MAI MARE NUMĂR DE OAMENI.

Dincolo de uşile foaierului de marmură neagră, proiectat după modelul Pantheonului din Roma, se afla o inscripţie mai mică pictată în auriu de jur împrejurul domului central: STUDIUL CORECT AL OMENIRII ÎNSEAMNĂ OMUL — A. POPE 1688-1744.

Lui Orr i se spusese că la nivelul solului clădirea era mai mare decât British Museum şi avea cinci nivele în plus. Era de asemenea sigură în caz de cutremur. Nu şi în caz de bombardament, căci nu mai existau bombe. Stocurile nucleare rămase după războiul Cislunar fuseseră strânse şi explodate într-o serie de experimente interesante în centura de asteroizi. Acea clădire putea rămâne în picioare atunci când nimic altceva nu mai exista pe Pământ, poate cu excepţia Muntelui Hood. Sau a unui vis urât.

Luă trotuarul rulant spre Aripa de Vest şi escalatorul elicoidal larg până la ultimul etaj.

Dr. Haber încă mai păstra canapeaua de psihanalist în cabinet, un fel ostentativ de reamintire umilă a începuturilor sale de practician privat, când trata oamenii unul câte unul şi nu cu milioanele. Dar dura ceva până să ajungi la canapea, fiindcă biroul lui acoperea cam jumătate de pogon şi cuprindea şapte încăperi diferite. Orr se anunţă autorecepţionerului la uşa sălii de aşteptare, continuă trecând pe lângă domnişoara Crouch care introducea date în computer, pe lângă biroul oficial — o cameră grandioasă în care nu mai lipsea decât tronul şi unde directorul primea ambasadori, delegaţii şi câştigători ai premiului Nobel —, până a ajunge la biroul mai mic cu fereastră înaltă din tavan până la podea şi cu canapea. Acolo panourile de lemn roşu vechi ale unui perete întreg erau date la o parte, etalând o magnifică zonă cu maşinării pentru cercetare: Haber era pe jumătate ascuns în măruntaiele expuse ale Augmentorului.

— Hullo, George, tună el dinăuntru fără să întoarcă privirea. Tocmai pun un nou ergometru în hormocuplul Copilaşului. O clipă. Cred că azi o să facem şedinţa fără hipnoză. Ia loc, o să mai dureze ceva, m-am mai gândit la multe lucruri… Auzi, îţi aduci aminte de setul de teste pe care ţi le-au făcut când ai venit pentru prima dată la Şcoala Medicală? Personalitate, IQ, Rorschach şi aşa mai departe. După aia ţi-am făcut eu TAT şi câteva simulări de situaţii, cam pe la a treia şedinţă a ta. Îţi aminteşti? Te-ai întrebat vreodată cum te-ai descurcat la ele?

Faţa lui Haber, cenuşie, încadrată de păr buclat negru şi barbă, apăru dintr-odată deasupra şasiului scos în afară al Augmentorului. Ochii lui, îndreptându-se asupra lui Orr, reflectau lumina ferestrei de dimensiunile peretelui.

— Presupun că da, zise Orr; în realitate nici măcar nu se gândise la ele.

— Cred că e timpul să ştii că, în cadrul de referinţă al acestor teste standardizate, dar extrem de subtile, tu eşti atât de sănătos încât apari ca o anomalie. Desigur, folosesc termenul laic de „sănătos“ care nu are un înţeles exact şi obiectiv; în termeni cuantificabili, eşti mediu. De exemplu, procentul extraversiune/introversiune este de 49:1. Adică eşti mai introvertit decât extrovertit cu 0,9 dintr-un grad. Asta nu e neobişnuit; însă cu adevărat neobişnuită este apariţia aceluiaşi nenorocit de tipar peste tot, în toată gama. Dacă le pui pe toate pe acelaşi grafic, ai sta exact pe mijloc la 50. Dominaţia, de exemplu; cred că la asta ai avut 48:8. Nici dominant, nici supus. Independenţă/dependenţă — acelaşi lucru. Creativ/distructiv, pe scala Ramirez — la fel.

Nici una, nici alta. Ori una, ori alta. Acolo unde e vorba de o pereche opusă, o polaritate, tu te afli la mijloc; acolo unde e o scală, tu eşti în punctul central. Te echilibrezi atât de bine încât, într-un anume fel, nu mai rămâne nimic. Walters de la Şcoala Medicală a interpretat rezultatele un pic diferit; el spune că incapacitatea ta de realizare pe scara socială este urmarea adaptării tale complete la orice, şi că ceea ce eu privesc ca pe o autoanulare este o stare bizară de echilibru, de armonie cu sine. Din asta poţi să-ţi dai seama, hai s-o spunem pe şleau, că bătrânul Walters e un şarlatan pios, nu a depăşit niciodată misticismul anilor 1970; dar are intenţii bune. Oricum, tu eşti omul din mijlocul graficului. Aşa, acum s-o aducem pe Glumdalclitch în Brobdingnag şi totul e aranjat… Drace!

Se lovise cu capul de un panou în timp ce se ridica. Lăsă Augmentorul deschis.

— Ei bine, eşti o ciudăţenie, George, şi cel mai ciudat lucru despre tine e că nu ai nimic ciudat! Hohoti cu râsul lui puternic, impetuos: Aşadar, astăzi o să încercăm o nouă tactică. Fără hipnoză. Fără somn. Fără fază theta sau vise. Azi vreau să te conectez la Augmentor în stare de veghe.

Inima lui Orr se opri, cu toate că nu ştia din ce motiv.

— De ce? întrebă.

— În principal ca să obţin o înregistrare a ritmurilor tale normale în stare de veghe atunci când sunt stimulate. Am o analiză completă a primei tale şedinţe, dar asta a fost înainte ca Augmentorul să poată face altceva decât să urmeze ritmul curent emis. Acum o să pot stimula şi urmări cu mai multă claritate anumite caracteristici individuale ale creierului tău, în special acel efect de proiectil din hipocamp. Apoi le pot compara cu tiparele din starea theta şi cu tiparele altor creiere, normale şi anormale. Caut ceea ce te face deosebit, George, pentru ca astfel să pot găsi ceea ce face ca visele tale să funcţioneze.

— De ce? repetă Orr.

— De ce? Păi, nu pentru asta eşti aici?

— Am venit aici ca să fiu vindecat. Ca să învăţ cum să nu visez eficient.

— Dacă ar fi fost vorba de o vindecare în doi timpi şi trei mişcări, la ce te-ar mai fi trimis aici la Institut, la CEDFO… la mine?

Orr îşi prinse capul în mâini şi nu spuse nimic.

— Nu pot să-ţi arăt cum să te opreşti, George, până nu descopăr ceea ce faci.

— Dar dacă ai descoperi, mi-ai spune cum să mă opresc?

Haber se legănă pe călcâie.

— De ce te temi de tine însuţi, George?

— Nu mă tem, zise Orr; mâinile îi asudau. Mă tem de…

Dar îi era prea teamă de fapt ca să pronunţe cuvântul.

— De schimbarea lucrurilor, cum îi spui tu. OK. Ştiu. Am trecut prin asta de multe ori. De ce, George? Trebuie să-ţi pui această întrebare. Ce e rău în a schimba lucrurile? Acum, mă întreb dacă nu cumva acea autoanulare, acea personalitate echilibrată a ta te face să priveşti lucrurile defensiv. Vreau să încerci să te detaşezi de tine însuţi şi să încerci să te priveşti din exterior, obiectiv. Te temi să-ţi pierzi echilibrul. Dar nu e nevoie ca schimbarea să te dezechilibreze; viaţa nu e un obiect static la urma urmelor. E un proces. Nu trebuie ţinut în loc. Intelectual tu ştii asta, dar emoţional o refuzi. Nimic nu rămâne la fel de la un moment la altul, nu poţi călca în acelaşi râu de două ori. Viaţa — evoluţia — întregul univers spaţiu/timp, materie/energie — existenţa însăşi — este în esenţă schimbare.

— Ăsta e doar un aspect al ei. Celălalt este stabilitatea.

— Când lucrurile nu se mai schimbă, acela e rezultatul final al entropiei, moartea termică a universului. Cu cât lucrurile continuă să se mişte, să interrelaţioneze, să aibă conflicte, să se modifice, cu atât e mai puţină stabilitate — şi mai multă viaţă. Eu sunt pro-viaţă, George. Viaţa în sine e un mare pariu împotriva tuturor şanselor! Nu poţi încerca să trăieşti în siguranţă, nu există

siguranţă. Deci scoate-ţi capul din carapace şi trăieşte deplin! Nu cum ajungi într-un loc, ci unde ajungi contează. Ceea ce tu te temi să accepţi, uite, este faptul că suntem angajaţi într-un experiment cu adevărat măreţ, tu şi cu mine. Suntem pe punctul de a descoperi şi a controla, pentru binele întregii omeniri, o forţă cu totul nouă, un întreg nou domeniu al energiei antientropice, a forţei vitale, a voinţei de a acţio-na, de a face, de a schimba!

— Toate astea sunt adevărate. Dar mai e ceva…

— Ce, George?

Acum vorbea părinteşte şi răbdător; şi Orr se sili să continue, ştiind că n-are niciun rost.

— Noi facem parte din lume, nu suntem împotriva ei. Nu ajută să încerci să stai în afara lucrurilor şi să le conduci în felul ăsta. Pur şi simplu nu funcţionează, se desfăşoară contrar vieţii. Calea există, dar trebuie să o urmezi. Lumea este, indiferent cum am crede noi că trebuie să fie. Tu trebuie să fii alături de ea. Trebuie s-o laşi să existe.

Haber se plimba prin cameră, oprindu-se în faţa ferestrei uriaşe care încadra imaginea conului senin şi adormit al Muntelui St Helen. Dădu de câteva ori din cap.

— Înţeleg, zise stând cu spatele. Înţeleg întru totul. Dar hai să-ţi spun, George, şi poate o să înţelegi ce urmăresc eu. Eşti singur în junglă, în Mato Grosso, şi găseşti o femeie băştinaşă zăcând pe cărare, murind în urma unei muşcături de şarpe. Ai ser antivenin în trusa medicală, foarte mult, suficient cât să vindece mii de muşcături. O laşi acolo pentru că „aşa trebuie să fie“ — o laşi pe ea „să existe“?

— Depinde, făcu Orr.

— Depinde de ce?

— Păi… nu ştiu. Dacă reîncarnarea e posibilă, poate că o împiedici să ajungă la o viaţă mai bună condamnând-o să trăiască una mizerabilă. Poate că tu o vindeci şi ea se duce acasă şi ucide şase oameni din sat. Ştiu că tu i-ai da serul, pentru că îl ai şi ţi-e milă de ea. Dar nu ştii dacă ceea ce faci e bine sau rău sau amândouă…

— OK! Ai câştigat! Ştiu ce face serul antivenin, dar nu ştiu ce fac eu — OK. Accept asta cu dragă inimă. Dar spune-mi, care-i diferenţa? Admit de bunăvoie că nu ştiu, în 85 la sută din cazuri, ce naiba fac cu nenorocitul tău de creier, şi nici tu nu ştii, dar noi o facem —, aşadar, putem să continuăm?

Vigoarea lui agreabilă, virilă era copleşitoare; râse, iar Orr descoperi un surâs vag pe buzele proprii.

Însă, în timp ce îi erau aplicaţi electrozii, făcu un ultim efort să comunice cu Haber.

— Am văzut un Arest Cetăţenesc în vederea eutanasierii pe drum încoace, spuse.

— Pentru ce?

— Eugenie. Cancer.

Haber aprobă din cap, atent.

— Nu-i de mirare că eşti deprimat. Încă nu ai acceptat întru totul utilizarea violenţei controlate pentru binele comunităţii; e posibil să nu reuşeşti niciodată. Avem o lume a minţilor dure aici, George. Una realistă. Dar după cum am spus, viaţa nu poate fi sigură. Societatea e dură şi devine an de an tot mai dură: viitorul o să justifice asta. Avem nevoie de sănătate. Pur şi simplu, nu avem spaţiu pentru cei incurabili, pentru cei cu gene defecte care degradează specia; nu avem timp de pierdut cu suferinţe irosite, nefolositoare.

Vorbea cu un entuziasm care suna mai gol decât de obicei; Orr se întrebă cât de mult îi plăcea de fapt lui Haber această lume pe care fără îndoială el o crease.

— Acum stai aşa. Nu vreau să adormi din obişnuinţă. OK, grozav. S-ar putea să te plictiseşti. Vreau numai să stai jos pentru un timp. Ţine ochii deschişi, gândeşte-te la ce vrei. Eu o să mă joc cu maţele Copilaşului. Acum începem: bingo.

Apăsă pe butonul alb „Pornit” de pe panoul aflat pe peretele din dreapta Augmentorului, lângă

capătul canapelei.

Un extraterestru în trecere îl atinse uşor pe Orr în aglomeraţia din mall; înălţă cotul stâng ca să se scuze, iar Orr murmură:

— Îmi pare rău.

Străinul se opri, blocându-i pe jumătate drumul: se opri şi el, tresărind impresionat de impasivitatea lui blindată, înaltă de trei metri şi verzuie. Era grotesc până la limita ridicolului; ca o ţestoasă marină, şi la fel ca ţestoasele marine avea o frumuseţe stranie, masivă, o frunuseţe mai senină decât a oricărui locuitor de sub soare, a oricărui trecător pe Pământ.

Din cotul încă ridicat vocea ieşi plată:

— Jor Jor, făcu.

După un moment, Orr îşi recunoscu propriul nume rostit bisilabic în barsoomiană şi răspunse jenat:

— Da, eu sunt Orr.

— Te rog scuză întrerupere justificată. Tu eşti om capabil de iahklu' după cum s-a observat anterior. Asta tulbură sinele.

— Eu nu… Cred…

— Noi de asemenea am fost tulburaţi în diverse feluri. Conceptele se intersectează în ceaţă. Percepţia e dificilă. Vulcanii emit foc. Se oferă ajutor: se poate refuza. Serul împotriva muşcăturilor de şarpe nu se prescrie pentru toate. Înainte de a urma instrucţiuni care duc în direcţii greşite, pot fi chemate în ajutor forţe auxiliare în modul imediat-următor: Er' perrehnne!

— Er' perrehnne, repetă Orr automat, cu întreaga minte încercând să înţeleagă ce îi spunea extraterestrul.

— Dacă se doreşte. Vorba e de argint, tăcerea e de aur. Sinele e universul. Te rog iartă întreruperea, intersectarea în ceaţă.

Extraterestrul, deşi fără gât şi fără talie, dădu impresia că face o plecăciune şi trecu mai departe, imens şi verzui deasupra mulţimii de feţe gri. Orr rămase uitându-se după el până când Haber rosti:

— George!

— Ce-i?

Privi prosteşte în jurul camerei, biroul, fereastra.

— Ce naiba ai făcut?

— Nimic, zise Orr.

Încă mai stătea pe canapea, cu părul plin de electrozi. Haber apăsase butonul „Oprit" al Augmentorului şi venise în faţa canapelei, holbându-se întâi la Orr apoi la ecranul EEG.

Deschise aparatul şi verifică înregistrarea permanentă din interior, trasată cu creionul pe hârtie.

— Credeam că nu interpretez bine ecranul, zise şi râse ciudat, o versiune prescurtată a răgetului lui obişnuit din adâncul gâtului. Se petrec lucruri bizare în cortexul tău, şi nici măcar nu l-am alimentat cu Augmentorul, abia începusem o stimulare uşoară a punţii, nimic special… Ce-i asta… Iisuse, trebuie să fie 150 de megavolţi aici. Se întoarse brusc spre Orr: La ce te-ai gândit? Reconstituie.

O ezitare extremă îl cuprinse pe Orr, urcând până la un sentiment de ameninţare, de pericol.

— M-am gândit… Mă gândeam la extratereştri.

— La aldebaranieni? Şi?

— Tocmai m-am gândit la unul dintre ei pe care l-am văzut pe stradă când veneam încoace.

— Şi asta ţi-a amintit, conştient sau inconştient, de eutanasierea la care ai asistat. Corect? OK. Asta ar putea explica treaba asta amuzantă de aici din centrii emoţionali, Augmentorul a cules-o şi a exagerat-o. Trebuie să fi simţit asta — s-a derulat ceva special, neobişnuit în mintea ta?

— Nu, răspunse Orr sincer. Nu simţise nimic neobişnuit.

— OK. Uite, în caz că te-a speriat reacţia mea, trebuie să ştii că mi-am legat Augmentorul la propriu-mi creier de câteva sute de ori, ca şi pe alţi subiecţi în laborator, practic vreo patruzeci şi cinci de subiecţi diferiţi. N-o să-ţi facă mai mult rău decât le-a făcut lor. Dar înregistrarea aia a fost una extrem de neobişnuită pentru un subiect adult şi voiam pur şi simplu să verific dacă şi tu ai simţit ceva diferit.

Haber se calma pe sine, nu pe Orr, dar n-avea importanţă. Orr trecuse de pragul calmului.

— OK. O luăm de la capăt.

Haber reporni encefalograful şi se apropie de butonul „Pornit“ al Augmentorului. Orr strânse din dinţi şi înfruntă Haosul şi Noaptea Veacurilor.

Dar ei nu erau acolo. Nici el nu se afla în centru vorbind cu o ţestoasă înaltă de trei metri. Rămase aşezat pe canapeaua confortabilă uitându-se pe fereastră la conul albastru-cenuşiu acoperit de nori al Muntelui St Helen. Şi, tăcut ca un hoţ în noapte, un sentiment de bine îl cuprinse, o siguranţă că lucrurile sunt în regulă şi că el se afla în centrul lucrurilor. Sinele e universul. N-ar fi trebuit să permită să fie izolat, abandonat. Ajunsese înapoi acolo unde îi era locul. Simţea o stăpânire de sine, o certitudine perfectă asupra locului unde era el şi unde erau toate celelalte. Sentimentul nu ajunse la el ca o revelaţie a fericirii sau ceva mistic, ci ca ceva normal. Era felul în care se simţea în general, cu excepţia momentelor de criză, de agonie; era starea sufletească a copilăriei lui şi a celor mai bune şi mai profunde ore din adolescenţă şi maturitate; era felul său natural de a fi. În ultimii ani îl pierduse, treptat, dar aproape în întregime, abia dându-şi seama de pierdere. Cu patru ani în urmă, în aceeaşi lună, cu patru ani în urmă în aprilie se întâmplase ceva ce îl făcuse să-şi piardă complet echilibrul pentru un timp; recent, medicamentele pe care le luase, visele pe care le visase, salturile constante dintr-o viaţă în alta, înrăutăţirea structurii vieţii cu cât o îmbunătăţea mai mult Haber, toate astea îl scoseseră categoric din circuit. Acum, dintr-odată, se afla din nou la locul său.

Ştia că asta nu era ceva ce realizase de unul singur.

Întrebă cu voce tare:

— Augmentorul face asta?

— Ce să facă? zise Haber, aplecându-se pe după aparat din nou ca să citească pe ecranul EEG.

— Of… nu ştiu.

— El nu face nimic în sensul la care te referi tu, replică Haber iritat. Doctorul era plăcut în astfel de momente, când nu juca vreun rol şi nu dădea răspunsuri prefăcute, absorbit cu totul de ceea ce încerca să înveţe din reacţiile rapide şi subtile ale aparatelor. Nu face decât să amplifice ceea ce face propriul tău creier în acel moment, sporind selectiv activitatea, iar creierul tău nu face absolut nimic interesant… Uite.

Notă rapid ceva, se întoarse la Augmentor, apoi se lăsă pe spate urmărind liniile legănându-se pe ecran. Separă trei care păreau a fi una singură, rotind de potenţiometre, apoi le reunifică. Orr nu-l mai întrerupse. Odată Haber rosti sec:

— Închide ochii. Roteşte globii oculari în sus. Bine. Ţine-i închişi, încearcă să vizualizezi ceva — un cub roşu. Bine…

Când în cele din urmă opri aparatele şi începu să detaşeze electrozii, seninătatea pe care o simţise Orr nu dispăru, ca o stare indusă de un drog sau de alcool. Se păstră. Fără premeditare şi fără timiditate, Orr declară:

— Doctore Haber, nu mai pot să te las să te foloseşti de visele mele eficiente.

— Hm? făcu Haber, cu mintea încă la creierul lui Orr şi nu la Orr însuşi.

— Nu mai pot să te las să foloseşti visele mele.

— Să le folosesc?

— Să le foloseşti.

— Spune-i cum vrei, zise Haber.

Se îndreptase de spate şi îl domina cu statura pe Orr, care încă stătea aşezat. Era cenuşiu, mare, solid, cu barba ondulată, cu pieptul larg, încruntat. Zeul tău e un zeu gelos.

— Îmi pare rău, George, dar nu eşti în poziţia să spui asta.

Zeii lui Orr nu aveau nume sau invidii, nepretinzând nici venerare, nici supunere.

— Ba o spun, replică el blând.

Haber privi în jos spre el, îl privi cu adevărat pentru o clipă, şi îl văzu. Păru să dea înapoi, ca un om care crezuse că dă la o parte o cortină de voal şi descoperise o uşă de granit. Traversă camera. Se aşeză la birou. Orr se ridică în picioare şi se întinse puţin.

Haber îşi mângâie barba neagră cu o mână mare, gri.

— Sunt în pragul — ba nu, sunt chiar în mijlocul — unei descoperiri, spuse, şi vocea lui profundă nu suna jovial, ci întunecat, puternic. Folosind tiparele creierului tău într-o rutină feedback-eliminare-replicare-creştere, programez Augmentorul să reproducă ritmurile EEG care se obţin în timpul visului eficient. Eu numesc aceste ritmuri stare E. Când voi reuşi să le generalizez suficient, o să le pot suprapune peste ritmurile în stare theta ale unui alt creier, iar după o perioadă de sincronizare, cred eu, o să inducă visarea eficientă şi în acel creier. Înţelegi ce înseamnă asta? O să fiu în stare să induc starea E într-un creier special selectat şi antrenat, la fel cum un psiholog care utilizează SEC induce furia la o pisică sau calmul la un bolnav psihotic — chiar mai uşor, căci pot realiza stimularea fără contacte implantate sau chimicale. Mai am câteva zile, poate câteva ore, până la îndeplinirea acestui ţel. Odată îndeplinit, eşti liber. Nu vei mai fi necesar. Nu-mi place să lucrez cu un subiect contra voinţei lui, progresul va fi mult mai rapid cu cineva orientat şi echipat corespunzător. Dar până când o să fiu gata o să am nevoie de tine. Cercetarea trebuie încheiată. Este probabil cea mai importantă piesă a cercetării ştiinţifice care s-a realizat vreodată. Am nevoie de tine ca să o extind — dacă sentimentul tău de obligaţie faţă de mine ca prieten, sau faţă de cunoaştere, sau faţă de bunăstarea întregii omeniri, nu e suficient ca să te ţină aici — şi atunci eu sunt gata să te constrâng pentru a servi o cauză nobilă. Dacă e necesar, o să obţin un ordin pentru Terapie Obli… de Constrângere pentru Bunăstarea Personală. Dacă e necesar, o să folosesc medicamente, ca şi cum ai fi un psihotic violent. Refuzul tău de a ajuta într-o problemă de asemenea importanţă este, desigur, psihotic. Totuşi nu e nevoie să precizez că aş prefera infinit mai mult să am ajutorul tău voluntar, liber, fără coerciţie legală sau psihică. Pentru mine are foarte multă importanţă.

— Pentru tine, chiar n-ar avea nicio importanţă, zise Orr fără ostilitate.

— De ce mi te împotriveşti — acum? De ce acum, George? Când ai contribuit atât de mult şi când suntem atât de aproape de reuşită?

Zeul tău e un zeu plin de reproşuri. Dar vinovăţia nu era un mod de a-l mişca pe George Orr; dacă ar fi fost un om prea dedicat sentimentelor de vinovăţie n-ar fi trăit treizeci de ani.

—Cu cât mergi mai departe cu atât devine mai rău. Şi acum, în loc să mă fereşti de visele eficiente, o să începi să le ai chiar tu. Nu-mi place să fac restul lumii să trăiască în visele mele, dar, cu siguranţă, nu vreau să trăiesc eu în ale tale.

— Ce vrei să spui prin „devine mai rău“? Uite, George.

Faţă în faţă. Raţiunea va învinge. Să stăm jos şi să discutăm…

— În cele câteva săptămâni de când lucrăm împreună, iată ce am făcut. Am eliminat suprapopularea; am restaurat calitatea vieţii urbane şi balanţa ecologică a planetei. Am eliminat cancerul ca boală majoritar fatală. Începu să îndoaie degetele puternice, gri, enumerând: Eliminarea problemelor de culoare, a urii rasiale. Eliminarea războiului. Eliminarea riscului deteriorării speciei şi al sporirii stocului de gene dăunătoare. Eliminarea — ba nu, să spunem procesul de eliminare — a sărăciei, inegalităţilor economice, a luptelor de clasă, peste tot în lume. Ce altceva? Bolile mentale, neadaptarea la realitate: asta o să mai dureze puţin, dar am făcut deja primul pas. Sub îndrumarea CEDFO, reducerea mizeriei umane, fizice şi psihice, şi creşterea

constantă a manifestării de sine individuale serioase sunt în derulare, în constant progres. Progres, George! Am progresat mai mult în şase săptămâni decât a progresat omenirea în şase sute de mii de ani!

Orr simţi că toate aceste argumente aşteptau un răspuns. Începu:

— Dar unde sunt guvernele democratice? Oamenii nu mai pot alege nimic pentru ei înşişi. De ce e totul atât de fals, de ce toată lumea e atât de lipsită de bucurie? Nici măcar nu mai poţi deosebi oamenii — şi cu cât sunt mai tineri cu atât sunt mai uniformi. Afacerea cu Statul Mondial care îngrijeşte toţi copiii în acele Centre…

Dar Haber îl întrerupse, sincer furios:

— Centrele Copilului au fost invenţia ta, nu a mea! Eu pur şi simplu am subliniat dezideratele printre alte sugestii pentru vis, aşa cum fac întotdeauna; am încercat să sugerez cum să fie implementate unele dintre ele, dar acele sugestii par fie să nu fi prins niciodată, fie să fi fost deformate până la a nu mai fi recunoscute de nenorocita ta de gândire primară. Nu e nevoie să-mi spui că opui rezistenţă sau că nu îţi place tot ce încerc să realizez pentru omenire, să ştii — asta a fost evident de la început. Fiecare pas înainte pe care te silesc să-l faci, tu îl anulezi, îl ologeşti cu ocolurile şi stupiditatea mijloacelor folosite de visul tău ca să-l realizeze. Încerci, de fiecare dată, să faci un pas înapoi. Motoarele tale proprii sunt total negativiste. Dacă nu ai fi sub hipnoză puternică atunci când visezi, ai fi făcut lumea pulbere de mult! Uite ce era să faci, în noaptea aia când ai fugit cu avocata…

— E moartă, zise Orr.

— Bine. Avea o influenţă distructivă asupra ta. Era iresponsabilă. Tu nu ai conştiinţă socială, nici altruism. Eşti o moluscă morală. Trebuie să-ţi imprim responsabilitatea morală prin hipnoză, de fiecare dată. Şi de fiecare dată e sucită, stricată. Asta s-a întâmplat cu Centrele Copilului. Ţi-am sugerat că, dat fiind faptul că nucleul familiar e principala cauză a structurilor nevrotice personale, ar exista anumite căi prin care, într-o societate ideală, ar putea fi modificat. Visul tău a înşfăcat cea mai brută interpretare, a amestecat-o cu concepte utopice ieftine, sau poate cu concepte cinice antiutopice, şi a produs Centrele. Care, totuşi, sunt mai bune decât ceea ce au înlocuit! Există foarte puţină schizofrenie în această lume — ştiai asta? E o boală rară!

Ochii întunecaţi ai lui Haber sclipiră, buzele se desfăcură într-un rânjet.

— Lucrurile sunt mai bune decât… decât erau odată, zise Orr abandonând orice speranţă la o discuţie. Dar pe măsură ce mergi înainte se înrăutăţesc. Nu eu încerc să te împiedic, tu încerci să faci ceva ce nu poate fi făcut. Eu am asta, darul ăsta, ştiu; şi ştiu şi ce obligaţie am. Să-l folosesc numai când trebuie. Când nu există alternativă. Acum există alternativă. Trebuie să mă opresc.

— Nu ne putem opri — abia am început! Abia începem să avem puţin control asupra puterii tale. Sunt pe cale să fac asta şi o s-o fac. Nicio teamă personală nu poate sta în calea binelui care poate fi făcut tuturor prin această nouă capacitate a creierului uman!

Haber îşi ţinea discursul. Orr se uita la el, dar ochii opaci, privind direct prin el, nu-i întorceau privirea, nu-l vedeau. Discursul continuă.

— O să fac această nouă capacitate replicabilă. E o analogie cu invenţia tiparului, cu aplicarea oricărui nou concept tehnologic sau ştiinţific. Dacă experimentul sau tehnica nu pot fi repetate cu succes şi de către alţii, ele nu sunt de folos. În mod similar starea E, atâta timp cât e încuiată în creierul unui singur om, nu are mai multă utilitate pentru omenire decât o cheie încuiată într-o cameră, sau un geniu mutant, dar unic, steril. Dar eu voi avea mijloacele prin care să scot cheia din acea cameră. Iar această „cheie“ va reprezenta o adevărată cheie de boltă în evoluţia umană, la fel ca însăşi dezvoltarea unui creier raţional! Orice creier capabil s-o folosească, care merită s-o folosească, va putea s-o facă. Când un subiect potrivit, antrenat, pregătit intră în stare E sub stimularea Augmentorului, el va fi sub control autohipnotic complet. Nimic nu va fi lăsat la voia întâmplării, a impulsurilor alea-torii, a capriciilor iraţionale narcisice. Nu vor mai exista asemenea

tensiuni ca între voinţa ta de nihilism şi voinţa mea de progres, dorinţele tale de Nirvana şi planificarea mea conştientă, atentă a binelui tuturor. Când voi fi sigur pe tehnicile mele, atunci tu o să fii liber să pleci. Absolut liber. Şi întrucât tu ai pretins mereu că nu vrei decât să te eliberezi de responsabilitate, să devii incapabil să visezi eficient, atunci îţi promit că primul meu vis eficient o să includă „vindecarea“ ta — nu vei mai avea niciodată un vis eficient.

Orr se ridicase în picioare; stătea liniştit, privind la Haber; chipul lui era calm, dar extrem de atent şi concentrat.

— O să-ţi controlezi propriile vise, zise, tu însuţi — fără să te ajute nimeni, sau să te supravegheze…?

— Pe ale tale le controlez de săptămâni bune. În cazul meu, şi desigur eu o să fiu primul subiect al experimentului meu, asta este o obligaţie etică absolută, în cazul meu controlul va fi complet.

— Am încercat autohipnoza, înainte să folosesc medicamentele pentru suprimarea viselor…

— Da, ai pomenit de asta; ai eşuat, bineînţeles. Problema ca un subiect care opune rezistenţă să reuşească cu succes o autosugestie este una interesantă, dar asta nu a fost nicidecum un test; tu nu eşti psiholog profesionist, nu eşti hipnotizator antrenat, şi deja eşti tulburat emoţional din cauza întregii afaceri; nu ai ajuns nicăieri, bineînţeles. Dar eu sunt profesionist şi ştiu precis ce fac. Îmi pot autosugera un vis întreg şi să visez fiecare detaliu la fel de precis ca şi când aş fi treaz. Am făcut asta, săptămâna trecută în fiecare noapte, antrenându-mă. Când Augmentorul va sincroniza tiparul generalizat al stării E cu propria mea stare theta, asemenea vise vor deveni eficiente. Şi apoi… şi apoi…

Buzele de sub barba ondulată se desfăcură într-un zâmbet forţat, fix, un rânjet de extaz care îl făcu pe Orr să întoarcă privirea ca şi cum ar fi văzut ceva ce nu trebuia văzut, în acelaşi timp îngrozitor şi patetic.

— Atunci această lume va deveni un rai, iar oamenii vor fi ca zeii!

— Suntem, deja suntem, zise Orr, dar celălalt nu-i dădu atenţie.

— Nu avem de ce să ne temem. Vremurile periculoase — le-am cunoscut — au fost când tu singur posedai capacitatea de vis E şi nu ştiai ce să faci cu ea. Dacă nu ai fi venit la mine, dacă nu ai fi fost trimis pe mâini pregătite ştiinţific, cine ştie ce s-ar fi putut întâmpla. Dar tu ai venit aici, şi eu eram aici: după cum se spune, geniul constă în a te afla la momentul potrivit în locul potrivit! Râse sonor: Aşa că acum nu avem de ce să ne temem, totul e în mâinile noastre. Ştiu, din punct de vedere ştiinţific şi moral, ce fac şi cum s-o fac. Ştiu încotro mă îndrept.

— Vulcanii emit foc, murmură Orr.

— Poftim?

— Pot să plec acum?

— Mâine la cinci.

— O să vin, zise Orr şi plecă.

CAPITOLUL 10

Il descend, reveille, l’autre côté du rêve.

– Hugo, „Contemplations“

Nu era decât ora trei, şi el ar fi trebuit să se întoarcă în biroul său de la Departamentul Parcurilor şi să termine planurile pentru terenurile de joacă ale suburbiilor din sud-est; dar n-o făcu. Se gândi în treacăt şi renunţă. Cu toate că amintirea îl asigura că deţinuse acel post timp de cinci ani, el nu avea încredere în amintire; slujba nu era reală pentru el. Nu era munca pe care trebuia s-o facă. Nu era slujba lui.

Era conştient că exilând astfel în irealitate o porţiune majoră a unicei realităţi, a unicei existenţe pe care o avea în fapt, comporta exact aceleaşi riscuri pe care le comportă o minte bolnavă: pierderea simţului liberului arbitru. Ştia că atâta timp cât cineva neagă ceva, acel cineva este posedat de ceea ce nu este, impulsurile, fanteziile, ororile care se înghesuie să umple vidul. Dar vidul era acolo. Vieţii lui îi lipsea realitatea; era goală; visul, creând acolo unde nu era necesar să creeze, o rosese, făcând-o subţire şi casantă. Dacă asta însemna să exişti, poate că vidul era preferabil. El ar fi acceptat monştrii şi necesităţile iraţionale. Ar fi mers acasă şi nu ar fi luat medicamente, ci ar fi dormit şi ar fi visat indiferent ce.

Coborî din funicular în centru, dar în loc să ia troleibuzul porni pe jos spre cartierul lui; îi plăcuse întotdeauna să meargă pe jos.

În apropiere de Parcul Lovejoy rămăsese încă în picioare o bucată din vechea autostradă, o rampă uriaşă, datând probabil din timpul convulsiilor frenetice ale maniei autostrăzilor din anii 1970; trebuia să fi dus cândva la Podul Marquam, însă acum se termina brusc în aer la zece metri peste Front Avenue. Nu fusese distrusă la curăţarea şi reconstruirea oraşului după Anii Molimei, poate pentru că era atât de mare, de inutilă şi atât de urâtă încât să fie, în ochii americanilor, invizibilă. Stătea acolo şi câteva tufişuri îşi înfipseseră rădăcinile în carosabil, în timp ce dedesubt crescuse o învălmăşeală de clădiri, ca nişte cuiburi de rândunică pe o stâncă. În această bucăţică mai degrabă neîngrijită şi indisciplinată a oraşului se mai găseau încă mici magazine, pieţe independente, mici restaurante neatrăgătoare şi aşa mai departe, luptându-se în ciuda constrângerilor Raţionalizării totale şi echitabile a produselor pentru consumatori şi a

copleşitoarei competiţii a marilor sisteme Mart şi Outlet care canalizau acum 90% din comerţul mondial.

Unul dintre aceste magazine de sub rampă era un second-hand; pe firma de deasupra ferestrei scria ANTICHITĂŢI şi o alta pictată pe fereastră cu litere jupui-te spunea VECHITURI. Într-o vitrină se vedeau câteva oale de pământ bondoace lucrate manual, în alta un balansoar vechi cu un şal de lână ros de molii drapat peste el şi, împrăştiate în jurul celor două vitrine principale, tot felul de gunoaie culturale: o potcoavă, un ceas de mână, un obiect enigmatic de la o lăptărie, o fotografie înrămată a preşedintelui Eisenhower, un glob de cristal uşor ciobit conţinând trei monede ecuadoriene, un colac de toaletă din plastic decorat cu crabi şi alge marine, nişte mătănii roase şi un set de discuri vechi de 45 de turaţii cu eticheta „În bună st“, dar evident zgâriate. Exact genul de loc, se gândi Orr, unde mama lui Heather ar fi putut lucra un timp. Mişcat de un impuls, intră.

Înăuntru era răcoare şi destul de întuneric. Un picior al rampei forma unul dintre pereţi, o întindere goală şi întunecată de beton, ca peretele unei peşteri subacvatice. Dintre umbrele aruncate de mobila masivă, pogoanele de pictură gestuală şi roţi de tors fals-antice devenite acum antichităţi autentice prin inutilitate, dintre tenebrele lucrurilor nimănui, apăru o siluetă uriaşă părând să plutească încet înainte, tăcut şi reptilian. Proprietarul era un extraterestru.

Înălţă cotul stâng strâmb şi rosti:

— Bună ziua. Doriţi un obiect?

— Mulţumesc, doar mă uitam.

— Vă rog continuaţi activitatea, zise proprietarul.

Se retrase puţin în umbră şi rămase nemişcat. Orr se uită la jocul luminii pe nişte pene de păun roase de şoareci, studie un proiector casnic de filme din 1950, un set de sake în alb şi albastru, o grămadă de reviste Mad evaluate destul de scump. Ridică un ciocan solid de oţel şi îi admiră echilibrul; era o unealtă bine făcută, un lucru bun.

— Ăsta este alegerea dumneavoastră? îl întrebă pe proprietar, întrebându-se ce anume ar putea preţui un extraterestru dintre toate acele epave ale anilor curgând peste America.

— Tot ce vine e acceptabil, replică extraterestrul.

Un punct de vedere atrăgător.

— Mă întreb dacă m-aţi putea lămuri cu ceva. În limba voastră, care este înţelesul cuvântului iahklu’?

Proprietarul mai înaintă puţin cu lentoare, strecurându-şi cu grijă armura mare ca o carapace printre obiectele fragile.

— Incomunicabil. Limbajul folosit pentru comunicarea cu persoanele-indivizi nu conţine alte forme de relaţie. Jor Jor.

Mâna dreaptă, o extremitate ca o înotătoare imensă, verzuie, se întinse înainte încet şi oarecum ezitant.

— Tiua’k Ennbe Ennbe.

Orr îi strânse mâna. Stătea imobil, aparent privindu-l, cu toate că nu se vedeau niciun fel de ochi în casca de culoare închisă umplută cu vapori. Dacă era o cască. Oare de fapt exista vreo formă substanţială în interiorul acelei carapace verzi, a acelei armuri puternice? Nu ştia. Se simţi însă perfect în largul lui alături de Tiua’k Ennbe Ennbe.

— Presupun, întrebă el tot dintr-un impuls, că nu aţi cunoscut vreodată pe cineva cu numele Lelache?

— Lelache. Nu. Cauţi pe Lelache.

— Am pierdut-o pe Lelache.

— Intersectări în ceaţă, observă extraterestrul.

— Cam aşa ceva, zise Orr.

Culese de pe masa aglomerată din faţa lui un bust alb al lui Franz Schubert înalt de vreo cinci centimetri, probabil premiul oferit de un profesor de pian unui elev. La baza lui elevul scrisese: „Cum, Eu să-mi fac griji?“ Faţa lui Schubert era liniştită şi impasibilă, un mic Buddha cu ochelari.

— Cât costă asta?

— Cinci cenţi noi, răspunse Tiua’k Ennbe Ennbe.

Orr scoase o monedă FedPop.

— Există vreun mod prin care să controlezi iahklu’, să-l faci s-o ia pe… pe unde trebuie?

Extraterestrul luă moneda şi o oferi maiestuos unei case de marcat cromate pe care Orr o luase drept o antichitate de vânzare. Înregistră tranzacţia, apoi stătu un timp nemişcat.

— Cu o rândunică nu se face primăvară, rosti. Mai multe mâini fac munca uşoară.

Se opri din nou, aparent nesatisfăcut de efortul său de a clădi un pod peste dificultatea de comunicare. Rămase imobil o jumătate de minut, apoi se îndreptă spre fereastra de la intrare şi cu mişcări precise, rigide, atente, culese unul dintre discurile expuse acolo şi i-l aduse lui Orr. Era un disc al trupei Beatles: With a Little Help from My Friends.

— Cadou. E acceptabil?

— Da, zise Orr şi luă discul. Mulţumesc, mulţumesc foarte mult. Eşti foarte amabil. Îţi sunt recunoscător.

— Plăcere, replică extraterestrul. Cu toate că vocea mecanică nu avea intonaţie şi armura era impasibilă, Orr fu sigur că Tiua’k Ennbe Ennbe chiar era satisfăcut; el însuşi era mişcat.

— Pot să-l ascult la proprietarul meu, are un patefon vechi, spuse. Mulţumesc foarte mult.

Îşi strânseră din nou mâinile şi plecă.

La urma urmelor, se gândi în timp ce mergea spre Corbett Avenue, nu e surprinzător că extratereştrii sunt de partea mea. Într-un anume fel, eu i-am inventat. N-am idee în ce fel, bineînţeles. Dar categoric nu erau prin preajmă până când nu am visat eu că sunt, până când nu i-am lăsat eu să fie. Aşadar, există — a existat întotdeauna — o legătură între noi.

Bineînţeles (continuau gândurile lui, tot în pas lent), dacă asta e adevărat, atunci întreaga lume aşa cum e acum ar trebui să fie de partea mea; pentru că eu am visat cea mai mare parte din ea. Ei bine, la urma urmelor, este de partea mea. Adică eu sunt o parte din ea. Nu ceva separat. Eu calc pe pământ şi pământul e călcat de mine, respir aerul şi îl modific, sunt complet interconectat cu lumea.

Numai Haber e diferit, din ce în ce mai diferit cu fiecare vis. El e împotriva mea: conexiunea mea cu el este negativă. E vorba de acest aspect al lumii de care e el responsabil, pe care el mi-a ordonat să-l visez, de acest aspect mă simt înstrăinat, împotriva căruia nu am putere…

Nu înseamnă că el e rău. Are dreptate, un om ar trebui să încerce să ajute alţi oameni. Dar analogia cu serul antivenin e falsă. El vorbea despre o persoană care întâlneşte o altă persoană în suferinţă. Asta e ceva diferit. Poate ceea ce am făcut eu, ceea ce am făcut în aprilie cu patru ani în urmă… a fost justificat… (Dar gândurile lui se feriră, ca întotdeauna, de locul fierbinte.) Trebuie să ajuţi o altă persoană. Dar nu e corect să te joci de-a Dumnezeu cu masele. Ca să fii Dumnezeu trebuie să ştii ce faci. Iar ca să faci un bine de orice fel nu e suficient doar să fii convins că ai dreptate şi că intenţiile tale sunt bune. Trebuie să fii… conectat. El nu e conectat. Nimeni altcineva, nici măcar vreun obiect, nu are o existenţă proprie în ochii lui; el vede lumea numai ca pe un mijloc de a-şi atinge scopurile. Nu contează dacă scopul lui e unul bun; mijloacele sunt tot ce avem… El nu poate accepta, nu poate lăsa lucrurile să decurgă de la sine, nu poate renunţa. E bolnav… Ne poate lua pe toţi cu el, dintr-o singură mişcare, dacă reuşeşte să viseze la fel ca mine. Ce pot face eu?

Ajunse la vechea casă de pe Corbett în timp ce gândul îl purtase la această problemă.

Se opri la parter ca să împrumute patefonul demodat de la Mannie Ahrens, administratorul.

Asta implica o ceaşcă de ceai. Mannie o fierbea întotdeauna pentru Orr, fiindcă Orr nu fumase niciodată şi nu putea inhala fără să tuşească. Discutară puţin despre problemele lumii. Mannie ura Spectacolele Sportive; stătea acasă şi urmărea emisiuni educaţionale pentru copiii pre-Centru în fiecare după-amiază.

— Păpuşa aligator, Dooby Doo, e o adevărată caţă, zise.

Conversaţia avea pauze lungi, reflexii ale marilor goluri din materialul minţii lui Mannie, erodate de folosirea a nenumărate chimicale de-a lungul anilor. Dar în subsolul lui soios era pace şi intimitate, iar ceaiul slab de cannabis avea un efect uşor relaxant asupra lui Orr. În cele din urmă, târî patefonul la etaj şi îl conectă la priza din livingul gol. Puse discul, apoi rămase cu acul suspendat deasupra plăcii rotitoare. Ce voia?

Nu ştia. Ajutor, presupunea. Ei bine, orice vine e acceptabil, după cum spusese Tiua'k Ennbe Ennbe.

Aşeză acul cu grijă pe canalul exterior şi se întinse lângă patefon pe podeaua prăfuită.

Ai nevoie de cineva? Eu am nevoie de cineva pe care să-l iubesc.

Aparatul era automat; când termina discul mormăia încet pentru o clipă, ţăcănea din interior şi returna acul pe canalul iniţial.

Eu am trecut peste asta, cu puţin ajutor,

Cu puţin ajutor din partea prietenilor mei.

La a unsprezecea reluare Orr adormi profund.

Trezindu-se în semiîntuneric în camera înaltă, goală, pe Heather o cuprinse un sentiment de confuzie. Unde Dumnezeu se afla?

Dormise. Adormise stând pe podea cu picioarele întinse şi cu spatele sprijinit de pian. Marijuana o făcea întotdeauna somnoroasă, şi de asemenea şi stupidă, dar nu putea să rănească sentimentele lui Mannie şi să refuze, bietul fumător. George zăcea întins ca o blană de pisică pe podea, chiar lângă patefonul care îşi măcina încet drumul prin „Cu puţin ajutor" până la platan. Ea reduse volumul, apoi opri aparatul. George nu se mişcă; buzele îi erau uşor desfăcute, ochii strâns închişi. Ce amuzant că adormiseră amândoi ascultând muzica. Se ridică în genunchi şi se duse la bucătărie să caute ceva de mâncare.

Of, pentru Dumnezeu, ficat de porc. Era hrănitor şi cel mai valoros lucru care putea fi obţinut pentru trei bonuri de raţie de carne per greutate. Îl luase ieri de la Mart. Bun, tăiat foarte subţire şi fript cu sare şi ceapă… câăh. Mă rog, îi era destul de foame ca să mănânce ficat de porc, iar George nu era mofturos. Dacă exista hrană decentă, el o mânca şi se bucura de ea, dacă era ficat de porc oribil doar îl mânca. Slavă Domnului pentru toate binecuvântările, inclusiv pentru bărbaţii buni.

În timp ce punea masa în bucătărie şi doi cartofi şi o jumătate de varză la prăjit, se oprea din când în când: se simţea ciudat. Dezorientată. De la nenorocitul de drog şi de la dormitul atâtea ore pe podea, fără îndoială.

George intră, nepieptănat şi cu cămaşa plină de praf. Se holbă la ea. Ea îi zise:

— Bună dimineaţa!

El rămase în picioare privind-o şi zâmbind, un zâmbet larg radios de bucurie pură. Nu primise niciodată un compliment mai mare în toată viaţa ei; era stingherită de această bucurie pe care o provocase.

— Draga mea soţie, zise el luându-i mâinile. Le privi, şi palmele şi dosul, şi le lipi apoi de faţa lui. Ar trebui să fii cafenie, spuse, şi spre tristeţea ei zări lacrimi în ochii lui.

Pentru o clipă, doar o clipă, avu o idee despre ceea ce se petrecea; îşi amintea să fi fost cafenie şi îşi amintea liniştea din cabană noaptea, şi zgomotul pârâului, şi multe alte lucruri, totul într-o străfulgerare. Dar George era o problemă mult mai urgentă. Îl îmbrăţişă, şi el o îmbrăţişă la rândul lui.

— Eşti epuizat, eşti supărat, ai adormit pe podea. E din cauza ticălosului de Haber. Nu te mai întoarce la el. Pur şi simplu nu te mai duce. Nu-mi pasă ce-o să facă, o să mergem la tribunal, o să facem apel chiar dacă îţi aplică un ordin de Constrângere şi te închide la Linnton, o să-ţi facem rost de un alt psihiatru şi o să ieşi. Nu mai poţi continua cu el, te distruge.

— Nimeni nu mă poate distruge, zise el şi râse scurt, din adâncul pieptului, aproape ca un suspin, nu atâta timp cât am puţin ajutor din partea prietenilor. O să mă întorc, n-o să mai dureze mult. Nu-mi mai fac griji din cauza mea. Dar nu te îngrijora…

Se lipiră unul de altul, atingându-se pe toată suprafaţa disponibilă a trupului, absolut uniţi, în timp ce ficatul şi ceapa sfârâiau în tigaie.

— Şi eu am adormit, şopti ea pe gâtul lui. Am ameţit scriind scrisorile tâmpite ale lui Rutti. Dar ai cumpărat un disc bun. Îmi plăcea Beatles când eram mică, dar posturile guvernului nu-i mai difuzează niciodată.

— E un cadou, zise George, dar ficatul pocni în tigaie şi ea trebui să se desprindă şi să vadă de el.

În timpul cinei George o privi; îl privi şi ea destul de mult. Erau căsătoriţi de şapte luni. Nu vorbiră nimic important. Spălară vasele şi se duseră în pat. În pat făcură dragoste. Dragostea nu stă acolo pur şi simplu, ca o piatră, ea trebuie făcută, ca o pâine; refăcută tot timpul, reînnoită. Odată făcută, adormiră unul în braţele celuilalt, îmbrăţişând dragostea. În somnul ei, Heather auzi zgomotul unui pârâu plin de vocile copiilor nenăscuţi cântând.

În somnul lui George văzu adâncurile oceanului.

Heather era secretară la o firmă îmbătrânită şi ineficientă, Ponder şi Rutti. Când ieşi de la lucru la patru şi jumătate a doua zi, vineri, nu luă monoraiul şi troleibuzul până acasă, ci urcă cu funicularul în Parcul Washington. Îi spusese lui George că ar putea veni să-l întâlnească la CEDFO, întrucât şedinţa lui terapeutică nu începea decât la cinci, şi după aceea să se întoarcă în centru să ia masa la unul dintre lanţurile de restaurante din International Mall.

— Va fi bine, acceptase el, înţelegându-i motivele şi vrând să spună că el va fi bine.

Ea replicase:

— Ştiu. Dar ar fi distractiv să mâncăm în oraş, am economisi câteva bonuri. N-am încercat încă la Casa Boliviana.

Ajunse devreme la turnul CEDFO şi aşteptă pe treptele largi de marmură. El veni cu următoarea maşină. Îl văzu coborând alături de ceilalţi cărora ea nu le acordă atenţie. Un bărbat scund, îngrijit, autosuficient, cu o expresie amiabilă. Se mişca bine, deşi era puţin aplecat, ca majoritatea funcţionarilor cu muncă de birou. Când o observă, ochii lui, care erau limpezi şi luminoşi, părură să se lumineze şi mai mult şi zâmbi: din nou acel surâs zdrobitor de bucurie absolută. Ea îl iubea cu violenţă. Dacă Haber i-ar face vreun rău ar intra după el şi l-ar rupe în bucăţi. Sentimentele violente îi erau străine de obicei, dar nu când George era implicat. Şi oricum azi nu se ştie din ce motiv se simţea diferit faţă de cum se simţea de obicei. Mai îndrăzneaţă, mai dură. Spusese „căcat“ cu voce tare de două ori, la lucru, făcându-l pe bătrânul domn Rutti să tresară. Abia dacă spusese vreodată „căcat“ înainte cu voce tare, nici nu intenţionase, şi iată că totuşi o făcuse, ca şi când ar fi fost un obicei prea greu ca să renunţe la el…

— Bună, George.

— Bună, zise el luându-i mâinile. Eşti frumoasă, aşa de frumoasă.

Cum putea cineva să creadă că omul ăsta era bolnav? Bun, avea vise interesante. Asta era mai bine decât să fie doar rău şi plin de ură, ca aproximativ un sfert din oamenii pe care îi cunoscuse.

— E deja cinci, constată ea. Te aştept aici jos. Dacă plouă o să fiu în hol. Acolo e ca în mormântul lui Napoleon, numai marmură neagră şi chestii de genul ăsta. Totuşi, aici afară e frumos. Poţi să auzi răgetele leilor de la zoo.

— Vino cu mine. Deja plouă.

Aşa era, burniţa călduţă neîncetată a primăverii — gheaţa Antarcticii căzând blând pe creştetele copiilor celor responsabili de topirea ei.

— Are o sală de aşteptare drăguţă. Probabil o s-o împarţi cu o adunătură de ştabi FedPop şi trei-patru şefi de stat. Toţi dându-se bine pe lângă Directorul CEDFO. Iar eu trebuie să mă târăsc printre ei de fiecare dată şi să intru înaintea lor. Psihopatul de casă al doctorului Haber. Exponatul lui. Pacientul lui simbolic…

O conduse prin holul larg de sub domul Pantheonului, pe trotuarele rulante până la un escalator spiral incredibil, aparent fără sfârşit.

— CEDFO conduce cu adevărat lumea, continuă el. Nu pot să nu mă întreb de ce Haber mai are nevoie de vreo altă formă de putere. Are destulă, Dumnezeu ştie. De ce nu se poate opri aici? Presupun că e ca Alexandru cel Mare, care avea mereu nevoie de alte lumi pe care să le cucerească. N-am înţeles niciodată asta. Cum a fost azi la lucru?

Era încordat, din această cauză vorbea atât de mult; dar nu părea deprimat sau supărat, cum fusese săptămâni întregi. Ceva îi restaurase echilibrul natural. Ea nu crezuse niciodată cu adevărat că şi l-ar putea pierde pentru prea mult timp, să-şi piardă felul lui de a fi, să devină de neatins; numai că fusese din ce în ce mai nefericit. Acum nu mai era, iar schimbarea era atât de bruscă şi de completă, încât ea se întreba ce anume o provocase de fapt. Tot ce putea era s-o dateze din seara trecută când stătuseră în livingul încă nemobilat ascultând acel cântec Beatles interesant şi subtil, şi adormiseră amândoi. De atunci, el redevenise el însuşi.

Nu se afla nimeni în anticamera mare şi lustruită a lui Haber. George îşi spuse numele în dreptul unui birou de lângă uşă, un autorecepţioner după cum îi explică lui Heather. Ea tocmai făcea o glumă nervoasă întrebând dacă aveau şi autoeroticieni, când o uşă se deschise şi Haber apăru în prag.

Ea îl mai întâlnise o dată, pentru scurt timp, la început, când George devenise pacientul lui. Uitase cât era de masiv, ce barbă mare avea, cât de drastic de impresionant arăta.

— Intră, George, tună el.

Ea fu copleşită. Se făcu mică. El o remarcă.

— Doamnă Orr, mă bucur să vă văd! Mă bucur că aţi venit! Intraţi şi dumneavoastră.

— O, nu. Eu numai…

— Ba da. Vă daţi seama că probabil e ultima şedinţă a lui George aici? V-a spus? În seara asta încheiem. Cu siguranţă trebuie să fiţi prezentă. Haideţi. Am dat drumul personalului mai devreme. Cred că aţi observat aglomeraţia de pe escalatorul de coborâre. Mă simt ca şi cum aş avea locul ăsta numai pentru mine, în seara asta. Aşa, luaţi loc aici.

Continuă; nu era nevoie să i se spună ceva cu sens drept replică. Ea era fascinată de comportamentul lui Haber, de exuberanţa pe care o afişa; nu-şi adusese aminte ce persoană agreabilă, stăpânită era, cât de copleşitoare. Practic era incredibil ca un astfel de om, un lider mondial şi un mare om de ştiinţă, să-şi petreacă toate acele săptămâni cu tratamentul personal al lui George, care era un nimeni. Dar, desigur, cazul lui George era foarte important, plin de învăţăminte pentru cercetare.

— O ultimă şedinţă, spunea Haber în timp ce ajusta ceva la obiectul cu aspect de computer din peretele de la capătul canapelei. Un ultim vis controlat şi apoi, cred eu, am rezolvat problema. Te bagi, George?

Utiliza des numele soţului ei. Îşi amintea că George spusese cu câteva săptămâni în urmă: „Îmi tot spune pe nume; cred că asta îi reaminteşte că mai e încă cineva prezent“.

— Sigur, mă bag, răspunse George şi se aşeză pe canapea cu capul uşor ridicat; îi aruncă o privire lui Heather şi zâmbi. Haber începu imediat să ataşeze tot felul de lucruri cu fire pe capul său, dându-i şuviţele de păr la o parte. Heather îşi amintea procesul de la propria ei imprimare a creierului, parte a setului de teste şi înregistrări parcurs de fiecare cetăţean FedPop. Îi era neplăcut

să-l vadă aplicat la soţul ei. Ca şi cum electrozii erau mici ventuze care ar fi supt gândurile din capul lui George şi le-ar fi transformat în mâzgăleli pe o bucată de hârtie, scrisul lipsit de înţeles al unui nebun. Chipul lui George avea acum o expresie de concentrare extremă. Oare la ce se gândea?

Haber puse dintr-odată mâna pe gâtul lui George ca şi cum ar fi vrut să-l sugrume şi întinzând cealaltă mână porni o bandă de pe care răsună litania hipnotizatorului cu propria lui voce: „Intri în stare de hipnoză…“ După câteva secunde se opri şi testă. George era hipnotizat.

— OK, zise Haber şi făcu o pauză, evident cântărind situaţia. Enorm, ca un urs grizzly ridicat pe picioarele dinapoi, stătea între ea şi silueta subţire şi pasivă de pe canapea.

— Acum ascultă cu atenţie, George, şi ţine minte ce-ţi spun. Eşti profund hipnotizat şi o să urmezi cu stricteţe instrucţiunile pe care ţi le dau. O să adormi atunci când o să-ţi spun eu şi o să visezi. O să ai un vis eficient. O să visezi că eşti complet normal — că eşti la fel ca toţi ceilalţi. O să visezi că ai avut cândva, sau ai crezut că ai, capacitatea de a visa eficient, dar asta nu mai e adevărat. De acum înainte visele tale vor fi exact ca ale tuturor celorlalţi, având semnificaţie doar pentru tine, fără efect asupra realităţii exterioare. O să visezi toate astea; orice simbolism vei folosi în vis, conţinutul lui efectiv va fi că tu nu mai poţi visa eficient. Va fi un vis plăcut, şi o să te trezeşti când o să-ţi pronunţ numele de trei ori, simţindu-te bine şi vioi. După acest vis nu vei mai visa niciodată eficient. Acum, întinde-te. Fă-te comod. O să dormi. Ai adormit. Antwerp!

Când doctorul rosti acest ultim cuvânt, buzele lui George se mişcară şi spuse ceva cu voce slabă, îndepărtată ca a unui somnambul. Heather nu putu auzi ce anume, dar se gândi imediat la noaptea trecută; aproape adormise, ghemuită lângă el, când el spusese ceva cu voce tare: aer peren, cam aşa suna. „Poftim?“ întrebase, dar el nu-i răspunsese, adormise. La fel ca acum.

Inima i se strânse privindu-l zăcând acolo, cu mâinile moi pe lângă corp, vulnerabil.

Haber se ridicase în picioare şi acum apăsa pe un buton de pe laterala aparatului de la capătul canapelei; unii dintre conectorii electrozilor ajungeau până la el şi alţii la electroencefalograf, pe care ea îl recunoscu. Obiectul din perete trebuia să fi fost Augmentorul, cel de care era legată întreaga cercetare.

Haber veni la ea, acolo unde stătea scufundată într-un imens fotoliu de piele. Piele adevărată, uitase cum era pielea adevărată. Nu ca vinilinul, ci mai interesantă la atingere. Era înspăimântată. Nu înţelegea ce se petrecea. Privi în sus pieziş la bărbatul înalt care stătea în faţa ei, ursul-şaman-zeu.

— Este punctul culminant, doamnă Orr, spunea el cu voce joasă, dintr-o lungă serie de vise sugerate. De câteva săptămâni, creăm drumul către şedinţa asta — visul ăsta. Mă bucur că aţi venit, nu m-am gândit să vă rog, dar prezenţa dumneavoastră este un avantaj, îl face să se simtă complet în siguranţă şi încrezător. Ştie că nu pot face vreo şmecherie cât sunteţi aici! Corect? De fapt eu sunt destul de convins de succes. Nu fac şmecherii. Va scăpa de dependenţa de medicamente pentru somn odată ce frica obsesivă de vise va dispărea. E pură problemă de condiţionare… Trebuie să fiu cu ochii pe EEG, acum visează.

Rapid şi masiv, traversă încăperea. Ea rămase nemişcată, privind faţa calmă a lui George, de pe care dispăruse expresia de concentrare, ca şi orice altă expresie. Probabil aşa ar arăta mort.

Dr. Haber era ocupat cu aparatura, neobosit, aplecându-se peste maşinării, ajustându-le, urmărindu-le. Nu-i dădea nicio atenţie lui George.

— Aici, zise încet — nu pentru ea, se gândi Heather; el reprezenta unica lui audienţă. Asta e. Aşa. Acum o mică pauză, faza a doua a somnului, între vise. Făcu ceva la echipamentul din perete. Apoi o să facem un mic test…

Veni din nou lângă ea; ea ar fi preferat ca el s-o ignore în loc să pretindă că stă de vorbă cu ea. Părea că nu cunoaşte utilitatea tăcerii.

— Soţul dumneavoastră a adus servicii inestimabile cercetării noastre, doamnă Orr. Un pacient

unic. Ceea ce am învăţat despre natura visului şi despre folosirea viselor atât în condiţionarea pozitivă, cât şi în cea negativă va fi practic inestimabil pentru orice viaţă. Ştiţi ce înseamnă CEDFO: Cercetare şi Dezvoltare în Folosul Omului. Ei bine, ceea ce am învăţat în acest caz va fi de un folos imens, absolut imens, pentru om. O dezvoltare uluitoare din ceea ce părea a fi un caz de rutină de mic abuz de medicamente! Cel mai uimitor lucru este că salahorii de la Şcoala Medicală au avut isteţimea să nu observe nimic sprecial la caz şi să mi-l paseze mie. Rar întâlneşti atâta capacitate de discernământ în psihologia clinică academică.

Fusese cu ochii tot timpul la treburile lui.

— Acum, înapoi la Copilaş, spuse şi traversă iar rapid cabinetul. Manevră ceva la Augmentor şi rosti cu voce tare: George. Încă dormi, dar mă poţi auzi. Mă poţi auzi şi înţelege perfect. Dă din cap dacă mă auzi.

Chipul calm nu se schimbă, dar capul se înclină puţin. Ca al unei marionete pe o sfoară.

— Bun. Acum, ascultă cu atenţie. O să ai un alt vis clar. O să visezi că… că pe perete se află un poster, aici în cabinetul meu. O poză cu Muntele Hood, acoperit cu totul de zăpezi. O să visezi că vezi posterul acolo pe perete în spatele biroului, chiar aici în cabinetul meu. În regulă. Acum o să adormi şi o să visezi. … Antwerp.

Se zori să se aplece iar asupra maşinăriei.

— Uite, şopti. Aici… OK… Corect.

Aparatele erau tăcute. George zăcea liniştit. Chiar şi Haber încetase să se mai mişte şi să bombăne. Nu se auzea niciun sunet în încăperea spaţioasă, luminată blând, cu pereţii ei de sticlă dând afară spre ploaie. Haber stătea lângă EEG, cu capul întors spre peretele din spatele birou-lui. Nu se întâmplă nimic.

Heather îşi mişcă degetele de la mâna stângă într-un mic cerc pe suprafaţa elastică, aspră a fotoliului, care cândva fusese pielea unul animal viu, suprafaţa intermediară între o vacă şi univers. Melodia de pe discul vechi pe care îl ascultaseră ieri îi reveni în cap şi nu se mai opri.

Ce vezi atunci când stingi lumina? Nu pot să-ţi spun, dar ştiu că îmi aparţine…

Nu şi-ar fi închipuit că Haber putea sta liniştit şi tăcut atâta timp. Numai o dată degetele îi zburară peste o tastatură. După care rămase din nou imobil, fixând peretele gol.

George oftă, mişcă somnoros o mână, se relaxă iar, apoi se trezi. Clipi şi se ridică. Ochii îi alunecară imediat la Heather, parcă asigurându-se că se afla acolo.

Haber se încruntă şi cu o mişcare smucită apăsă pe butonul de jos al Augmentorului.

— Ce dracu’! zise. Se uita la ecranul EEG pe care încă mai tresăreau mici linii vii. Augmentorul te-a alimentat cu tipare theta, cum naiba de te-ai trezit?

— Nu ştiu, replică George căscând. Pur şi simplu. Mi-ai dat instrucţiuni să mă trezesc repede?

— Aşa fac în general. La semnal. Dar cum naiba ai depăşit simularea de tipare a Augmentorului… Trebuie să-i cresc puterea; evident a fost prea ezitant.

Acum vorbea din nou cu Augmentorul, fără îndoială. Când acea conversaţie luă sfârşit se întoarse brusc spre George şi spuse:

— Bine. Cum a fost visul?

— Am visat că era o fotografie cu Muntele Hood pe perete, acolo, în spatele soţiei mele.

Haber aruncă o privire la peretele gol cu panouri de lemn roşcat, apoi reveni la George.

— Şi altceva? Un vis anterior — îţi aminteşti ceva?

— Cred că da. Stai o clipă… Presupun că am visat că visam, sau ceva de genul ăsta. Era confuz. Eram într-un magazin. Asta e — eram la Meier & Frank cumpărându-mi un costum nou, trebuia să aibă sacoul albastru pentru că urma să primesc o nouă slujbă, cam aşa ceva. Nu-mi aduc aminte. Dar oricum, ei aveau o foaie cu instrucţiuni unde spunea ce greutate trebuie să ai la o anumită înălţime şi viceversa. Iar eu mă găseam exact în mijlocul scalelor de înălţime şi de greutate pentru un bărbat mediu.

— Normal, cu alte cuvinte, zise Haber şi dintr-odată izbucni în râs. Râsul era uriaş. Heather se sperie rău după atâta tensiune şi linişte.

— E bine, George. E foarte bine. Îl bătu pe George pe umăr şi începu să-i scoată electrozii de pe cap. Am reuşit. Am ajuns la final. Eşti curat! Ştii asta?

— Cred că da, răspunse George blând.

— Povara cea grea nu mai apasă pe umerii tăi. Corect?

— Ci pe ai tăi?

— Pe ai mei. Corect!

Din nou râsul puternic, furtunos, puţin supraprelungit. Heather se întrebă dacă Haber se purta întotdeauna aşa sau numai în caz de emoţii extreme.

— Doctore Haber, întrebă soţul ei, ai vorbit vreodată cu un extraterestru despre visare?

— Cu un aldebaranian adică? Nu. Forde de la Washington a încercat câteva teste pe câţiva dintre ei, alături de o serie de teste psihologice, dar rezultatele au fost lipsite de sens. Încă nu am rezolvat problemele de comunicare. Sunt inteligenţi, dar Irchevski, cel mai bun xenobiolog al nostru, crede că s-ar putea să nu fie deloc raţionali, iar ceea ce seamănă a comportament integrant social printre oameni să nu fie altceva decât un fel de adaptare instinctivă prin copiere. Nu se ştie sigur. Nu le putem face o EEG şi de fapt nici măcar nu putem afla dacă ei dorm sau nu, dar să mai şi viseze!

— Cunoşti termenul iahklu'?

Haber făcu o scurtă pauză.

— L-am auzit. E intraductibil. Tu ai ajuns la concluzia că înseamnă „vis", nu?

George scuturã din cap.

— Nu ştiu ce înseamnă. Nu pretind că am vreo cunoştinţă pe care tu nu ai obţinut-o, dar consider că înainte de a continua cu… cu aplicarea noii tehnici, doctore Haber, înainte de a visa, ar trebui să vorbeşti cu unul dintre extratereştri.

— Cu care?

Unda de ironie era clară.

— Cu oricare. Nu contează.

Haber râse.

— Despre ce să vorbesc, George?

Heather văzu ochii soţului ei sclipind în timp ce privea în sus la bărbatul înalt.

— Despre mine. Despre vise. Despre iahklu'. Nu contează. Atâta timp cât asculţi. Ei o să ştie la ce să te aştepţi, sunt mult mai experimentaţi decât noi la toate astea.

— La ce anume?

— La vise — la întregul pentru care visarea e doar un aspect. Ei o fac de mult timp. Dintotdeauna, bănuiesc. Ei sunt din timpurile viselor. Eu nu înţeleg, n-o pot pune în cuvinte. Tot ce există visează. Jocul de forme, de fiinţe este visul substanţei. Pietrele au visele lor, şi pământul se schimbă… Dar când mintea devine conştientă, când rata evoluţiei creşte, atunci trebuie să fii atent. Atent cu lumea. Trebuie să înveţi calea. Trebuie să înveţi îndemânarea, arta, limitele. O minte conştientă trebuie să fie parte din întreg, cu intenţie şi cu grijă — aşa cum piatra este parte a întregului inconştient. Înţelegi? Are vreun sens pentru tine?

— Nu e ceva nou pentru mine, dacă la asta te referi. Un suflet atotcuprinzător şi aşa mai departe. Sinteză preştiinţifică. Misticismul este una dintre abordările naturii visării, sau a realităţii, cu toate că nu e acceptabil pentru cei care vor să folosească raţiunea şi sunt capabili să o facă.

— Nu ştiu dacă e adevărat, zise George fără cel mai mic resentiment, cu toate că era foarte pătruns. Dar numai din curiozitate ştiinţifică măcar, încearcă cel puţin asta: înainte de a testa Augmentorul pe tine însuţi, înainte de a-l porni, când începi autosugestia, spune aşa: Er' perrehnne. Puternic în mintea ta. O singură dată. Clar. Încearcă.

— De ce?

— Pentru că funcţionează.

— Cum funcţionează?

— Cu puţin ajutor din partea prietenilor, replică George.

Se ridică în picioare. Heather se uita la el îngrozită. Ceea ce spusese suna nebunesc — tratamentul lui Haber îl făcuse să înnebunească, ştiuse că aşa va fi. Dar Haber nu reacţiona — oare aşa era? — ca la o discuţie incoerentă sau psihotică.

— Iahklu' e prea mult pentru ca o persoană să se descurce singură, spunea George, îţi scapă din mână. Ei ştiu ce implică un control al lui. Sau nu tocmai controlul, nu e cuvântul potrivit; ci păstrarea lui acolo unde îi e locul, alegerea căii potrivite… Eu nu prea înţeleg. Poate o să înţelegi tu. Cere ajutorul lor. Spune Er' perrehnne înainte să… înainte să apeşi pe buton.

— Poate că ştii tu ceva. S-ar putea să merite investigat. O să fac asta, George. O să-l iau pe unul dintre aldebaranienii de la Centrul Cultural să văd dacă pot obţine vreo informaţie despre asta… Vă sună a păsărească, nu-i aşa, doamnă Orr? Soţul dumneavoastră ar fi trebuit să se apuce de psihiatrie, de cercetarea în domeniu; se iroseşte ca proiectant. (De ce spunea asta? George era designer de parcuri şi terenuri de joacă.) Are un fler înnăscut. Nu m-am gândit niciodată să atrag aldebaranienii în asta, dar s-ar putea să fi avut o idee extrem de bună. Dar poate că vă bucuraţi că nu e psihiatru, nu?

Bubui şi tună, conducându-i afară din cabinet. Heather era uluită, aproape în lacrimi.

— Îl urăsc, zise cu ferocitate pe spirala descendentă a escalatorului. E un om oribil. Fals. Un mare fals!

George o luă de braţ. Nu spuse nimic.

— Aţi terminat? Chiar aţi terminat? Nu mai ai nevoie de medicamente, ai încheiat cu toate şedinţele astea oribile?

— Cred că da. O să-mi claseze dosarul şi, în şase săptămâni, ar trebui să primesc nota de absolvire. Dacă mă port frumos. Zâmbi, puţin obosit: Pentru tine a fost cam dur, draga mea, dar nu şi pentru mine. Nu de data asta. Totuşi mi-e foame. Unde mergem la cină? La Casa Boliviana?

— Chinatown, zise, apoi îşi aduse aminte. Ha ha, adăugă.

Vechiul cartier chinezesc fusese curăţat odată cu tot restul centrului oraşului, cu cel puţin zece ani în urmă. Din cine ştie ce motiv ea uitase complet pentru o clipă.

— Mă referam la Ruby Loo's, continuă, confuză.

George o strânse de braţ.

— Bine.

Era uşor de ajuns acolo; funicularul oprea dincolo de râu în fostul Lloyd Center, cândva cel mai mare centru comercial din lume, înainte de Criză. Acum imensele parcări multietajate dispăruseră la fel ca şi dinozaurii şi multe dintre magazinele mallului cu două nivele erau goale, închise. Patinoarul nu mai fusese pus în funcţiune de douăzeci de ani. Apa nu mai curgea în fântânile romantice şi bizare de metal contorsionat. Micii copaci ornamentali crescuseră; rădăcinile lor crăpau trotuarele pe câţiva metri în jurul vaselor lor cilindrice. Vocile şi paşii sunau mult prea limpede, puţin găunoase, în faţa şi în spatele celor care treceau pe sub arcadele lungi pe jumătate luminate, pe jumătate ruinate.

Ruby Loo's se afla la nivelul superior. Ramurile unui castan aproape ascundeau faţada de sticlă. Deasupra, cerul era de un verde intens şi delicat, culoarea pe care o vezi pentru scurt timp în serile de primăvară când aerul e curat după ploaie. Heather ridică ochii spre acel rai de jad, îndepărtat, improbabil, senin; inima i se uşură, simţi cum neliniştea începe să alunece de pe ea ca o piele veche. Dar nu dură mult. Urmă o curioasă reversare, o schimbare. Ceva păru să o prindă, să o reţină. Aproape se opri din mers, mutându-şi privirea de la cerul de jad în jos la strada goală acoperită de umbre grele din faţa ei. Locul era straniu.

— E ciudat aici, zise.

George ridică din umeri; dar faţa îi părea tensionată şi mai mult rânji.

Începuse să sufle vântul, prea cald pentru aprilie pe vremuri, un vânt fierbinte şi umed care mişca ramurile cu degete verzi ale castanului, împrăştiind gunoaiele departe, pe străzile pustii. Firma roşie de neon din spatele crengilor mişcătoare părea să slăbească şi să clipească odată cu vântul, să-şi schimbe forma; nu scria Ruby Loo's, de fapt nu mai scria nimic. Nimic pe nimic. Nimic nu avea sens. Vântul sufla gol prin curţile goale. Heather plecă de lângă George şi se duse spre cel mai apropiat perete; plângea. Instinctul îi spunea să-şi ascundă suferinţa, să se ascundă într-un colţ.

— Ce ai, iubito… E în regulă. Haide, o să fie bine.

Înnebunesc, se gândi ea; nu George, nu era George, eu am fost.

— O să fie totul bine, şopti el încă o dată, dar ea simţi din glasul lui că nu credea asta. Simţi din mâinile lui că nu credea.

— Ce nu e în regulă, strigă ea disperată. Ce nu e în regulă?

— Nu ştiu, zile el aproape neatent. Înălţase capul şi se întorsese puţin, cu toate că o ţinea strâns în braţe ca să-i oprească plânsul. Părea să privească, să asculte. Ea îi simţea inima bătând tare şi egal în piept.

— Heather, ascultă. Trebuie să mă întorc.

— Unde să te întorci? Ce nu e în regulă?

Glasul îi suna subţire şi acut.

— La Haber. Trebuie să mă duc. Acum. Aşteaptă-mă… în restaurant. Aşteaptă-mă, Heather. Nu veni cu mine.

Plecă. Ea trebui să-l urmeze. El mergea fără să se uite înapoi, repede, pe scările lungi, pe sub arcade, trecu de fântânile secate, până afară, în staţia funicularului. Un vagon aştepta la capătul liniei; sări în el. Ea se căţără, cu inima bubuindu-i în piept, chiar când vehiculul începu să meargă.

— Ce dracu', George!

— Îmi pare rău. Gâfâia şi el. Trebuie să ajung acolo. Nu vreau să te amestec în asta.

— În ce? Îl detesta. Stăteau pe scaune faţă în faţă, pufnind unul la altul. Ce-i cu spectacolul ăsta nebunesc? Pentru ce te întorci acolo?

— Haber… Lui George i se uscă gâtul pentru o clipă. Visează, zise.

O teroare profundă şi ilogică se strecură în sufletul lui Heather; o ignoră.

— Ce visează? Şi ce dacă?

— Uită-te pe fereastră!

Ea se uitase numai la el, şi în timp ce alergau şi de când se urcaseră în vagon. Funicularul traversa acum râul, sus deasupra apei. Dar nu mai exista apă. Râul secase. Albia sa se întindea crăpată şi nămoloasă sub luminile podurilor, murdară, plină de uleiuri, oase, unelte pierdute şi peşti murind. Vapoare mari zăceau eşuate şi ruinate lângă docurile înalte şi murdare.

Clădirile din centrul Portlandului, Capitala Lumii, înaltele şi frumoasele cuburi noi de piatră şi sticlă răspândite printre peticele de verde, fortăreţele Guvernului — Cercetare şi Dezvoltare, Comunicaţii, Industrie, Planificare Economică, Controlul Mediului — se topeau. Deveneau moi şi nesigure, ca un jeleu lăsat în soare. Colţurile se scurgeau deja pe lateral formând mari pete cremoase.

Funicularul mergea repede şi nu oprea în staţii: probabil s-a întâmplat ceva cu cablul, gândi Heather fără vreo implicare personală. Se legănau rapid peste oraşul dizolvându-se, destul de jos ca să-i audă huruitul şi ţipetele.

Când vagonul urcă, Muntele Hood apăru în vedere, înapoia capului lui George, cum stătea cu faţa spre ea. Văzu lumina sinistră reflectată de faţa sau poate de ochii ei, căci se întoarse imediat să se uite, să vadă giganticul con inversat de foc.

Vagonul se legăna sălbatic în abis, între oraşul deformat şi cerul fără formă.

— Nimic nu pare să fie în regulă astăzi, spuse o femeie departe, în spatele vagonului, cu voce puternică şi tremurătoare.

Strălucirea erupţiei era oribilă şi măreaţă. Vigoarea sa uriaşă, materială, geologică era calmantă în comparaţie cu teritoriul gol care se întindea acum înaintea vagonului, la capătul superior al liniei.

Presentimentul care o cuprinsese pe Heather când coborâse privirea de la cerul de jad era acum o prezenţă. Era acolo. O zonă, sau poate o perioadă temporală, un fel de pustietate. Era prezenţa absenţei: o entitate necuantificabilă lipsită de calităţi, în care toate lucrurile cădeau şi din care nimic nu mai ieşea. Era ceva oribil, şi nu era nimic. Era o cale greşită.

Acolo intră George când funicularul opri la staţia terminus. Se uită în urmă la ea, strigându-i:

— Aşteaptă-mă, Heather! Nu veni după mine, nu veni aici!

Dar cu toate că ea se strădui să-l asculte, spaţiul veni peste ea. Se extindea rapid dinspre centru. Descoperi că toate lucrurile dispăruseră şi că ea era pierdută în întunericul panicii, strigând numele soţului ei, fără voce, pustiită, până se scufundă în balonul curbat în jurul propriei ei fiinţe şi căzu pentru totdeauna prin abisul sec.

Prin puterea voinţei, care este cu adevărat imensă atunci când se exercită în modul corect la momentul corect, George Orr găsi sub picioarele sale marmura dură a treptelor Turnului CEDFO. Mergea înainte în timp ce ochii îl informau că păşea pe ceaţă, pe nămol, pe trupuri în descompunere, pe nenumărate mici broaşte râioase. Era foarte frig, totuşi mirosea a metal încins şi păr sau carne arsă. Traversă holul; literele de aur ale aforismului din jurul domului se scurseră o clipă pe lângă el, OM OMENIRE O O M E A. A-ul încercă să i se prindă de picioare. El sări pe un trotuar rulant cu toate că nu mai era vizibil pentru el; trecu pe escalatorul elicoidal şi porni în sus către nimic, sprijinindu-se în continuare pe fermitatea propriei voinţe. Nici măcar nu închise ochii.

La ultimul etaj podeaua era de gheaţă. Groasă cam de un deget şi destul de transparentă. Prin ea se puteau vedea stelele emisferei sudice. Orr păşi peste ea şi toate stelele sunară puternic şi fals, ca nişte clopote crăpate. Mirosul de stricat era mult mai rău, făcându-l să se înăbuşe. Continuă să meargă ţinând mâna întinsă. Tăblia uşii de la intrarea în cabinetul lui Haber era acolo; nu o putu vedea, dar o atinse. Un lup urlă. Lava înainta spre oraş.

Merse înainte şi ajunse la ultima uşă. O împinse. De cealaltă parte a ei nu se afla nimic.

— Ajută-mă, zise cu glas tare, fiindcă vidul trăgea de el, îl absorbea. Nu avea destulă forţă să treacă singur dincolo de nimic, în partea cealaltă.

Simţi în mintea lui un fel de încurajare greoaie; se gândi la Tiua'k Ennbe Ennbe, la bustul lui Schubert, la vocea lui Heather rostind furioasă: „Ce dracu', George!" Părea să fie tot ce avea pentru a traversa neantul. Merse înainte. În timp ce păşea ştia că avea să piardă tot ce avea.

Pătrunse în ochiul coşmarului.

O beznă rece clădită din frică, mişcându-se vag, rotindu-se, îl trăgea în lături, îl sfâşia. Ştia unde se găsea Augmentorul. Întinse mâna lui muritoare în direcţia în care se petreceau lucrurile. Îl atinse; pipăi în căutarea butonului de jos şi îl apăsă o dată.

Apoi se ghemui, acoperindu-şi ochii şi ferindu-se, căci teama îi luase minţile. Când înălţă capul şi privi în jur, lumea exista din nou. Nu în stare bună, dar era acolo.

Nu se mai aflau în turnul CEDFO, ci într-un cabinet mai banal, mai neîngrijit pe care nu-l mai văzuse niciodată. Haber zăcea întins pe canapea, masiv, cu barba împungând în sus. O barbă din nou castaniu-roşcată, piele albă, nu gri. Ochii erau pe jumătate deschişi şi nu vedeau nimic.

Orr trase de electrozii ale căror fire se întindeau ca nişte limbrici între capul lui Haber şi Augmentor. Se uită la aparat, cu toate modulele lăsate deschise; ar trebui distrus, se gândi. Dar nu avea idee cum s-o facă şi nici voinţa de a încerca. Distrugerea nu era genul lui; iar o maşină e mai

lipsită de vină, mai lipsită de păcat decât orice animal. Nu are nicio a altă intenţie decât cele ale noastre.

— Doctore Haber, zise scuturând puţin umerii mari şi grei. Haber! Trezeşte-te!

După un timp, trupul cel mare se mişcă şi se ridică în capul oaselor. Era vlăguit şi moale. Capul frumos, masiv atârna între umeri. Gura era lăsată. Ochii priveau fix înainte în întuneric, în vid, în nefiinţa din centrul lui William Haber; nu mai erau opaci, erau goi.

Lui Orr i se făcu frică de el, fizic, şi se dădu înapoi.

Trebuie să obţin ajutor, se gândi, nu mă pot descurca singur… Părăsi cabinetul, ieşi printr-o anticameră nefamiliară, alergă în jos pe scări. Nu mai fusese niciodată în acea clădire şi habar n-avea unde se afla sau ce era. Când ieşi în stradă, ştiu că strada se găsea în Portland, dar atât. Nu se afla în apropiere de Parcul Washington sau de dealurile din vest. Era o stradă pe care nu mersese niciodată.

Pustiul din fiinţa lui Haber, coşmarul eficient, radiind în afara creierului visând, desfăcuse conexiunile. Continuitatea care se păstrase întotdeauna între lumile sau liniile temporale visate de Orr acum se rupsese. Apăruse haosul. Avea amintiri puţine şi incoerente despre existenţa în care se găsea acum; aproape tot ce ştia provenea din alte amintiri, din alte vise.

Alţi oameni, mai puţin conştienţi decât el, poate că erau mai bine pregătiţi pentru această schimbare de existenţă: dar ei ar fi mai înspăimântaţi de ea, neavând nicio explicaţie. Ei ar descoperi lumea dintr-odată schimbată radical, ilogic, fără vreo posibilă cauză raţională a schimbării. Va fi multă moarte şi teroare în urma visului lui Haber.

Şi pierderi. Pierderi.

Ştia că o pierduse; ştiuse încă de când păşise afară, cu ajutorul ei, în vidul panicii care îl înconjura pe visător. Era pierdută împreună cu întreaga lume de oameni gri şi cu clădirea uriaşă şi falsă în care alergase, lăsând-o singură în ruina şi dizolvarea coşmarului. Ea dispăruse.

Nu încercă să caute ajutor pentru Haber. Pentru Haber nu mai exista ajutor. Nici pentru el însuşi. Făcuse ceea ce oricum ar fi făcut. Mergea pe străzile confuze. După indicatoarele stradale îşi dădu seama că se afla în partea de nord-est a Portlandului, o zonă pe care nu o cunoscuse niciodată prea bine. Casele erau scunde şi pe la colţuri se zărea uneori muntele. Văzu că erupţia încetase; de fapt, nici nu începuse vreodată. Muntele Hood se înălţa violet murdar pe cerul înserat de aprilie, adormit. Muntele dormea.

Visând, visând.

Orr merse fără nicio direcţie, urmând o stradă după alta; era extenuat, aşa că uneori îşi dorea să se întindă pe jos pe pavaj şi să se odihnească puţin, totuşi continua să meargă. Se apropia acum de o zonă cu clădiri de birouri, lângă râu. Oraşul, pe jumătate dărâmat, pe jumătate transformat, o harababură de planuri grandioase şi amintiri incomplete, mişuna ca un Bedlam; focul şi nebunia alergau de la o casă la alta. Şi totuşi, oamenii îşi vedeau ca întotdeauna de treburile lor: doi bărbaţi jefuiau un magazin de bijuterii şi pe lângă ei trecu o femeie care îşi ţinea în braţe bebeluşul zbierând cu faţa înroşită, mergând hotărâtă acasă.

Oriunde o fi însemnând acasă.

CAPITOLUL 11

Lumina stelelor a întrebat Nefiinţa:
„Stăpâne, exişti? sau nu exişti?“ Însă
nu a primit răspuns la întrebare…

– Chuang Tse: XXII

Undeva în cursul nopţii, când Orr încerca să-şi găsească drumul prin suburbiile haotice spre Corbett Avenue, un extraterestru aldebaranian îl opri şi îl convinse să-l însoţească. El îl urmă, docil. După o vreme îl întrebă dacă era Tiua'k Ennbe Ennbe, dar nu întrebă cu destulă convingere şi nu păru să se supere când extraterestrul explică, foarte laborios, că pe el îl chema Jor Jor şi el se numea E'nememen Asfah.

Îl duse la apartamentul lui de lângă râu, deasupra unui atelier de reparat biciclete şi alături de Misiunea Evanghelică Speranţa Eternă, unde era destul de aglomerat în acea seară. Peste tot în lume diferiţilor zei li se cerea, mai mult sau mai puţin politicos, o explicaţie pentru ceea ce se petrecuse între 6:25 şi 7:08 după-amiază, ora standard a coastei Pacificului. Dulceag şi discordant, „Stânca veacurilor“ răsuna sub picioarele lor când urcară pe scara întunecoasă la apartamentul de la etajul al doilea. Extraterestrul sugeră să se întindă pe pat, fiindcă arăta obosit.

— Dormi şi înfăşoară aţele pe ghemul grijilor, zise.

— Să dorm şi din întâmplare să visez; of, asta e problema, replică Orr. Era, se gândi el, ceva în modul bizar în care comunicau extratereştrii; dar se simţea mult prea obosit ca să-şi dea seama ce. Tu unde o să dormi? întrebă, aşezându-se greu pe pat.

— Niciunde, zise extraterestrul, glasul său lipsit de intonaţie divizând cuvântul în două întreguri egal semnificative.

Orr se aplecă să-şi dezlege şireturile. Nu voia să murdărească lenjeria de pat a extraterestrului cu pantofii, n-ar fi fost frumos să răspundă astfel amabilităţii lui. Aplecarea îl făcu să ameţească.

— Sunt obosit, am făcut multe azi. Adică, am făcut ceva. Singurul lucru pe care l-am făcut vreodată. Am apăsat pe un buton. A fost nevoie de întreaga voinţă, de forţa acumulată în întreaga mea existenţă, ca să apăs pe blestematul de buton „Oprit“.

— Ai trăit bine, zise extraterestrul.

Stătea într-un colţ, aparent intenţionând să rămână acolo indiferent cât.

Nu stă acolo, se gândi Orr: nu în felul în care ar fi stat el, în picioare sau aşezat sau culcat, nu în felul în care ar fi existat el. Stătea acolo în felul în care el însuşi ar fi putut sta într-un vis. În sensul în care într-un vis cineva se află undeva.

Se întinse pe spate. Simţea clar mila şi compasiunea protectoare a extraterestrului din partea opusă a camerei întunecoase. Îl privea, nu prin ochi, vedea o fiinţă cu viaţă scurtă, din carne, fără armură, o creatură ciudată, infinit de vulnerabilă, plutind în derivă prin golfurile posibilului: ceva ce avea nevoie de ajutor. Orr nu se supără. Avea nevoie de ajutor. Slăbiciunea îl năpădi, îl preluă ca un curent marin în care se scufunda încet.

— Er' perrehnne, murmură, lăsându-se în voia somnului.

— Er' perrehnne, replică E'nememen Asfah fără vreun sunet.

Orr dormi. Visă. Fără probleme. Visele lui, ca valurile mării adânci departe de orice ţărm, veneau şi plecau, se ridicau şi cădeau, profunde şi inofensive, nespărgându-se nicăieri, neschimbând nimic. Îşi dansară dansul alături de toate celelalte valuri în oceanul fiinţei. În somnul său uriaşele ţestoase marine verzi se scufundau, înotând cu inepuizabilă graţie greoaie prin adâncuri, în elementul lor.

La începutul lui iunie, copacii erau plini de frunze şi trandafirii înfloreau. În tot oraşul, cei mari şi demodaţi, ţepoşi ca nişte buruieni, numiţi trandafiri de Portland, înfloreau roz pe tulpinile lor cu ghimpi. Lucrurile se stabilizaseră destul de bine. Economia îşi revenea. Oamenii îşi îngrijeau peluzele.

Orr se afla la Azilul Federal pentru Boli Mentale din Linnton, puţin la nord de Portland. Clădirile, construite la începutul anilor 1990, se ridicau pe o faleză semeaţă deasupra întinderii apelor râului Willamette şi a eleganţei gotice a Podului St John. Fuseseră teribil de înghesuite la sfârşitul lui aprilie şi în mai din cauza epidemiei de crize psihice care urmase inexplicabilelor evenimente cunoscute acum sub numele de „Ruptura"; însă după aceea se răriseră şi rutina azilului revenise la norma sa oricum extrem de aglomerată şi la lipsa de personal.

Un angajat înalt cu voce blândă îl conduse pe Orr în sus pe scări până la camerele cu un singur pat din aripa de nord. Uşa care ducea în acea aripă şi uşile tuturor camerelor din ea erau grele, cu un mic vizor la înălţimea ochiului, şi toate erau încuiate.

— Nu pentru că ar fi turbulent, spuse angajatul în timp ce descuia uşa din capătul coridorului. Nu a fost niciodată violent. Dar are un efect negativ asupra celorlalţi. Am încercat să-l punem într-o cameră cu două paturi. N-a mers. Celorlalţi le era frică de el, n-am mai văzut aşa ceva. Toţi sunt afectaţi de ceilalţi, intră în panică, au coşmaruri şi aşa mai departe, dar nu în felul ăsta. Le era frică de el. Zgâriau uşile noaptea ca să scape de lângă el. Şi nu făcea nimic altceva decât să zacă acolo. Mă rog, aici ajungi să vezi totul, mai devreme sau mai târziu. Bănuiesc că lui nu-i pasă unde se află. Am ajuns.

Descuie uşa şi intră în cameră înaintea lui Orr.

— Ai un vizitator, doctore Haber, zise.

Haber era slab. Pijamaua în alb şi albastru atârna pe el. Părul şi barba îi fuseseră tunse scurt, dar bine îngrijite şi curate. Stătea aşezat pe pat şi privea în gol.

— Doctore Haber, începu Orr, dar vocea i se stinse; simţea o milă cumplită, şi teamă. Ştia la ce priveşte Haber. Văzuse el însuşi. Privea lumea de după aprilie 1998. Privea o lume greşit înţeleasă de minte: visul cel urât.

Într-un poem de T.S. Eliot apare o pasăre care spune că omenirea nu poate suporta prea multă realitate; dar pasărea nu are dreptate. Un om poate îndura întreaga greutate a universului timp de optzeci de ani. Irealitatea nu o poate îndura.

Haber era pierdut. Pierduse contactul.

Orr încercă din nou să vorbească, dar nu-şi găsi cuvintele. Dădu înapoi, şi angajatul, conştiincios, închise şi încuie uşa.

— Nu pot, zise Orr. Nu există nicio cale.

— Nicio cale, repetă angajatul. Mergând pe coridor, adăugă cu glasul lui blând: Doctorul Walters îmi spune că a fost un om de ştiinţă foarte promiţător.

Orr se întoarse în centru cu vaporul. Transportul era încă destul de confuz; bucăţi, rămăşiţe şi începuturi a vreo şase sisteme de transport public funcţionau în neorânduială în oraş. La Reed College exista o staţie de metrou, dar nu şi metrou; funicularul către Parcul Washington se oprea la intrarea unui tunel care înainta pe jumătate sub Willamette, apoi se oprea. Între timp, un întreprinzător reechipase câteva din vapoarele care făceau tururi pe Willamette şi Columbia şi le folosea drept feriboturi ce aveau curse regulate între Linnton, Vancouver, Portland şi Oregon City. Era o călătorie plăcută.

Orr îşi luase liber la prânz pentru vizita la azil. Patronul lui, extraterestrul E'nememen Asfah, nu dădea importanţă orelor lucrate şi îl interesa numai rezultatul muncii. Când se muncea era problema personală a celui care muncea. Orr făcea o mare parte din munca lui în minte, stând în pat pe jumătate treaz timp de o oră înainte de a se scula dimineaţa.

Era ora trei când se întoarse la Chiuveta din Bucătărie şi se aşeză în faţa planşetei din atelierul său. Asfah era în showroom, aşteptând clienţii. Avea un personal format din trei designeri şi contracte cu diverse manufacturi care produceau echipament de bucătărie de toate felurile, oale, vase de gătit, aparatură, unelte, totul în afară de instalaţiile mari. Industria şi distribuţia fuseseră lăsate în mare dezordine de Ruptură; guvernele naţionale şi internaţionale fuseseră atât de înnebunite timp de săptămâni întregi, încât starea de laissez faire se instalase de la sine, iar micile firme private care reuşiseră să meargă înainte sau să înceapă afaceri în acea perioadă aveau o poziţie bună. În Oregon multe din acele firme, toate ocupându-se de bunuri materiale de un fel sau altul, erau conduse de aldebaranieni; erau buni manageri şi vânzători extraordinari, cu toate că trebuiau să angajeze personal uman pentru toate muncile manuale. Guvernului îi plăceau pentru că acceptau de bunăvoie constrângerile şi controalele guvernamentale, căci economia mondială îşi revenea treptat. Oamenii chiar vorbeau din nou despre produsul naţional brut, iar preşedintele Merdle prezisese întoarcerea la normal cam în jurul Crăciunului.

Asfah vindea şi en-gros şi en détail, şi Chiuveta din Bucătărie era populară pentru obiectele sale solide la preţuri rezonabile. De la Ruptură, gospodinele, remobilând bucătăriile curioase în care se pomeniseră gătind în acea seară de aprilie, veniseră în număr tot mai mare. Orr căuta printre nişte eşantioane de lemn din care să facă tocătoare, când auzi pe cineva spunând:

— Aş vrea un bătător de ouă din acelea.

Şi pentru că vocea îi amintea de vocea soţiei lui, se ridică şi se uită în showroom. Asfah îi arăta ceva unei femei de culoare, de înălţime medie, cam la treizeci de ani, cu păr negru scurt şi sârmos pe un cap cu o formă frumoasă.

— Heather, zise şi înaintă.

Ea se întoarse. Se uită la el un timp care păru foarte lung.

— Orr, constată ea. George Orr. Corect? Unde ne-am cunoscut?

— În… Ezită. Nu eşti avocat?

E'nememen Asfah stătea uriaş în armura lui verzuie, ţinând un bătător de ouă.

— Nu. Secretar juridic. Lucrez la Rutti şi Goodhue, în Pendleton Building.

— Asta trebuie să fie. Am fost odată acolo. Îţi… îţi place ăsta? Eu l-am proiectat. Luă altul din cutie şi i-l arătă: Uite ce echilibru are. Şi lucrează repede. De obicei fac sârmele prea întinse sau prea grele, peste tot cu excepţia Franţei.

— Arată bine. Am un mixer electric vechi, dar voiam măcar să am un tel atârnat pe perete. Lucrezi aici? Nu era aşa. Acum îmi amintesc. Lucrai într-un birou de pe Stark Street şi te duceai la un doctor pentru Terapie Voluntară.

El habar n-avea ce sau cât de mult îşi amintea ea, nici cum să le potrivească între propriile lui

memorii multiple.

Desigur, soţia lui avusese pielea gri. Se spunea că şi acum mai existau oameni gri, mai ales în Middle West şi în Germania, dar majoritatea celorlalţi reveniseră la albi, negri, ciocolatii, roşii, galbeni şi metişi. Soţia lui fusese o persoană gri, o persoană cu mult mai drăguţă decât asta, se gândi el. Această Heather ducea o geantă mare neagră cu încuietoare de alamă şi probabil o sticlă de brandy înăun-tru; era o dură. Soţia lui fusese neagresivă şi, deşi curajoasă, timidă în comportament. Aceasta nu era soţia lui, ci o femeie mai feroce, animată şi dificilă.

— Aşa e, spuse el. Înainte de Ruptură. Am… De fapt, domnişoară Lelache, stabilisem o întâlnire la prânz. La Dave's, pe Ankeny. N-am mai ajuns.

— Nu sunt domnişoara Lelache, ăsta e numele meu de fată. Sunt doamna Andrews.

Îl privi curioasă. El înfruntă realitatea.

— Soţul meu a fost ucis în războiul din Orientul Apropiat, adăugă ea.

— Da, făcu Orr.

— Tu ai proiectat toate lucrurile astea?

— Majoritatea uneltelor. Şi oalele de gătit. Uite, îţi place asta?

Ridică un ceainic de aramă, masiv şi totuşi elegant, proporţionat în funcţie de necesităţi ca o navă pentru navigaţie.

— Cui nu i-ar plăcea? replică ea, întinzând mâinile. I-l dădu. Ea îl cântări şi îl admiră. Îmi plac obiectele, zise.

El aprobă din cap.

— Eşti un adevărat artist. E frumos.

— Domnul Orr este expert în lucruri tangibile, interveni proprietarul, vorbind fără intonaţie prin cotul stâng.

— Ascultă, îmi amintesc, spuse Heather subit. Bineînţeles, era înainte de Ruptură, de asta e totul confuz în mintea mea. Tu visai, adică tu credeai că visezi lucruri care se adeveresc. Nu-i aşa? Şi doctorul te făcea să visezi tot mai mult, şi tu nu voiai asta, şi căutai un mod de a scăpa de Terapia Voluntară cu el, fără să fii pocnit cu o Obligatorie. Vezi, îmi amintesc. Ai reuşit să fii trimis la un alt psihiatru?

— Nu. M-am descotorosit de ei, zise Orr şi râse. Râse şi ea.

— Ce-ai făcut cu visele?

— O… continui să visez.

— Credeam că poţi schimba lumea. Asta-i tot ce poţi face pentru noi — harababura asta?

— Va trebui să fie de ajuns, spuse el.

Şi el ar fi preferat mai puţină harababură, dar nu depindea de el. Şi cel puţin o avea pe ea. O căutase cât putuse de mult, nu o găsise, şi se întorsese asupra muncii lui căutându-şi alinare; nu-i oferise prea multă, dar avea munca pe care era potrivit să o facă, iar el era un om răbdător. Însă acum suferinţa tăcută şi seacă după soţia lui trebuia să înceteze, căci se afla acolo în faţa lui, acea străină feroce, recalcitrantă şi fragilă, pentru a fi cucerită din nou.

O cunoştea, o ştia pe străina lui, ştia cum s-o facă să vorbească şi cum s-o facă să râdă. În cele din urmă, întrebă:

— Vrei să ieşim la o cafea? E o cafenea alături. Am o pauză.

— Pauză pe naiba, zise ea; era cinci fără un sfert. Îi aruncă o privire extraterestrului. Sigur că mi-ar plăcea o cafea, dar…

— Mă întorc în cinci minute, E'nememen Asfah, îi zise Orr patronului şi se duse să-şi ia haina.

— Ia-ţi liber toată seara, propuse extraterestrul. E timp. Sunt reîntoarceri. Să mergi înseamnă să te întorci.

— Mulţumesc foarte mult, zise Orr şi-i strânse mâna şefului său. Înotătoarea mare şi verde era rece în mâna lui umană.

Ieşi împreună cu Heather în după-amiaza caldă şi ploioasă de vară. Extraterestrul îi urmări din spatele vitrinei, aşa cum o creatură marină ar privi dintr-un acvariu, văzându-i cum trec şi dispar în ceaţă.